

Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης
Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης

Έρευνα για τις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης και δημιουργία πρότυπης παιδικής ψηφιακής βιβλιοθήκης

Επόπτης καθηγητής: Εμμανουήλ Γαρουφάλλου
Πτυχιακή εργασία της φοιτήτριας: Θωμαΐς Ψαρρά

Θεσσαλονίκη
2007

Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης
Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης

Έρευνα για τις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης και δημιουργία πρότυπης παιδικής ψηφιακής βιβλιοθήκης

Επόπτης καθηγητής: Εμμανουήλ Γαρουφάλλου
Πτυχιακή εργασία της φοιτήτριας: Θωμαΐς Ψαρρά

Θεσσαλονίκη
2007

Αφιερώνω όλη μου την προσπάθεια
στον Δημήτρη και στον Σεραφείμ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστώ θερμά τον εξάίρετο καθηγητή αλλά και άνθρωπο κ. Εμμανουήλ Γαρουφάλλου για τις ακαδημαϊκές γνώσεις και τη ψυχολογική στήριξη που μου παρείχε τον τελευταίο ενάμισι χρόνο. Επίσης, ευχαριστώ όλους τους βιβλιοθηκονόμους αλλά και τους χρήστες που συμμετείχαν στην έρευνα και ιδιαίτερα τη Βασιλική Κάργα που εργάζεται στη Δανιηλίδειο παιδική βιβλιοθήκη του Δήμου Καλαμαριάς.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Τίτλος	Σελίδα
Πίνακας πινάκων.....	i
Πίνακας εικόνων.....	iii
Πρόλογος.....	iv
Εισαγωγή.....	vi
Κεφάλαιο 1: Μεθοδολογία	
1.1. Εισαγωγή.....	1
1.2. Κίνητρο της Έρευνας.....	1
1.3. Σκοπός της Έρευνας.....	1
1.4. Στόχοι της Έρευνας.....	2
1.5. Περιορισμοί της Έρευνας.....	2
1.6. Βιβλιογραφική Ανασκόπηση.....	3
1.7. Ενημέρωση των Συμμετεχόντων.....	3
1.8. Αωνυμία των Συμμετεχόντων.....	4
1.9. Διαφύλαξη των απαντήσεων που δόθηκαν από τους συμμετέχοντες.....	4
1.10. Συνέντευξη.....	4
1.10.1. Παρουσίαση Συνέντευξης.....	5
1.11. Ερωτηματολόγιο.....	6
1.11.1. Παρουσίαση Ερωτηματολογίου.....	6
1.12. Πληθυσμός έρευνας.....	7
1.13. Διεξαγωγή έρευνας.....	8
1.14. Τρόπος ανάλυσης δεδομένων.....	9
1.15. Προβλήματα.....	9
1.16. Συμπεράσματα.....	10
Κεφάλαιο 2: Βιβλιογραφική Ανασκόπηση	
2.1. Εισαγωγή.....	11
2.2. Ελληνική Ιστορική Αναδρομή των Παιδικών Βιβλιοθηκών.....	12
2.3. Παιδικές Βιβλιοθήκες της Ελλάδος.....	13
2.3.1. Πρότυπη Παιδική Βιβλιοθήκη Ελευσίνας.....	13
2.3.2. Παιδική Βιβλιοθήκη Αιγάλεω.....	14
2.3.3. Παιδικές Βιβλιοθήκες Καβάλας.....	14
2.3.4. Παιδική Βιβλιοθήκη Ξάνθης.....	15
2.3.5. Παιδική Βιβλιοθήκη Σερρών.....	15

2.3.6. Παιδικές Βιβλιοθήκες Καρδίτσας.....	15
2.3.7. Παιδικές Ελληνικές Βιβλιοθήκες που έχουν ιδρυθεί από το Κέντρο Παιδικού και Εφηβικού Βιβλίου.....	16
2.4. Οι Παιδικές Βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης.....	16
2.5. Συνθήκες που επικρατούν στις Παιδικές Βιβλιοθήκες σήμερα στην Ελλάδα.....	17
2.6. Διεθνής Βιβλιογραφική Ανασκόπηση των Παιδικών Βιβλιοθηκών.....	18
2.6.1. Η ανάπτυξη των παιδικών βιβλιοθηκών στην Κίνα και στη Σουηδία.....	19
2.6.2. Προβλήματα που εντοπίζονται στις παιδικές βιβλιοθήκες.....	19
2.6.3. Συμμετοχή των παιδιών στις δραστηριότητες των παιδικών βιβλιοθηκών.....	20
2.6.4. Νέες Τεχνολογίες και Παιδικές Βιβλιοθήκες.....	21
2.6.5. Παιδικές Ψηφιακές Βιβλιοθήκες.....	21
2.7. Συμπεράσματα.....	22

Κεφάλαιο 3: Οδηγίες για τις υπηρεσίες των Παιδικών Βιβλιοθηκών.....24

Κεφάλαιο 4: Καταγραφή των Παιδικών Βιβλιοθηκών του Νομού Θεσσαλονίκης

4.1. Εισαγωγή.....	60
4.2. Δήμος Αμπελοκήπων.....	60
4.2.1. Παιδική Βιβλιοθήκη δήμου Αμπελοκήπων.....	60
4.3. Δήμος Θεσσαλονίκης.....	61
4.3.1. Παιδική Βιβλιοθήκη Άνω Πόλης.....	61
4.3.2. Παιδική Βιβλιοθήκη Δελφών.....	62
4.3.3. Παιδική Βιβλιοθήκη Καλλιθέας.....	62
4.3.4. Παιδική Βιβλιοθήκη Ξηροκρήνης.....	63
4.3.5. Παιδική Βιβλιοθήκη Ορέστου.....	64
4.3.6. Παιδική Βιβλιοθήκη Σιδηροδρομικού Σταθμού.....	65
4.3.7. Παιδική Κινητή Βιβλιοθήκη.....	65
4.4. Δήμος Καλαμαριάς.....	66
4.4.1. Δαήδειος Παιδική Βιβλιοθήκη.....	66
4.4.2. Δανηλίδειος Παιδική Βιβλιοθήκη.....	67
4.4.3. Παιδική Βιβλιοθήκη Κηφισιάς.....	68
4.4.4. Παιδική Βιβλιοθήκη Συνοικισμού Καραμπουρνάκι.....	69
4.5. Παιδικές Βιβλιοθήκες Πνευματικών Κέντρων.....	70
4.5.1. Παιδική Βιβλιοθήκη Βαφοπουλείου Πνευματικού Κέντρου.....	70
4.5.2. Παιδική Βιβλιοθήκη Πνευματικού Κέντρου Μενεμένης.....	71

Κεφάλαιο 5: Ανάλυση Ερωτηματολογίων

5.1. Εισαγωγή.....	72
5.2. Συμμετοχή στην έρευνα.....	72
5.3. Ανάλυση πρώτου μέρους: Η βιβλιοθήκη.....	73
5.3.1. Προσωπικό βιβλιοθήκης.....	73
5.3.2. Υλικό βιβλιοθήκης.....	74
5.4. Ανάλυση δεύτερου μέρους: Νέες τεχνολογίες.....	75
5.4.1. Εισαγωγή νέων τεχνολογιών.....	75
5.4.2. Συμβολή νέων τεχνολογιών.....	76
5.4.3. Ικανότητα του βιβλιοθηκονόμου στην χρήση νέων τεχνολογιών.....	76
5.4.4. Δυνατότητα χρήσης νέων τεχνολογιών από τους χρήστες.....	77
5.5. Ανάλυση τρίτου μέρους: Χρήστες.....	78
5.5.1. Ηλικίες χρηστών που επισκέπτονται τις βιβλιοθήκες.....	78
5.5.2. Τρόπος ενημέρωσης χρηστών για τις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες.....	78
5.5.3. Ανταπόκριση χρηστών στις εκδηλώσεις και στις δραστηριότητες.....	79
5.5.4. Γνώμη των χρηστών για τη βιβλιοθήκη.....	80
5.6. Ανάλυση τέταρτου μέρους: Βιβλιοθηκονόμος.....	80
5.6.1. Παρακολούθηση σεμιναρίων για τις νέες τεχνολογίες.....	80
5.6.2. Κριτική για τις συνθήκες εργασίας.....	81
5.7. Συμπεράσματα.....	82

Κεφάλαιο 6: Ανάλυση Συνεντεύξεων

6.1. Εισαγωγή.....	84
6.2. Ανάλυση πρώτου μέρους: Χρήστης.....	84
6.2.1. Τρόπος ενημέρωσης χρηστών για την ύπαρξη της βιβλιοθήκης.....	84
6.2.2. Λόγος επίσκεψης στη βιβλιοθήκη.....	85
6.2.3. Τρόπος επίσκεψης στη βιβλιοθήκη.....	86
6.2.4. Χρήση άλλης βιβλιοθήκης.....	87
6.3. Ανάλυση δεύτερου μέρους: Χρήση της βιβλιοθήκης.....	87
6.3.1. Συχνότητα επίσκεψης στη βιβλιοθήκη.....	87
6.3.2. Κατοχή κάρτας δανεισμού.....	88
6.3.3. Υλικό που χρησιμοποιούν οι χρήστες.....	88
6.3.4. Χρήση νέων τεχνολογιών που προσφέρουν οι βιβλιοθήκες.....	89
6.3.5. Συμμετοχή στις εκδηλώσεις και στις δραστηριότητες της βιβλιοθήκης.....	90
6.4. Ανάλυση τρίτου μέρους: Αξιολόγηση της βιβλιοθήκης.....	91
6.4.1. Συχνότητα εύρεσης κατάλληλου υλικού.....	91
6.4.2. Κριτική για το πόσο ευχαριστημένος/η είναι ο χρήστης από τη βιβλιοθήκη.....	91
6.5. Ανάλυση τέταρτου μέρους: Αξιολόγηση προσωπικού.....	92

6.5.1. Κριτική για το πόσο ευχαριστημένος/η είναι ο χρήστης από το προσωπικό της βιβλιοθήκης.....	92
6.5.2. Χαρακτηρισμοί για το προσωπικό.....	93
6.6. Συμπεράσματα.....	94
Κεφάλαιο 7: Συμπεράσματα.....	96
Κεφάλαιο 8: Προτάσεις.....	99
Κεφάλαιο 9: Σημεία για περαιτέρω έρευνα.....	103
Κεφάλαιο 10: Παιδικές Ψηφιακές Βιβλιοθήκες	
10.1. Εισαγωγή.....	105
10.2. International Children's Digital Library (ICDL).....	106
10.2.1. Στόχοι του ICDL.....	107
10.3. Rosseta Project.....	109
10.4. StoryPlace.....	111
10.5. BookAdventure.....	113
10.6. CHILIAS - The European virtual children's library of the future-....	117
10.7. Συμπεράσματα.....	118
Κεφάλαιο 11: Πρότυπη Παιδική Ψηφιακή Βιβλιοθήκη.....	119
Παράρτημα Ι.....	127
Παράρτημα ΙΙ.....	130
Παράρτημα ΙΙΙ.....	136
Παράρτημα ΙV.....	140
Παράρτημα V.....	150
Βιβλιογραφία.....	171

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας	Σελίδα
5.1. Βιβλιοθηκονόμοι ανά κατηγορία.....	72
5.2. Προσωπικό βιβλιοθήκης.....	73
5.3. Υλικό βιβλιοθήκης.....	74
5.4. Εισαγωγή νέων τεχνολογιών.....	75
5.5. Τρόπος εισαγωγής νέων τεχνολογιών.....	75
5.6. Συμβολή νέων τεχνολογιών.....	76
5.7. Ικανότητα του βιβλιοθηκονόμου στη χρήση νέων τεχνολογιών.....	76
5.8. Δυνατότητα χρήσης νέων τεχνολογιών από τους χρήστες.....	77
5.9. Ηλικίες χρηστών που επισκέπτονται τις βιβλιοθήκες.....	78
5.10. Τρόπος ενημέρωσης χρηστών για τις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες.....	78
5.11. Ανταπόκριση χρηστών στις εκδηλώσεις και στις δραστηριότητες.....	79
5.12. Γνώμη χρηστών για τη βιβλιοθήκη.....	80
5.13. Παρακολούθηση σεμιναρίων για τις νέες τεχνολογίες.....	80
5.14. Κριτική για τις συνθήκες εργασίας.....	81
6.1. Τρόπος ενημέρωσης χρηστών για την ύπαρξη της βιβλιοθήκης.....	84
6.2. Λόγος επίσκεψης στη βιβλιοθήκη.....	85
6.3. Τρόπος επίσκεψης στη βιβλιοθήκη.....	86
6.4. Χρήση άλλης βιβλιοθήκης.....	87
6.5. Συχνότητα επίσκεψης στη βιβλιοθήκη.....	87
6.6. Κατοχή κάρτας δανεισμού.....	88
6.7. Υλικό που χρησιμοποιούν οι χρήστες.....	88
6.8. Χρήση νέων τεχνολογιών που προσφέρουν οι βιβλιοθήκες.....	89
6.9. Συμμετοχή στις εκδηλώσεις και στις δραστηριότητες της βιβλιοθήκης.....	90

6.10. Συχνότητα εύρεσης κατάλληλου υλικού.....	91
6.11. Κριτική για το πόσο ευχαριστημένος/η είναι ο χρήστης από τη βιβλιοθήκη.....	91
6.12 Κριτική για το πόσο ευχαριστημένος/η είναι ο χρήστης από το προσωπικό της βιβλιοθήκης.....	92
6.13. Χαρακτηρισμοί για το προσωπικό.....	93

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα	Σελίδα
10.1. Αρχική σελίδα της International Children's Digital Library.....	106
10.2. Αρχική σελίδα του Rosseta Project.....	109
10.3. Αρχική σελίδα του storyplace.....	111
10.4. Αρχική σελίδα του BookAdventure.....	113
10.5. Αρχική σελίδα της CHILIAS.....	117
11.1. Αρχική σελίδα.....	119
11.2. Δεύτερη σελίδα.....	120
11.3. Ιστορικό.....	120
11.4. Παιδικές βιβλιοθήκες.....	121
11.5. Εικόνες.....	122
11.6. Μια εικόνα της συλλογής.....	122
11.7. Διάβασε ένα παραμύθι.....	123
11.8. Διάβασε ένα βιβλίο.....	123
11.9. Πάίξε ένα παιχνίδι.....	124
11.10. Προτάσεις βιβλίων.....	124
11.11. Παιδικό θέατρο.....	125
11.12. Παιδικός κινηματογράφος.....	125
11.13. Επικοινωνία.....	126

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με τον όρο παιδικές βιβλιοθήκες νοείται «ένας ευρύτερος χώρος, ένα ζωντανό περιβάλλον που δίνει τη δυνατότητα πολλών δραστηριοτήτων στο παιδί, διάβασμα, παιχνίδι, μουσική και που ψυχαγωγεί, ενώ παράλληλα οξύνει τις νοητικές του λειτουργίες, καλλιεργεί την αισθητική του αντίληψη και την κριτική του σκέψη, πλουτίζει το λεξιλόγιο του μαθαίνοντας το να χρησιμοποιεί σωστά τη γλώσσα του και επομένως να επικοινωνεί με το συνάνθρωπό του. Δηλαδή, βοηθά στην εν γένει ανάπτυξη του». (Σωτηροπούλου 1993, σελ. 121).

Η παιδική βιβλιοθήκη διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διάδοση των γνώσεων στα παιδιά διότι μπορεί να προετοιμάσει τον μελλοντικό αναγνώστη δίνοντας του τα κατάλληλα πνευματικά και μορφωτικά εφόδια. Ο ρόλος της παιδικής βιβλιοθήκης είναι να οδηγήσει το παιδί στην ανάγνωση και να του διδάξει ν' αγαπά το βιβλίο ώστε να αποτελέσει καταφύγιο στις ελεύθερες ώρες του. Ακόμη, πρέπει να βοηθήσει τα παιδιά να γίνουν ενεργοί αναγνώστες και να διευρύνουν τους πνευματικούς τους ορίζοντες.

Η παιδική βιβλιοθήκη έχει και παιδαγωγική αξία, εκεί το παιδί μαθαίνει να χρησιμοποιεί ευχάριστα, δημιουργικά και ωφέλιμα τις ώρες του, ν' αναπτύσσει την αισθητική του και τη σκέψη του και ν' αναζητά καινούργιες πηγές γνώσης. Επίσης, η συχνή παρουσία στο περιβάλλον της βιβλιοθήκης το αναγκάζει να προσαρμόζει τη συμπεριφορά του ανάλογα με τις απαιτήσεις των άλλων, να σέβεται την κοινή ησυχία, να μη λερώνει και να μη φθείρει τα βιβλία. Αυτές οι εμπειρίες το κάνουν να εγκαταλείπει τον εγωισμό και επιταχύνουν την κοινωνικοποίησή του.

Για όλους τους προαναφερθέντες λόγους πρέπει να δοθεί έμφαση στη δημιουργία αλλά και την ανάπτυξη των παιδικών βιβλιοθηκών σε διεθνές επίπεδο. Αυτό μπορεί

να επιτευχθεί με την επαγρύπνηση των κρατικών μηχανισμών. Το κράτος πρέπει να δώσει βάση στα παιδιά, τα οποία θα αποτελέσουν τους αυριανούς πολίτες της κοινωνίας και να τους προσφέρει τα απαραίτητα αγαθά. Μέσα σε αυτά τα αγαθά συμπεριλαμβάνονται και οι παιδικές βιβλιοθήκες, οι οποίες κρίνονται πρωταρχικής σημασίας για τα παιδιά.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία εκπονήθηκε από τη φοιτήτρια του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης Θωμαΐς Ψαρρά. Το θέμα που πραγματεύεται αφορά την έρευνα των παιδικών βιβλιοθηκών του Νομού Θεσσαλονίκης καθώς και τη δημιουργία μιας πρότυπης παιδικής ψηφιακής βιβλιοθήκης. Η έρευνα διεξήχθη στα πλαίσια πτυχιακής εργασίας της φοιτήτριας και ολοκληρώθηκε υπό την εποπτεία του καθηγητή του τμήματος Εμμανουήλ Γαρουφάλλου.

Οι μέθοδοι που ακολουθήθηκαν για την περάτωση της εργασίας ήταν η βιβλιογραφική έρευνα στο διαδίκτυο, η συλλογή στοιχείων σε έντυπη μορφή καθώς και η διεξαγωγή έρευνας, η οποία πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ερωτηματολογίων σε βιβλιοθηκονόμους και συνεντεύξεων σε παιδιά. Η έρευνα έλαβε χώρα στη γεωγραφική περιοχή του Νομού Θεσσαλονίκης.

Την εργασία αποτελούν δύο βασικά μέρη: Το πρώτο αφορά τη συλλογή και την επεξεργασία των δεδομένων με τη χρήση των παραπάνω μεθόδων. Το δεύτερο αφορά την ομαδοποίηση και παράθεση των δεδομένων με τη μορφή κεφαλαίων. Τα δύο μέρη θεωρούνται αλληλένδετα διότι το δεύτερο δεν θα μπορούσε να δομηθεί χωρίς την ολοκλήρωση του πρώτου. Παρ' όλα αυτά και τα δύο κρίνονται καθοριστικής σημασίας για τον ερευνητή αφού μόνο με το συνδυασμό τους προκύπτει το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Τέλος, πρέπει ν' αναφερθεί ότι τα κεφάλαια πήραν την τελική τους μορφή μετά από χρονοβόρα επεξεργασία, ώστε να περιέχουν τις πιο ολοκληρωμένες πληροφορίες για την επιτυχία της έρευνας. Συγκεκριμένα, η εργασία δομείται ως εξής:

Κεφάλαιο 1: **Μεθοδολογία**, όπου περιγράφεται η μεθοδολογική πορεία της έρευνας.

Κεφάλαιο 2: **Βιβλιογραφική Ανασκόπηση**, όπου καταγράφεται η ελληνική και η διεθνής βιβλιογραφία, καθώς και αποτελέσματα από διεθνείς έρευνες αλλά και άρθρα, που σχετίζονται με το θέμα.

Κεφάλαιο 3: **Οδηγίες για τις υπηρεσίες των παιδικών βιβλιοθηκών**, όπου αποτελεί μετάφραση των οδηγιών για τις υπηρεσίες των παιδικών βιβλιοθηκών από το διεθνή οργανισμό IFLA.

Κεφάλαιο 4: **Καταγραφή των Παιδικών Βιβλιοθηκών του Νομού Θεσσαλονίκης**, όπου παρατίθενται στοιχεία για τις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης.

Κεφάλαιο 5: **Ανάλυση Ερωτηματολογίων**, όπου αξιολογούνται τα αποτελέσματα της έρευνας με τη χρήση πινάκων και σχολιασμών.

Κεφάλαιο 6: **Ανάλυση Συνεντεύξεων**, όπου αξιολογούνται τα αποτελέσματα της έρευνας με τη χρήση πινάκων και σχολιασμών.

Κεφάλαιο 7: **Συμπεράσματα**, όπου αναφέρονται τα συμπεράσματα του ερευνητή, τα οποία πηγάζουν από την έρευνα που πραγματοποιήσε.

Κεφάλαιο 8: **Προτάσεις**, όπου υποδεικνύονται προτάσεις στις παιδικές βιβλιοθήκες για την αναβάθμιση και την εξέλιξή τους.

Κεφάλαιο 9: **Σημεία για περαιτέρω έρευνα**, όπου περιέχονται σημεία σχετικά με το θέμα, τα οποία θα μπορούσαν να ερευνηθούν στο μέλλον για τη διεύρυνση της βιβλιογραφίας.

Κεφάλαιο 10: **Παιδικές Ψηφιακές Βιβλιοθήκες**, όπου καταγράφονται οι σημαντικότερες παιδικές ψηφιακές βιβλιοθήκες σε διεθνές επίπεδο.

Κεφάλαιο 11: **Πρότυπη Παιδική Ψηφιακή Βιβλιοθήκη**, όπου περιέχονται τα βήματα που ακολουθήθηκαν για τη δημιουργία της παιδικής ψηφιακής βιβλιοθήκης, καθώς και η ανάλυση των περιεχομένων της.

Κλείνοντας πρέπει να σημειωθεί ότι μετά το κεφάλαιο 11 ακολουθούν πέντε παραρτήματα, τα οποία περιέχουν:

Παράρτημα I: Στοιχεία επικοινωνίας για τις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης.

Παράρτημα II: Ερωτηματολόγιο για βιβλιοθηκονόμους.

Παράρτημα III: Συνεντεύξεις για παιδιά.

Παράρτημα IV: *Guidelines for Children's Libraries Services.*

Παράρτημα V: *The background text to the Guidelines for Children's Libraries Services.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

1.1. Εισαγωγή

Η μεθοδολογία αποτελεί το τμήμα της λογικής, το οποίο μελετά τις μεθόδους της επιστημονικής γνώσης. Θεωρείται καθοριστικό κεφάλαιο για την έρευνα διότι σε αυτό αναλύεται η διαδικασία που ακολουθήθηκε από τον ερευνητή για την περάτωσή της. Στη μεθοδολογία πρέπει να καταγράφονται όλα τα στάδια της έρευνας και όλες οι απαραίτητες πληροφορίες έτσι ώστε να διασφαλιστεί η εγκυρότητα της έρευνας. Παρακάτω παρατίθεται η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στην παρούσα έρευνα.

1.2. Κίνητρο της Έρευνας

Η έλλειψη ελληνικής βιβλιογραφίας για τις παιδικές βιβλιοθήκες και η ανάγκη για τη μελέτη των παιδικών βιβλιοθηκών του Νομού Θεσσαλονίκης αποτέλεσαν σημαντικά κίνητρα για την πραγματοποίηση της έρευνας. Επίσης, η έρευνα πραγματοποιήθηκε από τον ερευνητή με την ελπίδα να ακολουθηθεί το παράδειγμά του και σε άλλες γεωγραφικές περιοχές της Ελλάδας.

1.3. Σκοπός της Έρευνας

Σκοπός της έρευνας είναι να μελετήσει τις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης και να δημιουργήσει μια πρότυπη παιδική ψηφιακή βιβλιοθήκη, η οποία θα παρέχει πληροφοριακές πηγές για παιδιά.

1.4. Στόχοι της Έρευνας

Οι επιμέρους στόχοι της έρευνας είναι οι εξής:

1.4.1. Να μελετήσει και να παρουσιάσει την εξέλιξη και την ανάπτυξη των παιδικών βιβλιοθηκών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

1.4.2. Να καταγράψει και να παρουσιάσει όλες τις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης.

1.4.3. Να ερευνήσει θέματα που αφορούν το υλικό, τις υπηρεσίες, το προσωπικό, τους χρήστες και τις νέες τεχνολογίες.

1.4.4. Να κάνει προτάσεις για την εξέλιξη και αναβάθμιση των παιδικών βιβλιοθηκών.

1.4.5. Να παρουσιάσει διεθνώς παιδικές ψηφιακές βιβλιοθήκες και να τις χρησιμοποιήσει ως μοντέλο για τη δημιουργία μιας ελληνικής παιδικής ψηφιακής βιβλιοθήκης.

1.5. Περιορισμοί της Έρευνας

Η παρούσα έρευνα περιορίστηκε στη γεωγραφική περιοχή του Νομού Θεσσαλονίκης, ο οποίος αριθμεί 14 παιδικές βιβλιοθήκες κατανεμημένες σε διάφορες περιοχές του νομού. Οι παράγοντες που οδήγησαν σε αυτή την απόφαση, ήταν δύο: Ο πρώτος προήλθε από το κόστος που απαιτείται για τη μετακίνηση του ερευνητή ανά την Ελλάδα για την έρευνα στις παιδικές βιβλιοθήκες και σε άλλους νομούς. Ο δεύτερος αφορούσε την έλλειψη χρόνου, αφού η έρευνα διεξήχθη στα πλαίσια πτυχιακής εργασίας, η οποία έπρεπε να παραδοθεί σε περιορισμένο χρονικό διάστημα.

1.6. Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

Ως βιβλιογραφική ανασκόπηση αναφέρεται η συλλογή στοιχείων σχετικά με το θέμα, το οποίο πραγματεύεται ο ερευνητής. Στην παρούσα έρευνα χρησιμοποιήθηκε ένας συνδυασμός επισκόπησης της έντυπης βιβλιογραφίας και αναζήτησης στο διαδίκτυο. Ο εντοπισμός πηγών μέσω του διαδικτύου κρίθηκε απαραίτητος, διότι οι πληροφορίες σε έντυπη μορφή ήταν σχεδόν ανύπαρκτες. Συγκεκριμένα, για τη συλλογή διεθνών στοιχείων χρησιμοποιήθηκε αποκλειστικά το διαδίκτυο διότι αν και έγινε έρευνα για έντυπες πηγές δεν απέδωσε τα επιθυμητά αποτελέσματα. (Στόχος 1.4.1. & 1.4.2.)

1.7. Ενημέρωση των Συμμετεχόντων

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη διεξαγωγή μιας έρευνας αποτελεί η ενημέρωση των ατόμων, τα οποία θα συμμετέχουν σε αυτή. Με αυτόν τον τρόπο περιορίζονται τυχόν προβλήματα και εμπόδια που παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια της έρευνας. Η συγκεκριμένη έρευνα παρουσιάζει μια ιδιομορφία διότι απευθύνεται σε δύο κατηγορίες συμμετεχόντων. Η πρώτη κατηγορία είναι οι βιβλιοθηκονόμοι των παιδικών βιβλιοθηκών στους οποίους η ενημέρωση από τον ερευνητή καθώς και ο καθορισμός της ημερομηνίας της έρευνας, έγινε τηλεφωνικά δύο εβδομάδες πριν. Η δεύτερη κατηγορία είναι τα παιδιά, στα οποία είναι αυτονόητο ότι δεν μπορεί να γίνει ενημέρωση εκ των προτέρων διότι ο ερευνητής δεν γνωρίζει τα στοιχεία τους. Παρ' όλα αυτά, πριν από την έναρξη της συνέντευξης, έγινε μια σύντομη ενημέρωση στο κάθε παιδί και ζητήθηκε η άδεια του γονέα, εφόσον το παιδί συνοδευόταν.

1.8. Ανωνυμία των Συμμετεχόντων

Σημαντικό παράγοντα στην παρούσα έρευνα αποτέλεσε η ανωνυμία των συμμετεχόντων. Γι' αυτόν το λόγο η ερώτηση που αφορούσε τη συμπλήρωση των προσωπικών στοιχείων του συμμετέχοντα ήταν προαιρετική. Όσοι όμως από τους ερωτώμενους απάντησαν σε αυτήν ενημερώθηκαν από τον ερευνητή ότι τα στοιχεία τους δίδονται εμπιστευτικά. Έτσι, ο ερευνητής έχει την υποχρέωση να διαφυλάξει τα προσωπικά δεδομένα των ερωτώμενων τηρώντας κατά γράμμα τον κώδικα της ερευνητικής δεοντολογίας.

1.9. Διαφύλαξη των απαντήσεων που δόθηκαν από τους συμμετέχοντες

Σκοπός της έρευνας ήταν να συλλέξει δεδομένα, τα οποία μετά από επεξεργασία θα αποτύπωναν την κατάσταση που επικρατεί στις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης. Γι' αυτόν το λόγο πρέπει να σημειωθεί ότι πριν από την έναρξη της έρευνας κατέστη σαφές στον κάθε ερωτώμενο ότι οι απαντήσεις του θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τη διεξαγωγή γενικών συμπερασμάτων.

1.10. Συνέντευξη

Η συνέντευξη είναι επιστημονικά συστηματοποιημένη, προετοιμάζεται με κάθε λεπτομέρεια, διατυπώνεται εγγράφως και πρέπει να προβλέπει τη διατύπωση των θεμάτων υπό μορφή ερωτήσεων, την προσαρμογή των θεμάτων στο πνευματικό επίπεδο των ατόμων στα οποία απευθύνεται και την ενημέρωση όσων θα υποβληθούν στη συνέντευξη. Στην παρούσα περίπτωση, το είδος της συνέντευξης που χρησιμοποιήθηκε είναι η δομημένη συνέντευξη. Δηλαδή έγινε χρήση ενός ερωτηματολογίου από τον ερευνητή το οποίο έχει προκαθορισμένη σειρά, αριθμό αλλά και περιεχόμενο ερωτήσεων. Η επιλογή αυτή στηρίζεται στο γεγονός ότι το

μεγαλύτερο κομμάτι της έρευνας διεξήχθη σε παιδιά, τα οποία σε αντίθεση με τους ενήλικους δεν έχουν ακόμη την ικανότητα να απαντήσουν μόνα τους σε ερωτηματολόγια.

Σκοπός της συνέντευξης ήταν η συλλογή στοιχείων από τους χρήστες για την κατάσταση που επικρατεί στις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης. Τα στοιχεία περιλάμβαναν το υλικό, τους εργαζομένους, τα προβλήματα και την καλή ή κακή κριτική που άσκησαν οι χρήστες. Επίσης, αναμένεται να αποτελέσουν βάση για μελλοντικές έρευνες. (Στόχος 1.4.3.)

1.10.1. Παρουσίαση Συνέντευξης

Το ερωτηματολόγιο για τη συνέντευξη των χρηστών περιελάμβανε δεκαέξι ερωτήσεις από τις οποίες οι δύο περιλάμβαναν α' και β' μέρος. Τέσσερις από αυτές ήταν δομημένες, δύο ήταν ανοιχτού τύπου και δέκα ήταν κλειστού τύπου. Από τις ερωτήσεις κλειστού τύπου, οχτώ ήταν βαθμονόμησης, δύο ήταν κατάταξης και δύο ήταν likert scale.

Οι ερωτήσεις της συνέντευξης (βλέπε Παράρτημα ΙΙΙ) χωρίζονται σε τέσσερα κομμάτια, τα οποία είναι χωρισμένα ανά θέμα. Το πρώτο μέρος αναφέρεται στο χρήστη και αποτελείται από πέντε ερωτήσεις, οι οποίες σχετίζονται με το χρήστη και τη σχέση του με την παιδική βιβλιοθήκη (π.χ. ερώτηση 02: *Πως ενημερωθήκατε για την ύπαρξη της βιβλιοθήκης;*). Το δεύτερο μέρος αφορά τη χρήση της βιβλιοθήκης, δηλαδή το υλικό που χρησιμοποιεί και τις δραστηριότητες στις οποίες παίρνει μέρος ο χρήστης και αποτελείται από πέντε ερωτήσεις (π.χ. ερώτηση 06: *Πόσο συχνά επισκέπτεστε τη βιβλιοθήκη;*). Το τρίτο μέρος περιλαμβάνει τέσσερις ερωτήσεις, στις οποίες ο χρήστης αξιολογεί τη βιβλιοθήκη και τις παροχές της προς αυτόν (π.χ. ερώτηση 13: *Είστε ευχαριστημένος/η από τη*

βιβλιοθήκη και τις υπηρεσίες που προσφέρει). Και τέλος, το τέταρτο μέρος περιέχει δύο ερωτήσεις με τις οποίες ο χρήστης αξιολογεί το προσωπικό της παιδικής βιβλιοθήκης (π.χ. ερώτηση 15: *Είστε ευχαριστημένος/η από το προσωπικό της βιβλιοθήκης*:).

1.11. Ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο είναι ένα ερευνητικό εργαλείο, το οποίο αποτελεί μέσο συλλογής δεδομένων για τον ερευνητή και μέσο επικοινωνίας ανάμεσα στον ερευνητή και στον ερωτώμενο. Ακόμη, η χρήση του είναι ευρεία σε πάσης φύσης έρευνες που λαμβάνουν χώρα σε παγκόσμια κλίμακα. Στην παρούσα έρευνα επιλέχθηκε ως το κατάλληλο εργαλείο διότι απευθύνεται σε βιβλιοθηκονόμους, οι οποίοι γνωρίζουν την δομή του και είναι εξοικειωμένοι με τη συμπλήρωσή του.

Σκοπός του ερωτηματολογίου ήταν η συλλογή στοιχείων από τους εργαζόμενους των παιδικών βιβλιοθηκών του Νομού Θεσσαλονίκης έτσι ώστε να διερευνηθούν οι συνθήκες εργασίας των βιβλιοθηκονόμων, το υλικό που διαθέτει η κάθε βιβλιοθήκη, οι χρήστες και ο εξοπλισμός των βιβλιοθηκών. Ακόμη, να προκύψουν σημαντικά συμπεράσματα, τα οποία θα αξιολογήσουν και θα συμβουλευτούν μελλοντικοί ερευνητές των παιδικών βιβλιοθηκών. (Στόχος, 1.4.3.)

1.11.1. Παρουσίαση Ερωτηματολογίου

Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε εικοσιμία ερωτήσεις, από τις οποίες η μία περιλάμβανε α' και β' μέρος. Πέντε από αυτές ήταν δομημένες, οχτώ ήταν ανοιχτού τύπου και πέντε ήταν κλειστού τύπου. Από τις ερωτήσεις κλειστού τύπου, τρεις ήταν βαθμονόμησης, μία κατάταξης και δύο likert scale.

Το ερωτηματολόγιο (βλέπε Παράρτημα ΙΙ) χωρίζεται σε τέσσερα μέρη. Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει πέντε ερωτήσεις, οι οποίες αναφέρονται γενικά στη βιβλιοθήκη (π.χ. ερώτηση 03: *Πόσοι από τους εργαζόμενους είναι βιβλιοθηκονόμοι*). Το δεύτερο μέρος αφορά νέες τεχνολογίες και το συνθέτουν τέσσερις ερωτήσεις, οι οποίες καλύπτουν ευρέως το θέμα (π.χ. ερώτηση 06: *Η βιβλιοθήκη σας έχει εισάγει τις νέες τεχνολογίες*). Το τρίτο μέρος αποτελείται από επτά ερωτήσεις για τη διερεύνηση των χρηστών της κάθε παιδικής βιβλιοθήκης (π.χ. ερώτηση 15: *Οι χρήστες ανταποκρίνονται στις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες της βιβλιοθήκης σας*). Και τέλος, το τέταρτο μέρος είναι αφιερωμένο στο βιβλιοθηκονόμο, στις γνώσεις του και στις συνθήκες εργασίας του και αποτελείται από πέντε ερωτήσεις (π.χ. ερώτηση 21: *Είστε ευχαριστημένος/η με τις συνθήκες εργασίας σας*).

Μαζί με το ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε στους ερωτώμενους μια συνοδευτική επιστολή (βλέπε Παράρτημα ΙΙ) υπογεγραμμένη από τον ερευνητή με στόχο να διευκρινιστούν οι σκοποί της έρευνας. Η επιστολή περιείχε επίσης στοιχεία επικοινωνίας του ερευνητή, έτσι ώστε ο ερωτούμενος να θέσει τυχόν απορίες αλλά και ημερομηνία λήξης προθεσμίας συμπλήρωσης ερωτηματολογίων.

1.12. Πληθυσμός έρευνας

Πληθυσμός σε μία έρευνα είναι το ευρύ σύνολο των υποκειμένων για το οποίο εξαγάγουμε συμπεράσματα. Όπως προαναφέρθηκε, η παρούσα έρευνα περιορίστηκε στους βιβλιοθηκονόμους και στους χρήστες των παιδικών βιβλιοθηκών του Νομού Θεσσαλονίκης λόγω της μεγάλης απόστασης που έπρεπε να καλυφθεί από τη μία περιοχή της Ελλάδος στην άλλη.

Συγκεκριμένα, στην έρευνα που διεξήχθη στους βιβλιοθηκονόμους, ο αριθμός των συμμετεχόντων καθορίστηκε από δύο παράγοντες. Ο πρώτος ήταν ότι η έρευνα

περιορίστηκε στους εργαζόμενους των παιδικών βιβλιοθηκών που ήταν κάτοχοι πτυχίου βιβλιοθηκονομίας, δηλαδή στους 27 από τους 30 εργαζόμενους. Ο δεύτερος ήταν ότι κάποιες από τις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου αφορούσαν δεδομένα, τα οποία μπορούσαν να δοθούν από ένα εργαζόμενο ανά βιβλιοθήκη (π.χ. ο αριθμός των χρηστών). Έτσι, το δείγμα περιορίστηκε στους 14 από τους 30 εργαζόμενους των παιδικών βιβλιοθηκών του Νομού Θεσσαλονίκης.

Οι συνεντεύξεις που πάρθηκαν από τους χρήστες περιορίστηκαν σε 100 διότι το μικρό χρονικό περιθώριο και η δυσκολία ανάλυσης μεγάλου όγκου δεδομένων δεν επέτρεψαν στον ερευνητή να συλλέξει μεγαλύτερο αριθμό συνεντεύξεων. Οι χρήστες επιλέχθηκαν τυχαία, ανεξάρτητα από την ηλικία ή το φύλο τους ώστε. Ακόμη, κρίνεται σκόπιμο ν' αναφερθεί ότι οι 100 χρήστες που ερωτήθηκαν αποτελούν το 0,28% του συνολικού πληθυσμού των χρηστών που επισκέπτονται τις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης, ο οποίος ανέρχεται σε 35.890 ενεργούς χρήστες σύμφωνα με καταγραφή του 2005. Η μέθοδος των συνεντεύξεων όμως μας δίδει ποιοτικά αποτελέσματα, τα οποία μας ωθούν να εξάγουμε χρήσιμα συμπεράσματα και να κάνουμε κάποιες γενικεύσεις στην έρευνα μας.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι και οι 14 παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης συμμετείχαν στην έρευνα με ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις.

1.13. Διεξαγωγή έρευνας

Η έρευνα διεξήχθη κατά την περίοδο Οκτωβρίου-Νοεμβρίου, προσαρμόστηκε στο ωράριο των παιδικών βιβλιοθηκών, ήταν καθημερινή (εκτός Κυριακής) και διήρκεσε από 4 έως 8 ώρες ημερησίως. Τα ερωτηματολόγια και οι συνοδευτικές επιστολές που απευθύνονταν στους βιβλιοθηκονόμους των παιδικών βιβλιοθηκών, παραδόθηκαν σε αυτούς από τον ίδιο τον ερευνητή. Με αυτόν τον τρόπο

επιδιώχθηκε να δημιουργηθεί κλίμα εμπιστοσύνης ανάμεσα στον ερευνητή και στους βιβλιοθηκονόμους. Μετά τη λήξη της προθεσμίας της συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων, ο ερευνητής επέστρεψε να παραλάβει και πάλι ο ίδιος τα απαντημένα ερωτηματολόγια και ευχαρίστησε τους βιβλιοθηκονόμους για τη συμμετοχή τους. Όσον αφορά τις συνεντεύξεις που απευθύνονταν στα παιδιά-χρήστες των παιδικών βιβλιοθηκών, αυτές πάρθηκαν από τον ίδιο τον ερευνητή διότι με αυτό τον τρόπο ήταν ευκολότερη η συλλογή των δεδομένων αλλά και η εξαγωγή των συμπερασμάτων.

1.14. Τρόπος ανάλυσης δεδομένων

Η επεξεργασία των δεδομένων μιας έρευνας πραγματοποιείται με κάποιο εξειδικευμένο πρόγραμμα στατιστικής επεξεργασίας για Η/Υ. Στην παρούσα έρευνα η επεξεργασία πραγματοποιήθηκε με τη χρήση του SPSS για Windows διότι είναι ευρέως διαδεδομένο, φιλικό προς το χρήστη και έχει πολλές δυνατότητες για την επεξεργασία στοιχείων.

1.15. Προβλήματα

Τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, δεν ήταν πολυάριθμα αλλά αποτέλεσαν σημαντικό εμπόδιο για τον ερευνητή. Καταρχήν, η έλλειψη βιβλιογραφίας πάνω στο θέμα, τόσο σε έντυπη όσο και σε ψηφιακή μορφή, δημιούργησε προβλήματα στην ανάπτυξη του θεωρητικού πλαισίου της πτυχιακής εργασίας.

Ακόμη, ο αρχικός σχεδιασμός της έρευνας με ερωτηματολόγιο και συνεντεύξεις ανατράπηκε εξαιτίας τριών σημαντικών προβλημάτων που δεν επέτρεψαν στον ερευνητή να επισκέπτεται περισσότερες από μία βιβλιοθήκες την ημέρα. Το πρώτο

αφορούσε τα ωράρια λειτουργίας των παιδικών βιβλιοθηκών του Νομού Θεσσαλονίκης, τα οποία ήταν διαφορετικά στην κάθε βιβλιοθήκη και ο ερευνητής έπρεπε να προσαρμοστεί σε αυτά. Το δεύτερο ήταν η απόσταση που έπρεπε να καλύψει ο ερευνητής για να μετακινηθεί στις διάφορες περιοχές του νομού, η οποία κατέστη σημαντικό εμπόδιο αφού αποδείχθηκε χρονοβόρα και δαπανηρή. Τέλος, το τρίτο ήταν η πολλαπλή επίσκεψη σε κάθε παιδική βιβλιοθήκη για να διανεμηθούν και να συλλεχθούν τα ερωτηματολόγια για τους βιβλιοθηκονόμους αλλά και για να συγκεντρωθεί ο ανάλογος αριθμός παιδιών για τις συνεντεύξεις.

Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι ενώ αρχικά είχε υπολογιστεί ότι οι βιβλιοθήκες ήταν δεκαέξι, στην πορεία απέμειναν δεκατέσσερις διότι η μία μετατράπηκε σε παιδικό τμήμα δημοτικής βιβλιοθήκης και η άλλη υπολειπομένη και αναμένεται να κλείσει. Τέλος, κρίνεται σκόπιμο να σημειωθεί ότι κάποιοι από τους ερωτώμενους διατηρούσαν επιφυλάξεις για τη συμμετοχή τους στην έρευνα, αλλά αυτές εξαλείφθηκαν με την προσπάθεια που κατέβαλλε ο ερευνητής.

1.16. Συμπεράσματα

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάστηκε η διαδικασία, η οποία ακολουθήθηκε κατά την διεξαγωγή της έρευνας. Στην έναρξη της έρευνας, η βιβλιογραφική ανασκόπηση συνέβαλλε σημαντικά στη γνώση αλλά και στην εξοικείωση του ερευνητή σχετικά με το θέμα που πραγματεύτηκε. Στη συνέχεια, η χρήση των ερωτηματολογίων και οι συνεντεύξεις αποδείχθηκαν για τον ερευνητή σημαντικά μέσα συλλογής στοιχείων και πληροφοριών και η επεξεργασία τους με το στατιστικό πακέτο SPSS αποδείχθηκε πως ήταν η σωστή επιλογή. Τέλος, πρέπει ν' αναφερθεί ότι ο ερευνητής έμεινε απόλυτα ικανοποιημένος από τη διεξαγωγή της έρευνας και την έκβασή της και αποκόμισε σημαντικές εμπειρίες μέσα από την ευρύτερη διαδικασία της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

2.1. Εισαγωγή

Οι παιδικές βιβλιοθήκες αποτελούν μία πολύτιμη πηγή μόρφωσης και πνευματικής ανάπτυξης και ταυτόχρονα έχουν να παίξουν ένα σοβαρό κοινωνικό ρόλο. «Μια παιδική βιβλιοθήκη, για να εξυπηρετεί καλύτερα το παιδί, πρέπει να βρίσκεται σ' ένα μέρος που να φαίνεται. Το κτήριο πρέπει να είναι ορατό από παντού και να είναι στο ίδιο επίπεδο με το δρόμο. Να επισημαίνεται αμέσως η παρουσία της και να έλκεται απ' αυτή, βλέποντας μέσα παιδιά να ξεφυλλίζουν βιβλία» (Δαράκη 1986, σελ. 61).

Η οργάνωση του χώρου σε μια παιδική βιβλιοθήκη παίζει καθοριστικό ρόλο για την προσέλκυση των χρηστών. «Ο χώρος της βιβλιοθήκης πρέπει να είναι άρτια οργανωμένος, λειτουργικός και ευχάριστος για να προσελκύει και να καλλιεργεί το αισθητικό κριτήριο. Οι χώροι να είναι άνετοι, φωτεινοί, διακοσμημένοι όμορφα, ώστε να δημιουργούν χαρούμενη και ευχάριστη ατμόσφαιρα και τα παιδιά να αισθάνονται ασφάλεια. Τα χρώματα πρέπει να είναι ωραία, ζωντανά και όχι χτυπητά. Τα καρεκλάκια να είναι χαμηλά τύπου παραδοσιακού καφενείου. Κατάλληλα έπιπλα είναι αυτά που είναι στέρεα, καλαίσθητα και σε μεγέθη ανάλογα με την ηλικία των παιδιών. Θα πρέπει κανείς να είναι προσεκτικός με τα χρώματα που αποσπούν την προσοχή του παιδιού και να φροντίζει σωστά τις αναλογίες» (Θανοπούλου 1979, σελ. 40).

Ακόμη, η σωστή τοποθέτηση των βιβλίων κρίνεται καθοριστικής σημασίας. «Τα βιβλία πρέπει να είναι ταξινομημένα σε χαμηλά ράφια, έτσι ώστε να είναι προσιτά τα

βιβλία δίχως τη μεσολάβηση ενήλικα, κατά θέματα και να παρουσιάζουν μεγάλη ποικιλία: επιστημονικής φαντασίας, βιογραφίες, ιστορίες ζώων, ακριβές εκδόσεις. Ακόμη τα βιβλία μπορεί να βρίσκονται πάνω σε τραπεζάκια, σε скаμινιά ή μέσα σε καλάθια» (Οικονόμου 1998, σελ. 64).

Με λίγα λόγια η παιδική βιβλιοθήκη πρέπει να είναι ένας χώρος που να ικανοποιεί κάθε δημιουργική ανάγκη του παιδιού, να αγκαλιάσει τον παιδικό αυθορμητισμό και την παιδική ανασφάλεια και να γίνει διέξοδος στο βαρύ φορτωμένο καθημερινό του πρόγραμμα χαρίζοντας του τον κόσμο των βιβλίων.

2.2. Ελληνική Ιστορική Αναδρομή των Παιδικών Βιβλιοθηκών

Σύμφωνα με την Καββαδία-Χατζοπούλου (1989) το Μάιο του 1976 η γαλλίδα Schlumberger, που τη χαρακτήριζε έντονος φιλελληνισμός, θέλησε να φτιάξει μια παιδική βιβλιοθήκη στο Πόρτο Χέλι γιατί είχε μια σχέση με την περιοχή. Από διοικητικές δυσκολίες και έλλειψη κατανόησης των αρμόδιων τοπικών φορέων το σχέδιο δεν υλοποιήθηκε. Έτσι, μετά από πολλές σκέψεις και συζητήσεις η Schlumberger μαζί με την Έλγκα Καββαδία Χατζοπούλου ξεκίνησαν τη διεξαγωγή μιας έρευνας στην περιοχή της Ελευσίνας. Η περιοχή αυτή επιλέχθηκε διότι είχε μεγάλο αριθμό παιδιών εργατών καθώς και πολλά κοινωνικά και περιβαλλοντολογικά προβλήματα. Όταν τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι η Ελευσίνα ήταν κατάλληλη για την ίδρυση παιδικής βιβλιοθήκης, οι δύο κυρίες ζήτησαν και τελικά κατάφεραν να εξασφαλίσουν τη συμμετοχή του τοπικού φορέα. Έτσι, ο τοπικός φορέας ανέλαβε την εύρεση κατάλληλου χώρου και τη χρηματοδότηση, ενώ οι ίδιες ανέλαβαν τη διαμόρφωση του χώρου με τον κατάλληλο εξοπλισμό, καθώς και τον καθορισμό του ύψους των αμοιβών που θα δινόταν στους εργαζομένους.

Η βιβλιοθήκη άνοιξε το Μάιο του 1978. Οι προβλέψεις για τη λειτουργία της βιβλιοθήκης δεν διακρίνονταν από ενθουσιασμό, δηλαδή υπήρχε κάποια δυσπιστία

ως προς την προσέλευση των παιδιών. Αυτό αποδείχθηκε τελείως λανθασμένο. Από την πρώτη μέρα η προσέλευση των παιδιών ξεπέρασε όλες τις προσδοκίες. Τα παιδιά βρήκαν έναν χώρο που τους άρεσε, υλικό που κάλυπτε τις ανάγκες τους για μάθηση και γνώση και οι βιβλιοθηκονόμοι ήταν κατάλληλα καταρτισμένοι ώστε να εξασφαλίσουν τη σωστή λειτουργία της παιδικής βιβλιοθήκης.

Έτσι, η πρώτη παιδική βιβλιοθήκη στην Ελλάδα ήταν πραγματικότητα και το σχέδιο ήταν να αναπτυχθούν παιδικές βιβλιοθήκες και σε άλλες περιοχές. Για τη βιβλιοθήκη της Ελευσίνας συνεργάστηκε ο Κωνσταντίνος Σημίτης, ο οποίος πίστευε στο πρόγραμμα και την ανάπτυξή της. Όταν το 1981 ο Σημίτης έγινε υπουργός γεωργίας έθεσε ως προτεραιότητα να ιδρυθούν παιδικές βιβλιοθήκες στις αγροτικές περιοχές σε συνεργασία με τους συνεταιρισμούς.

Το 1982 το υπουργείο Γεωργίας και η Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος δημιούργησαν ένα δίκτυο Παιδικών-Εφηβικών Βιβλιοθηκών σε 21 σημεία της Ελλάδας σε συνεργασία με τους αγροτικούς συνεταιρισμούς. Το 1993 δημιουργήθηκε ο «Οργανισμός Παιδικών και Εφηβικών Βιβλιοθηκών», ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός χρηματοδοτούμενος από το υπουργείο Παιδείας και ιδιώτες χορηγούς, που έχει την ευθύνη της λειτουργίας των βιβλιοθηκών αυτών (Πελώνη 2005).

2.3. Παιδικές Βιβλιοθήκες της Ελλάδος

Σε αυτό το σημείο θα παρουσιαστούν ενδεικτικά μερικές από τις παιδικές βιβλιοθήκες της Ελλάδος με την παράθεση ενός σύντομου ιστορικού τους.

2.3.1. Πρότυπη Παιδική Βιβλιοθήκη Ελευσίνας

Εξήντα μικροί φίλοι είναι οι καθημερινοί επισκέπτες της παιδικής βιβλιοθήκης, η οποία στεγάζεται στο νέο κτίριό της. Με την υποστήριξη των εργαζομένων της

βιβλιοθήκης τα παιδιά παίρνουν διάφορες πληροφορίες για τις εργασίες του σχολείου τους, διαβάζουν ή δανείζονται για το σπίτι τους λογοτεχνικά ή άλλα βιβλία και το Σάββατο παίζουν διάφορα παιχνίδια ή ταξιδεύουν μέσα από τα ντοκιμαντέρ σε άλλους κόσμους, πλουτίζοντας τις γνώσεις και τη φαντασία τους. Στη θέση του παλιού κτηρίου που πλήγηκε από το σεισμό του 1999, κτίστηκε το νέο. Το οικόπεδο και το κτίσμα που υπήρχε σ' αυτό, δωρίθηκε στο δήμο από τον Ευάγγελο Μοίρα.

2.3.2. Παιδική Βιβλιοθήκη Αιγάλεω

Από το 2006 ένας νέος, άρτια εξοπλισμένος χώρος, κατάλληλα διαμορφωμένος και διακοσμημένος περιμένει τους νεαρούς και μικρούς αναγνώστες της πόλης. Το προσωπικό της Βιβλιοθήκης και η Βιβλιοθηκονόμος ενημερώνουν και κατατοπίζουν τα παιδιά για οτιδήποτε χρειασθούν. Από το 2004 η Βιβλιοθήκη συνεργάζεται συστηματικά με τα σχολεία του δήμου και δέχεται επισκέψεις σχολείων για ενημέρωση και ξενάγηση στους χώρους της.

2.3.3. Παιδικές Βιβλιοθήκες Καβάλας

Στην πόλη της Καβάλας λειτουργούν δύο παιδικές βιβλιοθήκες. Η πρώτη είναι η παιδική βιβλιοθήκη του Αγίου Λουκά, η οποία εγκαινιάστηκε τον Αύγουστο του 1990 και από τις 14 Ιανουαρίου 2004 λειτουργεί σε ιδιόκτητο χώρο στο Πολυκέντρο του Αγίου Λουκά. Η δεύτερη είναι η παιδική βιβλιοθήκη Τιμίου Σταυρού, η οποία εγκαινιάστηκε τον Σεπτέμβριο του 1999 και λειτουργεί σε ιδιόκτητο κτήριο.

2.3.4. Παιδική Βιβλιοθήκη Ξάνθης

Η παιδική βιβλιοθήκη αριθμεί 2.800 τόμους βιβλίων και απευθύνεται σε παιδιά 4-14 ετών. Σήμερα εξυπηρετεί 1.115 αναγνώστες: απ' αυτούς οι 500 γράφτηκαν κατά το έτος 2000. Στατιστικά υπάρχουν διαθέσιμα μόνο για το έτος 2000. Αυτό το έτος υπήρξε αύξηση 50% των αναγνωστών και το σύνολο των βιβλίων που δανείστηκαν ήταν 3.915 βιβλία.

2.3.5. Παιδική Βιβλιοθήκη Σερρών

Η παιδική βιβλιοθήκη αποτελείται από 6.000 περίπου τόμους βιβλίων και η συλλογή της προσφέρεται σε παιδιά ηλικίας 1-12 ετών και σε εφήβους. Τα βιβλία γνώσεων της είναι ταξινομημένα σύμφωνα με το Δεκαδικό Σύστημα Ταξινόμησης Dewey (DDC 20th ed) και στο τέλος κάθε ταξινομικού αριθμού αναγράφεται το σύμβολο (π) που δηλώνει ότι το βιβλίο ανήκει στην παιδική βιβλιοθήκη. Όλα τα βιβλία της παιδικής βιβλιοθήκης είναι καταχωρημένα στον Η/Υ με το σύστημα ΑΒΕΚΤ 5.5 για την καλύτερη εξυπηρέτηση των μικρών αναγνωστών. Η παιδική βιβλιοθήκη προσφέρει στα παιδιά τη δυνατότητα να προσεγγίσουν τα βιβλία και να εξοικειωθούν με αυτά και το διάβασμά τους. Απευθύνεται σε όλα τα παιδιά, ανεξαρτήτως από την οικονομική, κοινωνική τους κατάσταση και την καταγωγή τους.

2.3.6. Παιδικές Βιβλιοθήκες Καρδίτσας

Από το 2002 έως σήμερα στην Καρδίτσα λειτουργούν οχτώ παιδικές βιβλιοθήκες στην πόλη και δύο στα δημοτικά διαμερίσματα, οι οποίες βρίσκονται στις εξής περιοχές: Αγία Παρασκευή, Άγιος Γεώργιος, Άγιος Φανούριος. Λάκα Ματζαρά, σεισμόπληκτες καμινάδες, πάρκο Παισιλπου, Βλαχομαχαλάς, Άγιος Νικόλαος, Αρτεσιανό και Καρδίτσομάγουλα.

Οι παιδικές βιβλιοθήκες του Δήμου Καρδίτσας αποτελούν για τα παιδιά της πόλης μια σημαντική εμπειρία εξοικείωσης με το βιβλίο που τους παρέχεται σ' ένα περιβάλλον καλαίσθητο, προσαρμοσμένο στις ανάγκες τους και με ποικίλα ερεθίσματα ώστε να καλλιεργηθεί με ευχάριστο τρόπο η αγάπη τους για το βιβλίο. Δέχονται παιδιά ηλικίας από 6-14 ετών και διαθέτουν βιβλία όλων των θεματικών κατηγοριών του πίνακα Dewey. Το πρόγραμμα "Η πόλη στα παιδιά", πραγματοποιείται ανελλιπώς από το 1985 και περιλαμβάνει δανεισμό βιβλίων, μορφωτικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες, εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία αφορούν πρωτίστως τα παιδιά, αλλά απευθύνονται συχνά και σε γονείς και εκπαιδευτικούς. Γίνεται συνεργασία με γονείς, εκπαιδευτικούς και προσωπικό άλλων κοινωνικών και πολιτιστικών φορέων. Επίσης, συντηρούνται σε υψηλό επίπεδο οι συλλογές σε βιβλία και παιδαγωγικό υλικό που είναι διαθέσιμα στα παιδιά.

2.3.7. Παιδικές Ελληνικές Βιβλιοθήκες που έχουν ιδρυθεί από το Κέντρο Παιδικού και Εφηβικού Βιβλίου

Εδώ αναφέρονται ενδεικτικά μερικές περιοχές στις οποίες έχει ιδρύσει το Κέντρο Παιδικού και Εφηβικού Βιβλίου παιδικές βιβλιοθήκες. Αυτές είναι: Άγιος Γεώργιος, Αλεξάνδρεια, Άμφισσα, Βασιλάκι, Βελβεντός, Ελευσίνα, Έλος, Ερυθρές, Λιβάδι Κυθήρων, Ματαράγκας, Μέτσοβο, Νεάπολη Βόλου, Ξυλαγανή, Πεντάπολη, Πέραμα, Πύργος Ηρακλείου, Σουφλί, Στυλίδα, Φέρες και Χανιά.

2.4. Οι Παιδικές Βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης

Σε αυτό το σημείο θα παρατεθεί μία συνοπτική αναφορά για τις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης, στις οποίες έχει επικεντρωθεί η παρούσα έρευνα. Το 1984, ο Δήμος Θεσσαλονίκης δημιούργησε τέσσερις παιδικές

βιβλιοθήκες, αυτών της Ξηροκρήνης, της Ορέστου, της Άνω Πόλης και της Καλλιθέας. Δύο χρόνια αργότερα το 1986 εγκαινιάζονται δύο νέες βιβλιοθήκες, αυτές του Σιδηροδρομικού σταθμού και των Δελφών και το 1988 η κινητή παιδική βιβλιοθήκη. Στο Δήμο Καλαμαριάς ιδρύεται το Μάιο του 1983 η Δανιηλείδιος παιδική βιβλιοθήκη, από τη χορηγία της οικογένειας Δανιηλίδη. Έπειτα από 14 χρόνια, τον Απρίλιο του 1997 η Βασιλική Δαή χορηγεί χρήματα για μια δεύτερη βιβλιοθήκη που ονομάστηκε Δαήδειος και την επόμενη χρονιά τον Απρίλιο του 1998 ξεκινάει η λειτουργία της παιδικής βιβλιοθήκης του συνοικισμού Καραμπουρνάκι. Τέλος, τον Σεπτέμβρη του 2002 εγκαινιάζεται η παιδική βιβλιοθήκη της Κηφισιάς. Άλλοι δήμοι που ακολούθησαν το παράδειγμα των δυο μεγάλων δήμων ιδρύοντας παιδικές βιβλιοθήκες, είναι των Αμπελοκήπων και της Μενεμένης. Ακόμη, λειτουργεί παιδική βιβλιοθήκη στο Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο. Σήμερα στο Νομό Θεσσαλονίκης λειτουργούν δεκατέσσερις παιδικές βιβλιοθήκες, οι οποίες έχουν ως σκοπό να καλύψουν τις ανάγκες των παιδιών που κατοικούν σε αυτόν¹.

2.5. Συνθήκες που επικρατούν στις Παιδικές Βιβλιοθήκες σήμερα στην Ελλάδα

Σ' αυτό το σημείο θα παρουσιαστούν οι συνθήκες που επικρατούν στις παιδικές βιβλιοθήκες σήμερα στην Ελλάδα. Η Σέλλα (2005) αναφέρει ότι οι 29 παιδικές βιβλιοθήκες που είχαν ιδρυθεί ανά τη χώρα με φροντίδα του Οργανισμού Παιδικού και Εφηβικού Βιβλίου αναμένεται να κλείσουν, λόγω έλλειψης χρηματοδότησης από το κράτος και η Πελώνη (2005) υποστηρίζει ότι σε μια χώρα όπου οι δημόσιες βιβλιοθήκες είναι είδος εν ανεπαρκεία και οι πάντες υπογραμμίζουν τη σημασία της εξοικείωσης των μαθητών με την ανάγνωση, είναι «αληθινά ασυγχώρητο» να απειλούνται με λουκέτο οι ελάχιστες παιδικές βιβλιοθήκες που υπάρχουν.

¹ Οι παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης παρουσιάζονται αναλυτικά στο κεφάλαιο 4

Σε αντίθεση η πρωτοβουλία φορέων και οργανισμών προς την ενίσχυση και την ανάπτυξη παιδικών βιβλιοθηκών είναι καθοριστικής σημασίας σε εποχές όπου η δημόσια διοίκηση δεν ενισχύει τις βιβλιοθήκες αυτές. Συγκεκριμένα, υπάρχουν πολλές θετικές ενέργειες όπως αυτή της Στοάς του Βιβλίου, έναν από τους πλέον αναγνωρισμένους φορείς στο χώρο του βιβλίου και πολυδύναμο φορέα προώθησης της πνευματικής ζωής του τόπου, που ανέλαβε σε συνεργασία με τη Vodafone τη δημιουργία μικρών υποδειγματικών βιβλιοθηκών σε κέντρα παιδικής μέριμνας και ορφανοτροφεία σε όλη την Ελλάδα. Επίσης, η πρωτοβουλία των Starbucks που σε συνεργασία με 4 κρατικά Νοσοκομεία Παιδών του Ν. Αττικής, δημιούργησαν παιδικές βιβλιοθήκες και παιδότοπους στους χώρους των Νοσοκομείων. Τέλος, κρίνεται σκόπιμα ν' αναφερθεί η συνεισφορά του Κέντρου Παιδικού και Εφηβικού Βιβλίου, που σε συνεργασία με τους βιβλιοθηκονόμους τροφοδοτεί τις βιβλιοθήκες με νέο υλικό, το οποίο εμπλουτίζει τις βιβλιοθήκες και ανταποκρίνεται στα ενδιαφέροντα και στα ερωτήματα, που θέτουν τα παιδιά και διατηρούν τη δίψα τους για νέες γνώσεις (Λάζος 1989). Η συνεισφορά αυτή υφίσταται ακόμη και σήμερα, με την ίδια δυναμική με την οποία ξεκίνησε.

2.6. Διεθνής Βιβλιογραφική Ανασκόπηση των Παιδικών Βιβλιοθηκών

«Παιδικές βιβλιοθήκες είχαν αρχίσει να λειτουργούν στον διεθνή χώρο προς το τέλος του 19^{ου} αιώνα, στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και την Αγγλία. Η ίδρυση βιβλιοθήκης για εφήβους ξεκίνησε από τη Νέα Υόρκη, όπου ένας Ιρλανδός μετανάστης, έμπορος βαμβακιού, ο Donnel, άφησε στη διαθήκη του 2.000.000 δολάρια για οργάνωση βιβλιοθήκης για νέους εργάτες» (Αγγελοπούλου 1993, σελ. 185).

2.6.1. Η ανάπτυξη των παιδικών βιβλιοθηκών στην Κίνα και στη Σουηδία

Στην Κίνα, σύμφωνα με τον Γουογυ (1996), υπάρχουν παιδικές βιβλιοθήκες σε κάθε επαρχία, πόλη και νομό. Ο ίδιος παρουσιάζει μια περιεκτική ανάλυση και μια μελέτη για το κτήριο, το προσωπικό, το κεφάλαιο, τη συλλογή και την υπηρεσία των παιδικών βιβλιοθηκών στην Κίνα, συνθέτει ιδέες εμπειρογνομώνων και μελετητών στο πεδίο των βιβλιοθηκών και καταλήγει σε πέντε σημεία για την ανάπτυξη των παιδικών βιβλιοθηκών. Τα σημεία αυτά είναι η ενίσχυση της νομοθεσίας, η βοήθεια του κράτους, η εκπαίδευση του προσωπικού, οι λειτουργίες των παιδικών βιβλιοθηκών και η θεωρητική έρευνα.

Η ανάπτυξη των παιδικών βιβλιοθηκών σε μια σκανδιναβική χώρα όπως η Σουηδία ήρθε τις δεκαετίες του '60 και του '70. Η ισχυρή οικονομική αύξηση που τις συνόδευσε, επέτρεψε σε πολλούς δήμους να δημιουργήσουν νέες βιβλιοθήκες. Επίσης, τα πλάνα για επανεξέταση των παιδικών δραστηριοτήτων αλλά και της ύλης, ήταν γεγονός που ερευνήθηκε και υιοθετήθηκε από το Σουηδικό κοινοβούλιο το 1974. Αποφασίστηκε ότι μια παιδική βιβλιοθήκη πρέπει να απευθύνεται σε όλα τα παιδιά χωρίς εξαίρεση και προσπάθησαν να αγγίξουν τα παιδιά που για φυσικές, διανοητικές, γλωσσολογικές ή κοινωνικές αιτίες δεν επισκέφτονταν τις βιβλιοθήκες. (Rydsjö 1999).

2.6.2. Προβλήματα που εντοπίζονται στις παιδικές βιβλιοθήκες

Πέρα από την ανάπτυξη των παιδικών βιβλιοθηκών εντοπίζουμε κάποια προβλήματα, τα οποία δημιουργούνται σε αυτές. Ένα από αυτά είναι η πορνογραφία που στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής με έναν νόμο, ο οποίος απαιτεί τα σχολεία και οι βιβλιοθήκες σε εθνικό επίπεδο να υιοθετήσουν κάποια μορφή τεχνολογίας «φιλτραρίσματος» ή «φραξίματος» των ιστοσελίδων με πορνογραφικό υλικό

προσπαθεί να δώσει λύση στο πρόβλημα. Επίσης, στο Ηνωμένο Βασίλειο πραγματοποιήθηκε έρευνα για τη λογοκρισία στην πρόσβαση σε πληροφορίες στις παιδικές βιβλιοθήκες, από την οποία βγήκαν συμπεράσματα για πολύ σημαντικά στοιχεία. Οι ερωτώμενοι κατέκριναν τη λογοκρισία και υποστήριξαν ότι ο ρατσισμός, η βία (ειδικά ενάντια στις γυναίκες) και ο σαδομαζοχισμός είναι θέματα που πρέπει να λογοκριθούν στις βιβλιοθήκες, που χρησιμοποιούνται από παιδιά και νέους. Ακόμη, σχεδόν όλοι οι ερωτώμενοι συμφώνησαν με τον περιορισμό στην πρόσβαση στα μυθιστορήματα, σύμφωνα με την ηλικία. Από την άλλη οι βιβλιοθηκονόμοι οι οποίοι πέρασαν από συνέντευξη, υποστήριξαν ότι οι νέοι αποδέχονται τους περιορισμούς και αντιλαμβάνονται τους λόγους. Ο φόβος για καταγγελία από ένα γονέα ήταν ισχυρό κίνητρο για τους βιβλιοθηκονόμους για να λογοκρίνουν τα υλικά και οι περισσότεροι από αυτούς ονόμασαν το υλικό, που θεωρούσαν, ότι έπρεπε να λογοκριθεί. Κανένας βιβλιοθηκονόμος που πέρασε από συνέντευξη δεν είχε πλήρη πρόσβαση στο διαδίκτυο, επειδή πολλές χρήσιμες περιοχές του διαδικτύου φιλτραρίστηκαν και η πρόσβαση δεν ήταν εφικτή. Έτσι, λόγω των περιορισμών, οι βιβλιοθηκονόμοι δεν είχαν την δυνατότητα να διδάξουν τους χρήστες με αποτελεσματικό τρόπο.

2.6.3. Συμμετοχή των παιδιών στις δραστηριότητες των παιδικών βιβλιοθηκών

Όσον αφορά τις δραστηριότητες των παιδικών βιβλιοθηκών, σε μια έρευνα την οποία παρουσιάζει ο Meyer (1999) αναφέρεται ότι η συμμετοχή στις δραστηριότητες των παιδικών βιβλιοθηκών κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού εξαρτάται από την κοινωνική και οικονομική θέση (socioeconomic status). Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι τα παιδιά των χαμηλών κοινωνικών και οικονομικών στρωμάτων είχαν λιγότερες πιθανότητες να επισκεφτούν την βιβλιοθήκη. Επίσης, όποια από αυτά την επισκέφτηκαν, το έκαναν λιγότερο συχνά από τα παιδιά που προέρχονταν από υψηλά κοινωνικά και οικονομικά στρώματα.

2.6.4. Νέες Τεχνολογίες και Παιδικές Βιβλιοθήκες

Σύμφωνα με τον Ormes (1997) οι παιδικές βιβλιοθήκες είχαν πάντα έναν κρίσιμο ρόλο στην εκπαιδευτική ανάπτυξη των παιδιών. Παρ' όλα αυτά στις μέρες μας αυτός ο ρόλος τείνει να χάσει την αξία του. Ολοένα και περισσότερα σπίτια εξοπλίζονται καθημερινά με τις νέες τεχνολογίες, με αποτέλεσμα οι παιδικές βιβλιοθήκες να χάνουν ένα μεγάλο ποσοστό των χρηστών τους. Άρα, οι παιδικές βιβλιοθήκες πρέπει να βρουν τρόπους για να ενσωματώσουν τις νέες τεχνολογίες στις παραδοσιακές υπηρεσίες της λογοτεχνίας. Έτσι έγινε μια προσπάθεια με ένα πείραμα το οποίο πραγματοποιήθηκε για να ερευνηθεί ένας πιθανός τρόπος, με τον οποίο οι βιβλιοθήκες θα μπορούσαν να υλοποιήσουν αυτήν υπηρεσία των νέων τεχνολογιών. Το πείραμα ήταν πολύ επιτυχές, δηλαδή ενθάρρυνε την ένταξη του διαδικτύου στις υπηρεσίες των παιδικών βιβλιοθηκών και το αποτέλεσμα του ήταν η δημιουργία ενός προγράμματος το οποίο ονομάστηκε «ιστορίες από τον ιστό». Οι «ιστορίες από τον ιστό» στοχεύουν να εξερευνήσουν τον τρόπο με τον οποίο οι παιδικές βιβλιοθήκες μπορούν να υποκινήσουν τη φαντασία των παιδιών και να τα ενθαρρύνουν να τις εξερευνήσουν. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω ενός πρότυπου, που δίνει οδηγίες για τη χρήση του διαδικτύου στις παιδικές βιβλιοθήκες.

2.6.5. Παιδικές Ψηφιακές Βιβλιοθήκες

Ο Benson (2000) αναφέρει ότι η τεχνολογία για τη δημιουργία των εγγράφων πολυμέσων χωρίζεται εύκολα και είναι εύκολα διαθέσιμη. Η ευκολία με την οποία αυτά τα εργαλεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν διευκολύνει τις μικρού και μεσαίου μεγέθους βιβλιοθήκες, να χτίσουν τις ψηφιακές βιβλιοθήκες πολυμέσων. Σύμφωνα με τον White (2004) η αρχική λειτουργία της International Children's Digital Library είναι να χρησιμοποιηθούν τα παιδικά βιβλία για «να ξυπνήσει μια νέα κατανόηση άλλων ανθρώπων και εθνών». Η λειτουργία αυτή στηρίχθηκε στην

Θεωρία του Lerman, ο οποίος υποστήριξε ότι η διανομή των παιδικών βιβλίων θα μπορούσε να χτίσει τις γέφυρες μεταξύ των χωρών και την κατανόηση μεταξύ των ανθρώπων. Οι δημιουργοί της διεθνούς παιδικής ψηφιακής βιβλιοθήκης θεωρούν ότι οι νέες τεχνολογίες μπορούν να προαγάγουν το όραμα Lerman με την ψηφιοποίηση των σημαντικών παιδικών βιβλίων και να τα καταστήσουν διαθέσιμα σε αναγνώστες σε όλο τον κόσμο.

Τέλος, σε μια έρευνα για τη διεθνή παιδική ψηφιακή βιβλιοθήκη αναφέρεται ότι κάθε παιδική ψηφιακή βιβλιοθήκη πρέπει να είναι κατάλληλα διαμορφωμένη για παιδιά, θεωρώντας τα ως χρήστες τεχνολογίας, αναγνώστες βιβλίων και επισκέπτες βιβλιοθηκών. Η έρευνα άρχισε την άνοιξη του 2003 με τη διαδικασία επιλογής περιοχών και τον προσδιορισμό των παιδιών (π.χ. εθνικές και οικονομικές διαφορές). Εξετάστηκε η ψηφιακή συλλογή των βιβλιοθηκών για να προσδιοριστεί ποιες ήταν οι πιο κοινές γλώσσες των βιβλίων, ώστε να εξυπηρετούνται τα παιδιά. Με βάση αυτά τα κριτήρια επιλογής και το συμφέρον των τοπικών πληθυσμών επιλέχθηκαν τέσσερις περιοχές για την έρευνά. Αυτές ήταν το Ουέλινγκτον στην Νέα Ζηλανδία, η Λα Σείμπα στην Ονδούρα, το Μόναχο στην Γερμανία και το Σικάγο στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Τελικός σκοπός της έρευνας ήταν να διεξαχθούν συμπεράσματα σύμφωνα με τα οποία θα δημιουργηθούν σωστά δομημένες παιδικές ψηφιακές βιβλιοθήκες προσαρμοσμένες στις ανάγκες των παιδιών.

2.7. Συμπεράσματα

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των ερευνών οι παιδικές βιβλιοθήκες του εξωτερικού είναι συνεχώς αναπτυσσόμενες και έχουν αφομοιώσει τις νέες τεχνολογίες στις υπηρεσίες τους για την καλύτερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση των χρηστών τους. Οι έρευνες αυτές είναι πολυάριθμες και καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που

σχετίζονται με τις παιδικές βιβλιοθήκες. Σε αντίθεση στον ελλαδικό χώρο δεν έχουν διεξαχθεί έρευνες αλλά υπάρχουν πολλά άρθρα από τα οποία προκύπτουν σημαντικά στοιχεία. Οι ελληνικές παιδικές βιβλιοθήκες αντί να αναπτύσσονται κλείνουν η μία μετά την άλλη και πολύ λίγες έχουν εισάγει τις νέες τεχνολογίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Οδηγίες για Υπηρεσίες σε Παιδικές Βιβλιοθήκες¹

Παιδικές Βιβλιοθήκες και Τομέας Νεαρών Ενηλίκων

* Βιβλιοθηκονομικές υπηρεσίες για παιδιά-πιο σημαντικές από ποτέ για τα παιδιά και τις οικογένειές τους σ' ολόκληρο τον κόσμο*

Πρόλογος

Η παγκόσμια κοινότητα και οι απαιτήσεις της εποχής της πληροφόρησης έχουν αναδιαμορφώσει τη βιβλιοθηκονομία και τη χρήση τεχνολογιών για να αναγνωρίζουν και να αυξάνουν την οικονομική, πολιτιστική και επικοινωνιακή επανάσταση στο σημερινό κόσμο.

Οι Οδηγίες, σε ένα περιγραμματικό σχήμα, γράφτηκαν από τα μέλη της Μόνιμης Επιτροπής για τις Παιδικές Βιβλιοθήκες και τον Τομέα Νεαρών Ενηλίκων ως ένα

¹ Το παρόν αποτελεί μετάφραση του κειμένου που βρίσκεται στο Παράρτημα IV

εργαλείο εφαρμογής για βιβλιοθήκες όλων των μεγεθών και οικονομικών επιπέδων. Αυτές οι Οδηγίες συμπληρώνουν τις εκδόσεις του IFLA ό το Μανιφέστο της Δημόσιας Βιβλιοθήκης του IFLA / UNESCO ό Υπηρεσίες της Δημόσιας Βιβλιοθήκης: IFLA/UNESCO Οδηγίες για Ανάπτυξη ό Οδηγίες για Βιβλιοθηκονομικές Υπηρεσίες για Νεαρούς Ενήλικες.

Εισαγωγή

Οι υπηρεσίες βιβλιοθήκης για παιδιά δεν έχουν υπάρξει ποτέ τόσο σημαντικές για τα παιδιά και τις οικογένειές τους σ' ολόκληρο τον κόσμο, όσο είναι σήμερα. Η πρόσβαση στη γνώση και ο πολυπολιτισμικός πλούτος του κόσμου, καθώς και η δια βίου μάθηση και οι ικανότητες εγγραμματοσμού έχουν γίνει η προτεραιότητα της κοινωνίας μας. Μία ποιοτική παιδική βιβλιοθήκη εξοπλίζει τα παιδιά με δεξιότητες για δια βίου μάθηση, γραφή και ανάγνωση, καθιστώντας τα ικανά να συμμετέχουν και να συνεισφέρουν στην κοινότητα. Πρέπει διαρκώς να ανταποκρίνεται στις αυξανόμενες αλλαγές στην κοινωνία και να ικανοποιεί τις ανάγκες για πληροφόρηση καθώς και τις πολιτιστικές και ψυχαγωγικές ανάγκες όλων των παιδιών. Το κάθε παιδί πρέπει να είναι εξοικειωμένο και άνετο με την τοπική βιβλιοθήκη και να έχει, γενικότερα, την ικανότητα να προσανατολίζεται μέσα στις βιβλιοθήκες.

Σκοπός

Ο σκοπός των Οδηγιών είναι να βοηθήσουν τις παιδικές βιβλιοθήκες διαφόρων χωρών σ' ολόκληρο τον κόσμο να εφαρμόσουν υψηλής ποιότητας παιδικές υπηρεσίες.

Κοινό

Το κοινό των Οδηγιών είναι ασκούμενοι βιβλιοθηκονόμοι, διαχειριστές βιβλιοθηκών και άνθρωποι που παίρνουν αποφάσεις, φοιτητές και καθηγητές σε εκπαιδευτικά προγράμματα Βιβλιοθηκονομίας και Πληροφορικής Επιστήμης.

Πρώτη ενότητα

Αποστολή

Παρέχοντας μία ευρεία ποικιλία υλικών και δραστηριοτήτων, οι δημόσιες βιβλιοθήκες παρέχουν μία ευκαιρία στα παιδιά να έχουν την εμπειρία της απόλαυσης του διαβάσματος και τον ενθουσιασμό να ανακαλύπτουν τη γνώση και πως δουλεύει η φαντασία. Τα παιδιά και οι γονείς τους πρέπει να διδαχθούν πώς να χρησιμοποιούν με τον καλύτερο τρόπο τη βιβλιοθήκη και πώς να αναπτύξουν δεξιότητες στη χρήση των έντυπων και ηλεκτρονικών μέσων.

Οι δημόσιες βιβλιοθήκες έχουν μία ιδιαίτερη ευθύνη να στηρίζουν τη διαδικασία του να μαθαίνεις να διαβάζεις και να προωθούν βιβλία και άλλα μέσα για παιδιά. Η βιβλιοθήκη πρέπει να παρέχει ειδικές εκδηλώσεις για παιδιά, όπως η αφήγηση ιστοριών και δραστηριότητες σχετικές με τις υπηρεσίες και τις πηγές της βιβλιοθήκης.

Τα παιδιά πρέπει να ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν τη βιβλιοθήκη από μικρή ηλικία, καθώς αυτό θα κάνει πιο πιθανό το γεγονός να παραμείνουν χρήστες στο μέλλον.

Σε πολυγλωσσικές χώρες, τα βιβλία και τα οπτικοακουστικά υλικά για παιδιά πρέπει να είναι διαθέσιμα στη μητρική τους γλώσσα

(Οι υπηρεσίες της Δημόσιας Βιβλιοθήκης-IFLA/UNESCO Οδηγίες για ανάπτυξη, 2001)

Δεύτερη ενότητα

Ικανοποιώντας τις ανάγκες των παιδιών

Το Συνέδριο των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του παιδιού τονίζει το δικαίωμα κάθε παιδιού στην ανάπτυξη όλων των δυνατοτήτων του / της, το δικαίωμα της δωρεάν και ανοικτής πρόσβασης στην πληροφόρηση, υλικά και προγράμματα, υπό ίσες συνθήκες για όλους, άσχετα με:

- την ηλικία
- τη φυλή
- το φύλο
- το θρησκευτικό, εθνικό και πολιτισμικό υπόβαθρο
- τη γλώσσα
- την κοινωνική θέση ή
- τις προσωπικές δεξιότητες και ικανότητες.

Το να μεγαλώνεις είναι μια δραστηριότητα που γίνεται στην τοπική κοινότητα, όχι μία παγκόσμια δραστηριότητα για τα παιδιά, αλλά επηρεάζεται από παγκόσμια ζητήματα.

Ομάδες - Στόχοι

Οι ομάδες-στόχοι που καλωσορίζονται από την παιδική βιβλιοθήκη, είτε ατομικά είτε σε ομάδες, περιλαμβάνουν:

- μωρά και νήπια
- παιδιά προσχολικής ηλικίας
- παιδιά σχολικής ηλικίας μέχρι 13 ετών
- ομάδες με ειδικές ανάγκες
- γονείς και άλλα μέλη της οικογένειας
- άτομα που παρέχουν φροντίδα
- άλλους ενήλικες που δουλεύουν με παιδιά, βιβλία και μέσα.

Στόχοι

- Να διευκολύνει το δικαίωμα κάθε παιδιού για:
 - πληροφόρηση
 - λειτουργικό, οπτικό, ψηφιακό εγγραμματοισμό και ικανότητα κατανόησης των μέσων
 - πολιτιστική ανάπτυξη
 - ανάπτυξη του αναγνώστη
 - δια βίου μάθηση
 - δημιουργικά προγράμματα στον ελεύθερο χρόνο
- Να παρέχει στα παιδιά ανοικτή πρόσβαση σε όλες τις πηγές και τα μέσα
- Να παρέχει ποικίλες δραστηριότητες για παιδιά, γονείς και άτομα που παρέχουν βοήθεια
- Να διευκολύνει την είσοδο των οικογενειών στην κοινότητα
- Να εξουσιοδοτεί τα παιδιά και να συνηγορεί για την ελευθερία και την ασφάλειά τους

- Να ενθαρρύνει τα παιδιά να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση και να γίνουν ικανοί άνθρωποι
- Να αγωνιστούν για έναν ειρηνικό κόσμο.

Χρηματοδότηση

Τα παιδιά είναι μια "επένδυση" άξια λόγου. Οι παιδικές βιβλιοθήκες χρειάζονται έναν προϋπολογισμό για να διατηρήσουν και να βελτιώσουν την ποιότητα των υλικών και των υπηρεσιών που προσφέρονται στο κοινό.

Οι σταθεροί προϋπολογισμοί μπορούν να συμπληρωθούν από εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης, όπως:

- Κυβερνητικές χρηματοδοτήσεις (για ειδικά προγράμματα και νέες πρωτοβουλίες).
- Πολιτιστικούς οργανισμούς (για μουσική, χορό, θέατρο, τέχνες, ιστορικές και εθνικές παρουσιάσεις).
- Εκδότες (για επισκέψεις από συγγραφείς ή εικονογράφους και για άλλες δωρεές)
- Χορηγίες (τοπικές επιχειρήσεις και εθελοντικοί οργανισμοί που υποστηρίζουν συγκεκριμένα γεγονότα)
- Μη κυβερνητικά πρακτορεία
- Σχετικές επιχορηγήσεις.

Υλικά

Οι παιδικές βιβλιοθήκες πρέπει να περιλαμβάνουν μια ποικιλία από αναπτυξιακά κατάλληλα υλικά σε όλες τις μορφές, συμπεριλαμβάνοντας έντυπα υλικά (βιβλία, περιοδικά, κόμικς, φυλλάδια), μέσα (CDs, DVDs, κασέτες), παιχνίδια, επιμορφωτικά παιχνίδια, υπολογιστές, λογισμικό και συνδεσιμότητα.

Κριτήρια Επιλογής

Δημιουργώντας συλλογές και παροχές υπηρεσιών, οι βιβλιοθηκονόμοι πρέπει να επιλέγουν υλικά τα οποία να είναι:

- υψηλής ποιότητας
- ηλικιακά κατάλληλα
- επίκαιρα και ακριβή
- μια αντανάκλαση της ποικιλίας των αξιών και απόψεων
- μια αντανάκλαση του πολιτισμού της τοπικής κοινότητας
- μια εισαγωγή στην παγκόσμια κοινότητα.

Χώρος

Τα παιδιά όλων των ηλικιών πρέπει να θεωρούν τη βιβλιοθήκη ένα ανοικτό, πρόσχαρο, ελκυστικό, προκλητικό και μη απειλητικό μέρος να επισκεφτούν.

Ιδανικά, οι παιδικές υπηρεσίες χρειάζονται το δικό τους χώρο στη βιβλιοθήκη, ο οποίος πρέπει να είναι εύκολα αναγνωρίσιμος (π.χ. ιδιαίτερη επίπλωση, διακοσμητικά στολίδια και χρώματα) και ευδιάκριτος από τα άλλα μέρη της βιβλιοθήκης.

Οι βιβλιοθήκες προσφέρουν ένα δημόσιο χώρο όπου τα παιδιά μπορούν να συναντήσουν το ένα το άλλο ή μπορούν να συναντήσουν άλλους στον κυβερνοχώρο.

Υπηρεσίες

Οι παιδικές υπηρεσίες πρέπει να θεωρούνται σημαντικές και να αντιμετωπίζονται ισότιμα με εκείνες των ενηλίκων.

Οι παιδικές βιβλιοθήκες πρέπει να ικανοποιούν τις ανάγκες της παιδικής κοινότητας για πληροφόρηση, πολιτισμό και ψυχαγωγία:

- δανείζοντας ποικιλία υλικών
- προσφέροντας πληροφορίες και υπηρεσίες αναφοράς
- βοηθώντας τα παιδιά να επιλέγουν υλικά
- εμπλέκοντας τα παιδιά στην επιλογή υλικών και στην ανάπτυξη βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών
- προσφέροντας εκπαίδευση σε βιβλιοθηκονομικές δεξιότητες και στην ικανότητα κατανόησης πληροφοριών
- κάνοντας δραστηριότητες που παρέχουν κίνητρα (προώθηση του διαβάσματος)
- προσφέροντας δημιουργικά προγράμματα και αφήγηση ιστοριών
- μορφώνοντας γονείς και άτομα που παρέχουν φροντίδα
- παρέχοντας σημεία αναφοράς και εκπαίδευση σε άτομα που παρέχουν φροντίδα, δασκάλους προσχολικής αγωγής, δασκάλους σχολείων και βιβλιοθηκονόμους.
- με το συνεργάζονται και υποστηρίζουν τους οργανισμούς και τα ιδρύματα της κοινότητας.

Δικτύωση

Ένα δίκτυο με άλλους οργανισμούς και ιδρύματα στην τοπική κοινότητα είναι σημαντικό και ωφέλιμο.

- Η έρευνα των πληροφοριών και των πολιτιστικών αναγκών της κοινότητας και η προσπάθεια να ενωθούν αυτές οι ανάγκες με τις πηγές της βιβλιοθήκης διαβεβαιώνει ότι τα τοπικά ιδρύματα δεν ανταγωνίζονται αλλά συνεργάζονται προς όφελος των παιδιών.

- Τα σχολεία είναι σημαντικοί συνεργάτες. Η σχολική βιβλιοθήκη παρέχει υποστήριξη στην εκπαιδευτική διαδικασία και η παιδική βιβλιοθήκη ασχολείται με την αυτό-μόρφωση και το διάβασμα για ευχαρίστηση.
- Τα κέντρα υγιεινής περίθαλψης, τα κέντρα ημερήσιας φροντίδας, τα νηπιαγωγεία και άλλα μέρη παροχής φροντίδας είναι ιδρύματα τα οποία είναι απαραίτητα και καλωσορίζουν συνεργάτες, ιδιαίτερα στις δραστηριότητες προώθησης του διαβάσματος για παιδιά, γονείς και επαγγελματίες.

Δημοσιότητα

Ένα θετικό, δημόσιο προφίλ των παιδικών βιβλιοθηκών είναι πολύ σημαντικό καθώς ο ανταγωνισμός για το χρόνο και την προσοχή των παιδιών αυξάνεται.

Το διάβασμα και ο εγγραμματισμός είναι απαραίτητες δεξιότητες για την επικοινωνία και η αξία τους πρέπει διαρκώς να ενισχύεται.

Ανθρώπινο Δυναμικό

Οι παιδικές βιβλιοθήκες που διαχειρίζονται αποτελεσματικά και επαγγελματικά, απαιτούν εκπαιδευμένους και αφοσιωμένους βιβλιοθηκονόμους για παιδιά.

Οι επιθυμητές δεξιότητες περιλαμβάνουν:

- ενθουσιασμό
- ισχυρή επικοινωνία, διαπροσωπική, ομαδική εργασία και δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων.
- την ικανότητα να εργάζονται στο δίκτυο και να συνεργάζονται
- την ικανότητα για πρωτοβουλία, το να είναι ευέλικτοι και ανοικτοί στην αλλαγή
- την ικανότητα να αναλύουν τις ανάγκες του χρήστη, να σχεδιάζουν, να διαχειρίζονται και να αξιολογούν υπηρεσίες και προγράμματα

- την προθυμία να μαθαίνουν καινούριες δεξιότητες και να αναπτύσσονται επαγγελματικά.

Οι βιβλιοθηκονόμοι για παιδιά επίσης χρειάζονται γνώσεις και κατανόηση:

- της παιδικής ψυχολογίας και ανάπτυξης
- των θεωριών της ανάπτυξης και προώθησης του διαβάσματος
- καλλιτεχνικών και πολιτιστικών ευκαιριών
- της παιδικής λογοτεχνίας και των σχετικών μέσων

Διαχείριση και Αξιολόγηση

Είναι σημαντικό για εκείνους που διαχειρίζονται παιδικές υπηρεσίες να συμμετέχουν στις διαδικασίες σχεδιασμού της βιβλιοθήκης σαν σύνολο, να εξασφαλίζουν γνώση και να υποστηρίζουν τους γενικούς στόχους των παιδικών υπηρεσιών και τα μακροπρόθεσμα σχέδια για τη βιβλιοθήκη.

Η αξιόπιστη απόδοση της πληροφορίας είναι ένα απαραίτητο εργαλείο για αξιολόγηση και βελτίωση.

- συλλέξτε στατιστικές σχετικές με τις πηγές, το προσωπικό, τις υπηρεσίες, την κυκλοφορία, τις δραστηριότητες κ. τ. λ. για να παρέχετε δεδομένα για σχεδιασμό, να δείχνετε υπευθυνότητα και να παίρνετε ενημερωμένες αποφάσεις διοίκησης.
- μετρήστε τις επιδόσεις του προσωπικού βασιζόμενοι σε καθιερωμένες ικανότητες.

Τρίτη ενότητα

Αναζητώντας τη συνεισφορά σου!

- Η Μόνιμη Επιτροπή των Παιδικών Βιβλιοθηκών και του Τομέα Νεαρών Ενηλίκων θέλει τη βοήθειά σου.
- Σας παρακαλούμε να γίνετε μέλη του Τομέα και να στείλετε τα καλύτερα παραδείγματα πρακτικής εξάσκησης σας για να συμπεριληφθούν στο τμήμα του Τομέα στην ιστοσελίδα του IFLA .
- Σας παρακαλούμε να στείλετε πληροφορίες στον Πρόεδρο της Επιτροπής ή στον Συντονιστή Πληροφοριών για να συνταχθούν και να συμπεριληφθούν.

Το κείμενο υποστήριξης των Οδηγιών για τις Υπηρεσίες Παιδικών Βιβλιοθηκών²

Προετοιμάστηκε ως η βασική πληροφόρηση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας παραγωγής των Οδηγιών που εκδόθηκαν το Δεκέμβριο 2003.

Παιδικές Βιβλιοθήκες και τομέας IFLA Νεαρών Ενηλίκων

Το κείμενο προετοιμάστηκε από την ομάδα εργασίας που περιλαμβάνει Lars Aagaard (Δανία), John Dunne (Η.Β.) Kathy East (Η.Π.Α.), Leikny Haga Indergaard (Νορβηγία), Susanne Kruger (Γερμανία), Olga Maeots (Ρωσική Ομοσπονδία), Rita Schmitt (Γερμανία) και Ivanka Stricevic (Κροατία) και με την συνεισφορά όλων των μελών της Μόνιμης Επιτροπής 1999-2003 και σε συνεργασία με τη Marian Koren (Ολλανδία) και τη Donna Saxby (Ολλανδία)

² Το παρόν αποτελεί μετάφραση του κειμένου που βρίσκεται στο Παράρτημα V

Πρώτη ενότητα

Εισαγωγή

Κανείς δεν πρέπει να αμφισβητεί τη σημασία των παιδικών βιβλιοθηκών στα παιδιά και τις οικογένειές τους σ' ολόκληρο τον κόσμο. Είναι συχνά η πρώτη επαφή με τη διαβίωση μάθηση, παρουσιάζοντας στους αναγνώστες και μελλοντικούς μαθητές μια συναρπαστική, πλούσια και ποικίλη πηγή. Το κάθε παιδί πρέπει να είναι εξοικειωμένο και άνετο με την τοπική βιβλιοθήκη του, και παρά τις διεθνείς διαφοροποιήσεις, υπάρχουν βασικές ιδέες και καλές πρακτικές που όλοι οι επαγγελματίες της παιδικής βιβλιοθήκης μπορούν να ακολουθήσουν. Ο 21^{ος} αιώνας έχει φέρει πολλές προκλήσεις και ευκαιρίες, και εξαρτάται από τους διευθυντές και τους λειτουργούς των υπηρεσιών της δημόσιας βιβλιοθήκης να διαβεβαιώσουν ότι τα παιδιά θα έχουν το καλύτερο ξεκίνημα στη ζωή τους σαν αναγνώστες και μαθητές.

Ο βιβλιοθηκονόμος για παιδιά πρέπει να σχεδιάζει, να προωθεί, να εφαρμόζει και να αξιολογεί δραστηριότητες και υπηρεσίες για παιδιά όλων των ηλικιών, βασιζόμενος στην ανάπτυξη και τα ενδιαφέροντά τους και στους στόχους της βιβλιοθήκης.

Αποστολή και Στόχοι

“Η ιδιαίτερη ευθύνη της παιδικής βιβλιοθήκης είναι να ικανοποιεί τις ανάγκες των παιδιών. Εάν τα παιδιά μπορούν να εμπνευστούν στη νεαρή ηλικία από τον ενθουσιασμό να ανακαλύπτεις τη γνώση και από το πως δουλεύει η φαντασία, είναι πιθανό να επωφεληθούν από αυτά τα ζωτικά στοιχεία της προσωπικής ανάπτυξης καθ' όλη τη ζωή τους, με το να εμπλουτίζουν τον εαυτό τους και να ενισχύουν τη συνεισφορά τους στην κοινωνία. Τα παιδιά μπορούν επίσης να ενθαρρύνουν τους γονείς τους και άλλους ενήλικες να χρησιμοποιούν τη βιβλιοθήκη. Είναι εξίσου

σημαντικό ότι οι νέοι άνθρωποι που αντιμετωπίζουν δυσκολία στο να μάθουν να διαβάζουν πρέπει να έχουν πρόσβαση σε μία βιβλιοθήκη για να τους προμηθεύει με τα κατάλληλα υλικά.”(από τις Υπηρεσίες Δημόσιας Βιβλιοθήκης-IFLA/UNESCO Οδηγίες για ανάπτυξη,2001).

Οι παιδικές βιβλιοθήκες εξοπλίζουν τα παιδιά με δεξιότητες δια βίου μάθησης και εγγραμματοσμού καθιστώντας τα ικανά να συμμετέχουν στην κοινωνία. “Παρέχοντας μία ευρεία ποικιλία υλικών και δραστηριοτήτων, οι δημόσιες βιβλιοθήκες παρέχουν μία ευκαιρία στα παιδιά να έχουν την εμπειρία της απόλαυσης του διαβάσματος και τον ενθουσιασμό να ανακαλύπτουν τη γνώση και πως δουλεύει η φαντασία. Τα παιδιά και οι γονείς τους πρέπει να διδαχθούν πώς να χρησιμοποιούν με τον καλύτερο τρόπο τη βιβλιοθήκη και πώς να αναπτύσσουν δεξιότητες για τη χρήση των έντυπων και ηλεκτρονικών μέσων. Οι δημόσιες βιβλιοθήκες έχουν μία ιδιαίτερη ευθύνη να υποστηρίζουν τη διαδικασία του να μαθαίνεις να διαβάζεις και να προάγουν βιβλία και άλλα μέσα για παιδιά. Η βιβλιοθήκη πρέπει να παρέχει ειδικές εκδηλώσεις για παιδιά, όπως η αφήγηση ιστοριών και δραστηριότητες σχετικές με τις υπηρεσίες και τις πηγές της βιβλιοθήκης. Τα παιδιά πρέπει να ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν τη βιβλιοθήκη από μικρή ηλικία καθώς αυτό θα κάνει πιο πιθανό το γεγονός να παραμείνουν χρήστες στο μέλλον. Σε πολυγλωσσικές χώρες τα βιβλία και τα οπτικο-ακουστικά υλικά για παιδιά πρέπει να είναι διαθέσιμα στη μητρική τους γλώσσα.”(από τις Υπηρεσίες της Δημόσιας Βιβλιοθήκης-IFLA/UNESCO Οδηγίες για ανάπτυξη, 2001).

Στόχοι των παιδικών υπηρεσιών

- Να διευκολύνουν τη βασική βιβλιοθηκονομική αρχή για το δικαίωμα του κάθε ατόμου στην πληροφόρηση, στον εγγραμματοσμό, στην πολιτιστική ανάπτυξη, στη δια βίου μάθηση και στα δημιουργικά προγράμματα στον ελεύθερο χρόνο.

- Να παρέχουν στα παιδιά ανοιχτή πρόσβαση σε κατάλληλες πηγές και μέσα, και επιπλέον να παρέχουν πολιτιστικά και ψυχαγωγικά προγράμματα, προσανατολισμένα στο διάβασμα και τον εγγραμματισμό. Οι παιδικές βιβλιοθήκες μ' αυτόν τον τρόπο ανταποκρίνονται ευθέως στα δικαιώματα των παιδιών και δημιουργούν συνθήκες για την καλύτερη ανάπτυξή τους.
- Να παρέχουν ποικίλες δραστηριότητες για τα παιδιά και τους γονείς τους ή αυτούς που τους φροντίζουν, οι παιδικές βιβλιοθήκες παρέχουν ευκαιρίες, εκτός του σχολικού και οικογενειακού περιβάλλοντος, για να μάθουν τα δικαιώματα και τις ευθύνες, για να αποκτήσουν τις απαραίτητες ικανότητες για την προώθηση και την προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών, καθώς και για τις συνθήκες ζωής που αντανakλούν τέτοια δικαιώματα και ευθύνες.

Οι στόχοι των Οδηγιών

Ο σκοπός των καινούριων Οδηγιών είναι να ενημερώσει τους ανθρώπους που λαμβάνουν αποφάσεις, να καθοδηγήσει την παγκόσμια βιβλιοθηκονομική κοινότητα για τις ανάγκες των παιδιών και τα δικαιώματά τους στην πληροφόρηση, στον εγγραμματισμό και το διάβασμα και να βοηθήσει τις δημόσιες βιβλιοθήκες να εφαρμόσουν παιδικές υπηρεσίες υψηλής ποιότητας. Στόχος τους είναι να οι εκπαιδευόμενοι βιβλιοθηκονόμοι, οι διαχειριστές βιβλιοθηκών και οι άνθρωποι που λαμβάνουν αποφάσεις και οι φοιτητές και οι λέκτορες των σχολών βιβλιοθηκονομίας και πληροφορικής.

Δεύτερη ενότητα

Ορισμός της ομάδας-στόχος

Η παιδική βιβλιοθήκη πρέπει να παρέχει υπηρεσίες σε όλους τους πολίτες και όλες τις ομάδες. Κανείς δεν είναι πολύ μικρός για να χρησιμοποιεί τη βιβλιοθήκη. Οι ομάδες-στόχος που μπαίνουν στην παιδική βιβλιοθήκη, είτε ατομικά είτε σε ομάδες περιλαμβάνουν:

- μωρά / νήπια
- παιδιά προσχολικής ηλικίας
- παιδιά δημοτικού (ηλικίας 5-10)
- "μεγαλύτερα" παιδιά (ηλικίας 11-14)
- νέους ανθρώπους με δυσκολίες στην ανάγνωση καθώς και με μαθησιακές και αναπτυξιακές δυσκολίες
- γονείς και άλλους ενήλικες που εργάζονται με βιβλία, μέσα και παιδιά
- οικογένειες

Ανάγκες της ομάδας-στόχος

Το συνέδριο των Η.Ε. για τα Δικαιώματα του Παιδιού είναι η βάση που καθορίζει τα δικαιώματα του παιδιού στο περιβάλλον των παιδικών βιβλιοθηκών. Τονίζει το δικαίωμα κάθε παιδιού για την πλήρη ανάπτυξη των δυνατοτήτων του / της, το δικαίωμα για δωρεάν και ελεύθερη πρόσβαση στην πληροφόρηση, υλικά και προγράμματα, υπό ίσους όρους για όλους άσχετα με την ηλικία, τη φυλή, το φύλο, το θρησκευτικό και εθνικό υπόβαθρο, τη γλώσσα ή την κοινωνική θέση(ιδιαίτερα τα Άρθρα 1,2,4,13,14,17,23,28,29,30,31,42).

Οι παιδικές βιβλιοθήκες προάγουν τα δικαιώματα των παιδιών μέσα από διαφορετικές δραστηριότητες σχεδιασμένες για παιδιά και ενήλικες. Οι δραστηριότητες για παιδιά περιλαμβάνουν εκθέσεις, προώθηση βιβλίων άλλων μέσων που ασχολούνται με τα δικαιώματα του παιδιού, εργαστήρια, συνεδρίες / προγράμματα για διάβασμα και εγγραμματοισμό και άλλες δραστηριότητες στον ελεύθερο χρόνο τους. Οι παιδικές βιβλιοθήκες πρέπει να είναι το μέρος όπου τα παιδιά συναντιούνται και επικοινωνούν ελεύθερα, όπου αναπτύσσουν δημιουργικά τις ικανότητές τους και όπου μαθαίνουν, εφαρμόζουν, και επεκτείνουν τα δικαιώματα και τις ευθύνες τους.

Οι ελεύθερες και ποικίλες δραστηριότητες στις παιδικές βιβλιοθήκες απαιτούν μοντέρνες προσεγγίσεις, όπως δραστηριότητες σε μικρές ομάδες, να δουλεύουν σε ζευγάρια, διαλογικά παιχνίδια, δραστηριότητες καθοδηγούμενης φαντασίας, συζητήσεις, ομαδοσυνεργατικές εργασίες κ. τ. λ. . Τέτοιες μέθοδοι και στρατηγικές βοηθούν τα παιδιά να αποκτήσουν γνώση και ικανότητες για ελεύθερη και χωρίς περιορισμούς επικοινωνία και συνεργασία.

Οι παιδικές βιβλιοθήκες μπορούν να είναι ένας σημαντικός παράγοντας στην ανάπτυξη της δημοκρατίας σε μια κοινωνία. Πρέπει να εξουσιοδοτούν τα παιδιά στην ενεργή συμμετοχή. Μέσα από την πρόσβαση στην πληροφορία και στα βιβλία σε νεαρή ηλικία, τις δημιουργικές επαφές με συνομήλικους και την επιδίωξη ενδιαφέροντος στη βιβλιοθήκη, το παιδί μαθαίνει πώς να ζει με τους άλλους, πώς να προστατεύει τα δικαιώματά του σεβόμενο και τα δικαιώματα των άλλων.

Υλικά

Σύμφωνα με το Μανιφέστο για τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες της UNESCO, ένα από τα πιο σημαντικά καθήκοντα των δημόσιων βιβλιοθηκών είναι "να υποστηρίξει και να

συμμετέχει σε δραστηριότητες και προγράμματα για την ανάπτυξη του διαβάσματος και των ικανοτήτων στη γραφή σε όλες τις ηλικιακές ομάδες”.

Τα παιδιά όλων των ηλικιών πρέπει να θεωρούν τη βιβλιοθήκη ένα ελκυστικό μέρος για να επισκεφθούν. Η βιβλιοθήκη είναι σημαντική στους γονείς, οι οποίοι μπορούν να φέρουν τα μωρά τους σε μία πηγή τοπικού πολιτισμού, όπου μπορούν να ενωθούν με άλλους γονείς, να δημιουργήσουν δίκτυα, να αποκτήσουν πληροφορίες για τη φροντίδα των παιδιών, την παιδική ψυχολογία, και τις πολιτιστικές ανάγκες των παιδιών. Πολλοί γονείς χρησιμοποιούν την παιδική βιβλιοθήκη πριν τη γέννηση των παιδιών τους. Είναι γνωστό, ότι ο ρυθμός, ο τόνος, τα νανουρίσματα κ. τ. λ. για το αγέννητο παιδί μπορεί να βοηθήσει στην μετέπειτα ανάπτυξή του.

Καθώς το παιδί μεγαλώνει, η βιβλιοθήκη γίνεται ένα σημαντικό μέρος για να έρθει σε επαφή με άλλα παιδιά. Την ίδια στιγμή, οι γονείς βρίσκουν υλικά τα οποία το βοηθούν να χτίσει τις γλωσσικές ικανότητες που χρειάζονται για να αναπτύξει τις ικανότητές του στο να αφηγείται, να φαντάζεται, να κατανοεί, να διαβάζει και να είναι ένα κοινωνικό άτομο.

Εύκολα κείμενα για ανάγνωση σε πρώιμο στάδιο, προσαρμοσμένα στο επίπεδο ανάπτυξης του παιδιού, είναι υψίστης σημασίας. Ένα παιδί δεν μπορεί να είναι πολύ προετοιμασμένο για την επίσημη ανάγνωση, η οποία ξεκινά στο σχολείο.

Τα παιδιά στα πρώτα στάδια του σχολείου, από την πρώτη ως την τρίτη τάξη, διασκεδάζουν με το να παίζουν και να μαθαίνουν. Οι βιβλιοθήκες, οι οποίες παρέχουν και τις δύο εμπειρίες, είναι απαραίτητες στα παιδιά και τους γονείς τους.

Όταν τα παιδιά αρχίζουν να ερευνούν από μόνα τους, είναι περίεργα για τα πάντα, από το μικροσκοπικό έντομο κάτω από ένα μικροσκόπιο μέχρι τους μακρινούς

γαλαξίες και τους δεινόσαυρους πολύ καιρό πριν. Η βιβλιοθήκη βρίσκεται εκεί σαν μια πηγή πληροφοριών για τα πάντα.

Κατά τη διάρκεια της εφηβείας, η γνώμη των συνομηλίκων είναι μεγάλης σημασίας. Η βιβλιοθήκη προσφέρει ένα χώρο συνάντησης ο οποίος δεν είναι ούτε το σχολείο, ούτε το σπίτι. Επιπρόσθετα, το νεαρό άτομο βρίσκει υλικά για να το προετοιμάσουν για τη μεγάλη αλλαγή και την προσωπική ανάπτυξη που θα έρθει.

Οι ενήλικες επισκέπτονται την παιδική βιβλιοθήκη και σε προσωπικό (ως γονείς ή άτομα που παρέχουν φροντίδα) και σε επαγγελματικό (ως δάσκαλος ή επισκέπτης υγείας για παράδειγμα) επίπεδο. Οι ενήλικες με μαθησιακές δυσκολίες χρησιμοποιούν επίσης συχνά τις παιδικές βιβλιοθήκες, όπου βρίσκουν υλικά που ταιριάζουν με το επίπεδο της ικανότητάς τους.

Η τεχνολογία της πληροφορικής και της επικοινωνίας

Το να προσφέρουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο είναι ίσως μόνο το πρώτο βήμα των βιβλιοθηκών στην εποχή της πληροφόρησης. Καθώς η τεχνολογία εξελίσσεται, αυτό που θα παραμένει είναι η ανάγκη του κοινού να βρίσκει πληροφορίες και να μορφώνεται, να επικοινωνεί, να παίζει και να συνεισφέρει στην προσωπική του ανάπτυξη. Η ανάγκη για τις θεμελιώδεις βιβλιοθηκονομικές ικανότητες να βρίσκει, να παραθέτει και να παρουσιάζει θα συνεχιστεί επίσης. Οι βιβλιοθήκες προσφέρουν ένα δημόσιο χώρο, όπου τα παιδιά και οι νεαροί ενήλικες συναντιούνται -και στον κυβερνοχώρο και στις πραγματικές εγκαταστάσεις της βιβλιοθήκης. Ψάχνουν, βρίσκουν, αλληλοβοηθούνται και επικοινωνούν.

Είναι ένας στόχος για τις βιβλιοθήκες του κόσμου να μπορούν τα παιδιά να έχουν όσο το δυνατόν πιο ελεύθερη πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Είναι επίσης σημαντικό, οι

βιβλιοθήκες να προστατεύουν τα νεότερα και πιο ευάλωτα μέλη του κοινού από το να έρθουν αντιμέτωπα με ακατάλληλες πληροφορίες και εικόνες, αυτό είναι ένα θέμα προστασίας της ιδιωτικής τους ζωής. Οι πληροφορίες από το Διαδίκτυο πρέπει να στοχεύουν να είναι συγκρίσιμες με κάθε άλλη πηγή πληροφόρησης-και σε μερικούς πολιτισμούς μπορεί να είναι η πρώτη και πρωταρχική πηγή.

Σε κάθε βιβλιοθήκη το Διαδίκτυο μπορεί να είναι η πρώτη και κυρίαρχη μορφή παροχής πληροφοριών. Είναι διαθέσιμο και επιτρέπει στους χρήστες να βρίσκουν άμεσα πηγές και να παραγγέλνουν πηγές σε μορφή βιβλίου και άλλα μέσα. Ο ρόλος του βιβλιοθηκονόμου για παιδιά είναι να μορφώσει και να υποστηρίξει το νεαρό κοινό.

Οι βιβλιοθηκονόμοι πρέπει να οργανώνουν την πρόσβαση στις πηγές του Διαδικτύου σύμφωνα με τις ανάγκες του κοινού τους. Βιβλία, περιοδικά, βίντεο, ήχοι και μουσική, τα οποία συχνά απαντούν στις πιο συχνές ερωτήσεις, ενισχύουν τη λειτουργικότητα του Διαδικτύου με την ευκολία της μετακίνησης και την ευκολία της διαχείρισης από τη βιβλιοθήκη. Θα είναι αναγκαίο για το προσωπικό της βιβλιοθήκης να μπορεί να ενημερώνει το κοινό για τις πηγές του Διαδικτύου καθώς και τις παραδοσιακές πηγές.

Η οργάνωση σταθμών του Διαδικτύου στη δημιουργία της βιβλιοθήκης θα απαιτήσει μεγάλη προαίσθηση- προστασία του κοινού από την εισβολή ανεπιθύμητων ή ακατάλληλων πληροφοριών, ενώ αντίθετα παροχή ενός ανενόχλητου χώρου για συνάντηση με τον κόσμο μέσα από το Διαδίκτυο. Την ίδια στιγμή, παροχή χώρου για συζήτηση ανάμεσα στους χρήστες της βιβλιοθήκης και του προσωπικού σχετικά με την αχανή, εντυπωσιακή και συχνά τρομακτική ποσότητα των πιθανοτήτων. Ο ρόλος του βιβλιοθηκονόμου ως διαφημιστή είναι πολλά υποσχόμενος!

Υπηρεσίες, προγράμματα και δημιουργία της βιβλιοθήκης

Η δημόσια βιβλιοθήκη πρέπει να κατανοεί τις ανάγκες των παιδιών και να παρέχει υπηρεσίες που τις ικανοποιούν. Έχει μια ιδιαίτερη ευθύνη να οργανώνει, να εφαρμόζει και να παρέχει βιβλιοθηκονομικά προγράμματα και να προωθεί βιβλία και άλλα μέσα ως κατάλληλα. Οι παιδικές βιβλιοθήκες πρέπει να έχουν έναν κατάλληλο χώρο μέσα στη δημόσια βιβλιοθήκη και οι υπηρεσίες για παιδιά πρέπει να αντιμετωπίζονται ισότιμα με εκείνες των ενηλίκων. Παρόλο που υπηρεσίες της παιδικής βιβλιοθήκης και οι υπηρεσίες της δημόσιας βιβλιοθήκης έχουν κοινούς στόχους, τα δικαιώματα του παιδιού και οι συγκεκριμένες ανάγκες του / της απαιτούν συγκεκριμένες προσεγγίσεις.

Η ανάπτυξη των υπηρεσιών της παιδικής βιβλιοθήκης μέσα στη δημόσια βιβλιοθήκη είναι μια γενική αντανάκλαση της ανάπτυξης της ίδιας της δημόσιας βιβλιοθήκης. Καμία επιδοκιμασία δεν μπορεί να γίνει σε μια μοντέρνα, ενημερωμένη, δημόσια βιβλιοθήκη αν δεν ικανοποιεί τις ανάγκες των παιδιών και το μέλλον τους παρέχοντας επαρκείς υπηρεσίες, υλικά και προγράμματα.

Οι παιδικές υπηρεσίες χρειάζονται το δικό τους χώρο στη βιβλιοθήκη, ο οποίος πρέπει να είναι εύκολα αναγνωρίσιμος (ιδιαίτερη επίπλωση, διακόσμηση και χρώματα) και να είναι ευδιάκριτος από τα άλλα μέρη της βιβλιοθήκης. Η παιδική βιβλιοθήκη είναι ένα μέρος για συνάντηση, παιχνίδι και επικοινωνία. Είναι εκεί όπου οι στόχοι της υλοποιούνται, όπου γίνονται πραγματικότητα. Μια ευχάριστη ατμόσφαιρα ενθαρρύνει τα παιδιά να χρησιμοποιήσουν όλες της πηγές της βιβλιοθήκης, να διαβάσουν και να χρονοτριβήσουν μέσα στη βιβλιοθήκη.

Στα κτίρια της βιβλιοθήκης, όπου στεγάζονται οι υπηρεσίες για όλες τις ηλικιακές ομάδες της κοινότητας, τα παιδιά πρέπει να κατέχουν την κατάλληλη αναλογία από

ολόκληρο το χώρο της βιβλιοθήκης. Η παιδική βιβλιοθήκη χρειάζεται να είναι αρκετά μεγάλη για να στεγάζει σχολικές ομάδες.

Τα παιδιά δεν είναι μια ομοιογενής ομάδα-στόχος, έχουν πολύ διαφορετικές ικανότητες, χαρίσματα, ταλέντα και ανάγκες (εξαρτώμενα από την ηλικία τους, το πολιτιστικό τους υπόβαθρο κτλ) τα οποία πρέπει να ληφθούν υπόψη στη διαδικασία σχεδιασμού και επίπλωσης του χώρου της βιβλιοθήκης. Καθώς οι ομάδες-στόχος στην παιδική βιβλιοθήκη καλύπτουν μια ευρεία ποικιλία από ηλικίες και ικανότητες (από μωρά μέχρι ενήλικες) η επίπλωση και ο σχεδιασμός του χώρου πρέπει να ταιριάζει με τις διαφορετικές ανάγκες τους.

Οι επιπλώσεις πρέπει να είναι ευέλικτες (π.χ. κινητά ράφια) και τα ράφια πρέπει να επιτρέπουν την παρουσίαση διαφορετικών μέσων. Τα ράφια πρέπει να είναι χαμηλά (1,5 μέτρο το περισσότερο) σ' ολόκληρο τον παιδικό τομέα, να υπάρχουν ανοιχτά κουτιά για μεγάλο μέγεθος υλικό, όπως βιβλία με εικόνες και ειδικές περιοχές για διαφορετικές ηλικιακές ομάδες. Η επίπλωση να υποστηρίζει την επικοινωνία ανάμεσα στα παιδιά /στους χρήστες της βιβλιοθήκης, όπου τα παιδιά μπορούν να συναντηθούν με τους συνομήλικους τους, αυτό είναι γνωστό ως 'Κοινωνική Επίπλωση'.

Η δυνατότητα πρόσβασης σε όλες τις εγκαταστάσεις για τα ανάπηρα παιδιά (και τις αναπηρικές καρέκλες) είναι προφανής. Οι πόρτες εισόδου του κτιρίου της βιβλιοθήκης και/ ή το παιδικό τμήμα πρέπει να ανοίγονται εύκολα από τα παιδιά. Μπάρες για ποδήλατα πρέπει να παρέχονται έξω από το κτίριο. Η παιδική βιβλιοθήκη πρέπει να είναι ένα ασφαλές μέρος ◦ οποιοσδήποτε κίνδυνος ατυχήματος, π.χ. από τις σκάλες, από τις κοφτερές άκρες των ραφιών, πρέπει να αποφεύγεται. Το προσωπικό πρέπει να βρίσκεται σε εγρήγορση για εκείνους που

βρίσκονται στην παιδική περιοχή, για να εξασφαλιζείται ένα ασφαλές περιβάλλον για όλους.

Οι OPACs, οι Σταθμοί Εργασίας Πολυμέσων, οι Σταθμοί Εργασίας του Διαδικτύου, και μια ποικιλία λογισμικού (για χρήση στη βιβλιοθήκη και για δανεισμό) πρέπει να παρέχονται. Το παιδικό τμήμα πρέπει να εξοπλιστεί με εγκαταστάσεις Τεχνολογίας της Πληροφορικής με την ίδια προτεραιότητα με τον τομέα ενηλίκων της βιβλιοθήκης. Οι βιβλιοθήκες πρέπει να λάβουν υπόψη νομικές πλευρές που αφορούν στην πρόσβαση των παιδιών στο Διαδίκτυο, οι οποίες να είναι σχετικές στη χώρα τους.

Τρίτη ενότητα

Συνεργασία με άλλα ιδρύματα

Ένα καλό δίκτυο με άλλους οργανισμούς και ιδρύματα στην τοπική κοινότητα είναι το κλειδί στην αποτελεσματικότητα της παιδικής βιβλιοθήκης. Ο βιβλιοθηκονόμος για παιδιά μπορεί να κρατά την κοινότητα ενημερωμένη σχετικά με τα προγράμματα και τα γεγονότα στη βιβλιοθήκη:

- χρησιμοποιώντας δελτία ειδήσεων και πίνακες ανακοινώσεων τόσο στη βιβλιοθήκη όσο και στα σχολεία, στα νοσοκομεία, στα κέντρα παιδιών, στα σούπερ μάρκετ, στους σταθμούς λεωφορείων και σ' όλα τα πιθανά μέρη συνάντησης των παιδιών και των γονιών τους / των ατόμων που τα φροντίζουν
- κάνοντας και μοιράζοντας αφίσες, φυλλάδια, λίστες βιβλίων, σελιδοδείκτες κ.τ.λ.
- προμηθεύοντας τις εφημερίδες, το ραδιόφωνο και την τηλεόραση με πληροφορίες σχετικά με δραστηριότητες και εκδηλώσεις
- γράφοντας γράμματα με νέα και προετοιμάζοντας ειδικά άρθρα και προγράμματα σχετικά με το διάβασμα των παιδιών

- χρησιμοποιώντας το Διαδίκτυο μια ειδική ιστοσελίδα είναι ένας πολύ αποτελεσματικός τρόπος να παρουσιαστούν οι πληροφορίες.

Ο βιβλιοθηκονόμος για παιδιά πρέπει να ερευνήσει τις ανάγκες πληροφόρησης της κοινότητας και να προσπαθήσει να ταιριάξει αυτές τις ανάγκες με τις πηγές της βιβλιοθήκης. Αυτός / αυτή συνεργάζεται με σχολεία, νοσοκομεία, νηπιαγωγεία, κοινοτικά κέντρα, μουσεία, στούντιο τέχνης κ.τ.λ. . Αμοιβαία κοινοτικά projects για παιδιά τα εμπλέκουν στην πολιτιστική ζωή της κοινότητας. Ο συντονισμός εξασφαλίζει ότι τα τοπικά ιδρύματα δεν συναγωνίζονται αλλά συνεργάζονται προς όφελος των παιδιών. Ειδικά προγράμματα μπορούν επίσης να δημιουργηθούν για γονείς και παιδιά με ειδικές ανάγκες (ανάπηρα παιδιά, πολιτιστικές μειονότητες, ομάδες σε κίνδυνο).

Τα σχολεία είναι ένας από τους πιο σημαντικούς συνεργάτες του βιβλιοθηκονόμου για παιδιά. Ο συνεργατικός σχεδιασμός ανάμεσα στις σχολικές βιβλιοθήκες, τις υπηρεσίες σχολικής βιβλιοθήκης και της παιδικής βιβλιοθήκης μπορούν να ικανοποιήσουν καλύτερα τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των χρηστών. Ενώ η σχολική βιβλιοθήκη και οι υπηρεσίες σχολικής βιβλιοθήκης παρέχουν πληροφορίες υποστήριξης για την εκπαιδευτική διαδικασία, η παιδική βιβλιοθήκη ασχολείται περισσότερο με την αυτομόρφωση και το διάβασμα για ευχαρίστηση. Ο βιβλιοθηκονόμος για παιδιά πρέπει να παρέχει διάφορα ειδικά προγράμματα προς όφελος των σχολείων όπως:

- επισκέψεις σε βιβλιοθήκες
- προγράμματα προσανατολισμού στη βιβλιοθήκη
- ικανότητα κατανόησης της πληροφορίας
- προώθηση του διαβάσματος
- υπηρεσίες δανεισμού
- πολιτιστικά προγράμματα
- ομίλους για τις εργασίες στο σπίτι

- επισκέψεις από συγγραφείς / αφηγητές ιστοριών.

Ο βιβλιοθηκονόμος για παιδιά μπορεί επίσης να παρέχει υπηρεσίες αναφοράς και εκπαίδευση σε καθηγητές και σχολικούς βιβλιοθηκονόμους συμπεριλαμβάνοντας ομιλίες πάνω σε βιβλία, βοήθεια σχετική με πηγές και πληροφόρηση. Όπου υπάρχει μία Υπηρεσία Σχολικής Βιβλιοθήκης, κάποια από αυτή τη δουλειά μπορεί να αναλάβει η Υπηρεσία Σχολικής Βιβλιοθήκης ίσως σε συνεργασία με την Υπηρεσία Παιδικής Βιβλιοθήκης. Για να αναπτύξει καινούρια προγράμματα και υπηρεσίες, ο βιβλιοθηκονόμος για παιδιά μπορεί να προσελκύσει εθελοντές και χορηγούς από την τοπική κοινότητα (π.χ. κοινωνικές υπηρεσίες, τοπικές εταιρίες, εκδότες). Ο συνεταιρισμός και η συνεργασία σε αμοιβαία προγράμματα είναι εξαιρετικά σημαντικά και μπορούν να υλοποιηθούν σύμφωνα με την αρχή των σχετικών χρηματοδοτήσεων.

Τέταρτη ενότητα

Σχεδιασμός

Οι παιδικές βιβλιοθήκες χρειάζονται έναν ετήσιο προϋπολογισμό για να εξασφαλίσουν ότι αναπτύσσονται και μεγαλώνουν. Αυτός ο προϋπολογισμός πρέπει να παρέχει χρήματα για την αγορά βιβλίων και άλλων πηγών συμπεριλαμβάνοντας περιοδικά, οπτικοακουστικά μέσα, παιχνίδια στον υπολογιστή κ.τ.λ.

Ο προϋπολογισμός της παιδικής βιβλιοθήκης μπορεί να συνδεθεί με το ποσοστό των παιδιών στο γενικό πληθυσμό. Επομένως, εάν ο παιδικός πληθυσμός της κοινότητας που εξυπηρετείται είναι 20%, η αναλογία των χρημάτων που ξοδεύονται σε παιδικά βιβλία και άλλες πηγές μπορεί να είναι η ίδια (δηλαδή 20% του συνολικού προϋπολογισμού της βιβλιοθήκης).

Διαφορετικού τύποι βιβλίων και πηγών απαιτούνται για μωρά / νήπια, παιδιά προσχολικής ηλικίας, παιδιά δημοτικού σχολείου (5-10 ετών) και μεγαλύτερα παιδιά (11-14 ετών). Κάθε ηλικιακή ομάδα έχει διαφορετικές ανάγκες και προσδοκίες. Το ποσό που ξοδεύεται σ' αυτές τις ομάδες θα ποικίλει σύμφωνα με το προφίλ της τοπικής κοινότητας και τη χρήση που γίνεται στη βιβλιοθήκη, π.χ. μια υπηρεσία βιβλιοθήκης με μια πολύ νεαρή κοινότητα θα χρειαστεί περισσότερα υλικά προσχολικής ηλικίας. Είναι σημαντικό να είναι σωστή η ισορροπία του αποθέματος καθώς αυτό επηρεάζει τη χρήση που γίνεται από τη βιβλιοθήκη.

Μια δημοφιλής παιδική βιβλιοθήκη είναι πιθανό να δανείσει περισσότερα λογοτεχνικά και ενημερωτικά υλικά, π.χ. 60% λογοτεχνία και 40% ενημέρωση και αυτό θα πρέπει να έχει αντανάκλαση στην αγορά νέων υλικών. Κάθε παιδική βιβλιοθήκη πρέπει να έχει τη μεγαλύτερη δυνατή ποικιλία σε νέα υλικά, παρόλο που είναι εξίσου σημαντικό να ξοδεύεται μια αναλογία του προϋπολογισμού για την αντικατάσταση των τίτλων οι οποίοι έχουν φθαρεί ή χαθεί.

Οι βιβλιοθηκονόμοι για παιδιά χρειάζονται επίσης πρόσβαση και σε άλλους προϋπολογισμούς για υλικά όπως έπιπλα και εξοπλισμό. Οι υπολογιστές επικρατούν ολοένα και περισσότερο στις παιδικές βιβλιοθήκες και πρέπει να χρηματοδοτούνται. Χρήματα επίσης πρέπει να διατίθενται για επισκέπτες ομιλητές και καλλιτέχνες.

Οι μόνιμοι προϋπολογισμοί μπορούν συχνά να συμπληρώνονται από εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης όπως:

- Κυβερνητικές χρηματοδοτήσεις -αυτές συχνά στοχεύουν σε συγκεκριμένα projects, π.χ. εγγραμμιασμός και βιβλιοθήκες.
- Πολιτιστικούς οργανισμούς-συχνά υποστηρίζουν εκδηλώσεις βιβλίων όπως επισκέψεις από συγγραφείς και εικονογράφους.

- Εκδότες-οι παιδικοί εκδότες συχνά διαθέτουν τους συγγραφείς και τους εικονογράφους τους δωρεάν για εκδηλώσεις της βιβλιοθήκης, καθώς και δωρεάν διαφημιστικά υλικά.
- Χορηγίες-οι τοπικές επιχειρήσεις συχνά ενδιαφέρονται να χρηματοδοτήσουν συγκεκριμένα γεγονότα, π.χ. προγράμματα καλοκαιρινής μελέτης, εβδομάδες βιβλίων κ.τ.λ.

Ο καλύτερος τρόπος να κατορθώσουν μια επιτυχημένη πρόταση προϋπολογισμού για την παιδική βιβλιοθήκη είναι να ετοιμάσουν μια ετήσια αναφορά του τι είναι απαραίτητο. Αυτό απαιτεί προετοιμασία στοιχείων, και μιλώντας γενικά, όσο περισσότερες λεπτομέρειες μπορούν να συμπεριληφθούν, τόσο πιο πιθανό είναι να γίνει αποδεκτός ο προϋπολογισμός.

Για ένα κυλιόμενο, ετήσιο πρόγραμμα αγορών, οι επόμενες ερωτήσεις θα πρέπει να τεθούν:

- Σε τι είδους εμπόρευμα επιθυμείτε να επικεντρωθείτε;
- Πόσα βιβλία και άλλες πηγές επιθυμείτε να αγοράσετε;
- Πόσο θα κοστίσουν;

Στο μέλλον είναι πιθανό να αναληφθούν περισσότερες εργασίες project και με πολύ πιο δημιουργική χρηματοδότηση από πριν. Τα παιδιά είναι μια επένδυση άξια λόγου. Η χρήση της κρατικής και ιδιωτικής χρηματοδότησης για τα συνηθισμένα project λειτουργίας πρέπει να εφαρμόζεται ολοένα και περισσότερο για να επιτυγχάνονται διαρκώς υψηλότεροι στόχοι.

Επιθυμητά χαρακτηριστικά για το προσωπικό και Επιμόρφωση και εκπαίδευση

Οι παιδικές βιβλιοθήκες που διαχειρίζονται αποτελεσματικά και επαγγελματικά απαιτούν εκπαιδευμένους και αφοσιωμένους βιβλιοθηκονόμους για παιδιά. Ο βιβλιοθηκονόμος για παιδιά είναι ο συνήγορος του παιδιού στη βιβλιοθήκη, το παιδί είναι ο στόχος όλων των δραστηριοτήτων του / της. Για να έχουμε αφοσιωμένους, εκπαιδευμένους και επαγγελματίες βιβλιοθηκονόμους για παιδιά, πρέπει να υπάρχει επιμόρφωση και εκπαίδευση σ' όλους τους τομείς της υπηρεσίας. Το IFLA υποστηρίζει προσπάθειες για να οργανώσει βασικές και διαρκείς σειρές μαθημάτων στις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης για παιδιά και νεαρούς ενήλικες. Η παιδική βιβλιοθηκονομία πρέπει να είναι μέρος της διδακτέας ύλης κάθε εκπαιδευτικού προγράμματος της δημόσιας βιβλιοθήκης.

Προσωπικές δεξιότητες:

- Ενθουσιασμός να δουλεύουν με παιδιά και βιβλία
- Καλή επικοινωνία, διαπροσωπική ομαδική εργασία και ικανότητα επίλυσης προβλημάτων
- Ικανότητα να δικτυώνονται, να κάνουν επαφές, να ενσωματώνονται και να συνεργάζονται
- Ικανότητα για πρωτοβουλία, να είναι ευέλικτοι και ανοικτοί στις αλλαγές
- Προθυμία να μαθαίνουν νέες ικανότητες και να αναπτύσσονται επαγγελματικά.

Επαγγελματική επίγνωση-γνώση για:

- Την πολιτιστική κληρονομιά / λογοτεχνία / αγορά μέσων και τη χρήση μέσων από τα παιδιά και να είναι ικανοί να επικοινωνούν σχετικά με αυτά με τα παιδιά.
- Θεωρία της ανάπτυξης της ανάγνωσης και προώθηση του διαβάσματος
- Τεχνολογία Πληροφορικής και ικανότητα κατανόησης των μέσων
- Υπηρεσίες και προγράμματα ανάπτυξης για διαφορετικές ομάδες - στόχους, να είναι ενήμεροι για τις ανάγκες και τις εξελίξεις της κοινότητας.
- Παιδική ψυχολογία και ανάπτυξη

- Πρωώθηση και μάρκετινγκ των υπηρεσιών σε πολυπολιτισμικές κοινότητες
- Να είναι μέλος σχετικών επαγγελματικών οργανισμών.

Δεξιότητες διαχείρισης, ικανότητα να :

- αναλαμβάνουν ευθύνη για πηγές και ανθρώπους ενώ υποστηρίζουν τους στόχους της βιβλιοθήκης
- οργανώνουν και να διαχειρίζονται το χρόνο αποτελεσματικά
- δημιουργούν αυτοπεποίθηση και να παρέχουν κίνητρα στους ανθρώπους
- συμβουλεύουν και να είναι ενεργοί ακροατές
- οργανώνουν επιτυχημένες εκδηλώσεις
- κάνουν παρουσιάσεις σε μία ποικιλία ακροατηρίων
- αναλύουν τις ανάγκες των χρηστών και να σχεδιάζουν, να διοικούν και να αξιολογούν προγράμματα

Υπηρεσίες Σχεδιασμού

Οι βιβλιοθηκονόμοι για παιδιά θα πρέπει να συμμετέχουν στις διοικητικές συναντήσεις στις δημόσιες βιβλιοθήκες όποτε προκύπτουν ερωτήματα για τις υπηρεσίες για παιδιά.

Όταν συζητούνται η οικονομική πολιτική και διαχείριση του προϋπολογισμού για τις παιδικές υπηρεσίες, ο βιβλιοθηκονόμος για παιδιά (ή ο συντονιστής των παιδικών υπηρεσιών) θα πρέπει να εμπλέκονται άμεσα. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όταν οι πηγές είναι περιορισμένες και όταν οι προτεραιότητες καθορίζονται από τη δημόσια βιβλιοθήκη σε σύνολο.

Οι σκοποί και οι στόχοι των υπηρεσιών της παιδικής βιβλιοθήκης πρέπει να συντάσσονται από τους βιβλιοθηκονόμους για παιδιά για έγκριση από την ομάδα

διοίκησης. Ο βιβλιοθηκονόμος για παιδιά έχει μια ιδιαίτερη ευθύνη για τα συστατικά των υπηρεσιών για παιδιά και θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι υπάρχει μια προσέγγιση προσανατολισμένη στα παιδιά.

Τα σχέδια πρέπει να είναι σύμφωνα με τους εθνικούς κανονισμούς και τις οδηγίες για εργασία στη βιβλιοθήκη και να βασίζονται σε πραγματική γνώση της τοπικής κοινότητας συμπεριλαμβάνοντας τη δημογραφία του πληθυσμού, τη μόρφωση, τις ομάδες και συνεταιρισμούς εθελοντών, τους εταιρικούς και εμπορικούς οργανισμούς, την εσωτερική δομή και τα πρότυπα κατοικίας.

Μπορεί επίσης να σχετίζονται με περισσότερο περιεκτικά και κοινοτικά σχέδια και να είναι συντονισμένοι με σχέδια που αφορούν σχετικά πεδία όπως ο πολιτισμός, οι κοινωνικές υπηρεσίες, η επιμόρφωση και οι γλωσσικές υπηρεσίες.

Είναι σημαντικό αυτοί που διαχειρίζονται τις παιδικές υπηρεσίες να συμμετέχουν στη διαδικασία σχεδιασμού της βιβλιοθήκης σε σύνολο, να εξασφαλίζουν τη γνώση και να υποστηρίζουν τις παιδικές υπηρεσίες στους γενικούς στόχους και στα μακροπρόθεσμα σχέδια της βιβλιοθήκης.

Η παρατήρηση των αναγκών των παρόντων και δυνητικών χρηστών της παιδικής βιβλιοθήκης (ανάλυση των κοινοτικών αναγκών) πρέπει να γίνεται από το βιβλιοθηκονόμο για παιδιά. Είναι διαφορετική από την παρατήρηση που γίνεται για τις υπηρεσίες για ενήλικες (προσανατολισμένες άμεσα στους χρήστες) επειδή συχνά οι γονείς και τα άτομα που παρέχουν φροντίδα αποφασίζουν πώς τα μικρά παιδιά χρησιμοποιούν τη βιβλιοθήκη.

Ένας βιβλιοθηκονόμος για παιδιά πρέπει να θέτει στόχους για το τμήμα σύμφωνα με μετρήσιμους στόχους. Οι στόχοι πρέπει να υποστηρίζουν και να συμπληρώνουν τους

γενικούς στόχους της βιβλιοθήκης. Μια ετήσια αναθεώρηση αυτών των σκοπών και στόχων βοηθάει να θέτονται προτεραιότητες για τον επόμενο κύκλο σχεδιασμού.

Οι βιβλιοθηκονόμοι για παιδιά πρέπει να συμμετέχουν στην επιλογή νέου προσωπικού για τις υπηρεσίες της παιδικής βιβλιοθήκης. Ο διευθυντής του παιδικού τμήματος πρέπει να γράφει ακριβείς περιγραφές της εργασίας για όλο το προσωπικό μέσα στο τμήμα. Οι περιγραφές πρέπει να είναι βασισμένες σε καθιερωμένες ικανότητες. Η περιγραφή της εργασίας είναι η βάση για τις ερωτήσεις συνέντευξης όταν προσλαμβάνεται καινούριο προσωπικό. Η εκπαίδευση του προσωπικού μέσα στην υπηρεσία πρέπει να σχεδιάζεται και /ή να συντονίζεται από βιβλιοθηκονόμους για παιδιά.

Αξιολόγηση των υπηρεσιών

Οι τακτικές εκτιμήσεις των αποτελεσμάτων, η αξιολόγηση των στόχων και η χρήση των πηγών είναι αναγκαίες. Εάν για παράδειγμα η βιβλιοθήκη πρέπει να διαλέξει να επικεντρωθεί ειδικά σε παιδιά τα οποία είναι στο στάδιο να διαβάζουν μόνα τους (πρώτη-δευτέρα δημοτικού), οι προϋπολογισμοί, η ικανότητα των υπαλλήλων, η επιλογή των υλικών και οι δραστηριότητες πρέπει να στοχεύουν σ' αυτήν την ομάδα. Αυτό αναγκαστικά θα επηρεάσει τις υπηρεσίες στις υπόλοιπες ομάδες κατά τη διάρκεια της περιόδου που αυτή η ομάδα έχει προτεραιότητα.

Η αξιόπιστη απόδοση της πληροφορίας είναι ένα απαραίτητο εργαλείο για αξιολόγηση και βελτίωση. Η συλλογή στατιστικών που σχετίζονται με τις πηγές, το προσωπικό, τις υπηρεσίες, την κυκλοφορία, τις δραστηριότητες κ.τ.λ. θα παρέχει δεδομένα για σχεδιασμό, θα δείχνει υπευθυνότητα και θα βοηθάει στη λήψη ενημερωμένων, διοικητικών αποφάσεων.

Οι ακόλουθοι δείκτες ιδανικής απόδοσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να αξιολογήσουν και να παρατηρήσουν την εκπλήρωση των στόχων της βιβλιοθήκης:

Δείκτες Χρήσης

- Συνολικές επισκέψεις στη βιβλιοθήκη ανά άτομο /επισκέψεις στην παιδική βιβλιοθήκη ανά άτομο
- Ο αριθμός των μελών σαν ένα ποσοστό του πληθυσμού/ παιδικού πληθυσμού
- Δανεισμοί ανά άτομο / ανά παιδί
- Συνολικός αριθμός παιδιών που παρευρίσκονται στις δραστηριότητες
- Δανεισμοί ανά τεμάχιο ή ανά ωράριο λειτουργίας

Δείκτες Πηγών

- Συνολικό απόθεμα βιβλίων ανά άτομο/παιδικά βιβλία ανά παιδί
- Παροχή τερματικών /προσωπικών υπολογιστών ανά άτομο /ανά παιδί
- Παροχή υπολογιστών για δημόσια πρόσβαση στο Διαδίκτυο ανά άτομο/ ανά παιδί
- Συνολικός αριθμός δραστηριοτήτων για παιδιά

Δείκτες ανθρώπινου δυναμικού

- Αναλογία ισοδύναμου προσωπικού πλήρους απασχόλησης (FTE) με τον πληθυσμό
- Αναλογία ισοδύναμου προσωπικού πλήρους απασχόλησης (FTE) με τη χρήση της βιβλιοθήκης.

Ποιοτικοί Δείκτες

- Έρευνες για την ικανοποίηση των χρηστών
- Ανατροφοδότηση-παράπονα / σχόλια /έπαινοι.

Δείκτες Κόστους

- Δαπάνες για τις λειτουργίες, υπηρεσίες και τις δραστηριότητες της μονάδας.

- Δαπάνες του προσωπικού ανά λειτουργία, π. χ. επεξεργασία βιβλίων, προγράμματα.
- Συνολικές δαπάνες ανά άτομο, ανά μέλος, ανά επισκέπτη, ανά σημείο υπηρεσιών κ.τ. λ.

Συγκριτικοί Δείκτες

- στατιστικά δεδομένα συγκριτικής μέτρησης επιδόσεων ενάντια σε άλλες σχετικές και συγκρίσιμες υπηρεσίες βιβλιοθήκης, διεθνώς, εθνικά και τοπικά.

Έρευνα αγοράς

Για να αξιολογήσουμε τα αποτελέσματα και να συντάξουμε οδηγίες για την ανάπτυξη των παιδικών υπηρεσιών, τα παιδιά πρέπει επίσης να κληθούν να εκφράσουν τη γνώμη τους, είτε σε ατομική βάση μέσα από συνεντεύξεις, είτε οργανώνοντας παιδικές ομάδες. Επιπρόσθετα στη συλλογή και ανάλυση των στατιστικών, οι μη διατυπωμένες ανάγκες αυτών που δεν είναι χρήστες πρέπει να δηλωθούν, εκτελώντας μια έρευνα αγοράς συμπεριλαμβάνοντας τη χρήση των ομάδων εστίασης και τις κοινοτικές υπηρεσίες. Όπου δεν υπάρχουν διαθέσιμες, αξιόπιστες πληθυσμιακές στατιστικές, είναι δυσκολότερο να δημιουργηθούν αξιόπιστοι δείκτες απόδοσης. Μπορεί να γίνει χρήση των εκτιμώμενων συνόλων πληθυσμού, της σύγκρισης των δαπανών με τις στατιστικές των χρηστών και των επισκεπτών και τη συγκριτική μέτρηση επιδόσεων με άλλες βιβλιοθήκες που έχουν παρόμοια χαρακτηριστικά. Ν. Β. Δείκτες απόδοσης: αναφορικά με τις νέες Οδηγίες για τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες (κεφάλαιο 6.10.3)

Πέμπτη ενότητα

Μάρκετινγκ

Η παιδική βιβλιοθήκη είναι ένα προϊόν μέσα στον τομέα της βιβλιοθήκης που είναι ιδιαίτερα εύκολο και ικανοποιητικό να προωθηθεί. Οι γονείς και τα άτομα που παρέχουν φροντίδα εύχονται τα παιδιά να είναι έξυπνα, δημιουργικά και πρόθυμα να μάθουν, και οι βιβλιοθήκες μπορούν να παίξουν ένα σημαντικό ρόλο σ' αυτή τη διαδικασία. Όσο το διάβασμα είναι μια απαραίτητη δεξιότητα για να επικοινωνήσει κανείς σε μια διαφωτισμένη κοινωνία, η παιδική βιβλιοθήκη έχει ένα σημαντικό ρόλο. Τα βιβλία παρέχουν σταθερή γνώση και εμπειρίες που τα εμπλέκουν συναισθηματικά. Η βιβλιοθήκη μπορεί να έχει άμεση επίδραση στα παιδιά προσφέροντάς τους ένα μέρος να μείνουν ◦ ένα μέρος όπου είναι δυνατό να ζητήσουν τη βοήθεια του βιβλιοθηκονόμου εάν χρειαστεί, αλλά όπου μπορούν επίσης να αφεθούν να εξερευνήσουν τη βιβλιοθήκη μόνοι τους ή με συνομήλικούς τους.

Το να εκθέτεις βιβλία και να καθιστάς τα υλικά διαθέσιμα δεν αρκεί για την προώθηση του διαβάσματος και των παιδικών υπηρεσιών. Όταν επιθυμούμε να προωθήσουμε αυτά που έχει να προσφέρει η βιβλιοθήκη στα παιδιά και στους νέους ανθρώπους, είναι σημαντικό να δημιουργήσουμε ένα δίκτυο γύρω από τα παιδιά και τους νέους μέσα από όλους τους ενήλικες που έρχονται σε επαφή μαζί τους. Οι δάσκαλοι, οι δάσκαλοι προσχολικής αγωγής, οι εργαζόμενοι υγιεινής περίθαλψης και οι γονείς είναι οι προφανείς επιλογές. Υπάρχουν πολλές ψυχαγωγικές δραστηριότητες, ιδρύματα και κοινωνικές ομάδες για να διαλέξουν. Μέσα από την ενδεδειγμένη και επαγγελματική συνεργασία με αυτές τις ομάδες, τα παιδιά θα έρθουν σε επαφή με τη λογοτεχνία και το διάβασμα από μία ποικιλία πηγών.

Το μέλλον για τις δημόσιες βιβλιοθήκες είτε ασχολούνται με παιδιά, ενήλικες ή οικογένειες βρίσκεται στη συνεργασία. Χωρίς πραγματική συνεργασία με άλλα κυβερνητικά και ιδιωτικά ιδρύματα, είναι αδύνατο να προσελκύσουν νέους πελάτες και να προωθήσουν το διάβασμα και τη χρήση των βιβλιοθηκών. Η καλή συνεργασία με τους άλλους θα καταστήσει την παιδική βιβλιοθήκη ικανή να τύχει μιας καλύτερης ευκαιρίας στον αγώνα για καλές πηγές. Η δικτύωση και η συνεργασία αποτελούν έναν αυτόματο τρόπο δημοσιοποίησης της βιβλιοθήκης.

Η δημοσιότητα ποικίλει από απλές τεχνικές, όπως φυλλάδια που διαφημίζουν το ωράριο λειτουργίας και τις υπηρεσίες, μέχρι πιο εκλεπτυσμένες μεθόδους, όπως τα προγράμματα μάρκετινγκ και τη χρήση ιστοσελίδων για να προωθήσουν τις υπηρεσίες και τις δραστηριότητες της παιδικής βιβλιοθήκης. Είναι απαραίτητο να δουλεύει εποικοδομητικά με καλά προϊόντα μάρκετινγκ τα οποία έχουν και καλή αισθητική και περιεχόμενο. Το να έχει ένα δημόσιο προφίλ είναι πιο σημαντικό τώρα από ποτέ, καθώς υπάρχουν ακόμα περισσότερα πεδία μάχης και αυξανόμενα έντονος ανταγωνισμός. Οι βιβλιοθήκες πρέπει να στοχεύουν να είναι παρούσες στο Διαδίκτυο και σε τοπικά μαγαζιά, μουσεία, πισίνες και δημόσιες συγκοινωνίες. Πρέπει επίσης να είναι παρούσες μέσα στο ίδιο το τοπικό συμβούλιο μέσα από σχολεία, νηπιαγωγεία, συμβουλευτικές εκδόσεις κ. τ. λ.

Αυτοί που εργάζονται στις παιδικές βιβλιοθήκες πρέπει να είναι ικανοί πρέπει να είναι ικανοί να καταγράφουν όλες τις πλευρές της υπηρεσίας μέσα από κείμενα, αριθμούς και εικονογραφικές παραστάσεις. Αυτή η δουλειά θα μπορούσε να περιλαμβάνει αναφορές σχεδίων εργασίας και είναι εξίσου σημαντικό ότι μια τέτοια καταγραφή προσεγγίζει το περιβάλλον εμπορίου και ακόμα πιο πέρα. Όπως με κάθε άλλο επάγγελμα οι βιβλιοθηκονόμοι δεν μπορούν να κάνουν τα πάντα και η χρήση δημοσιογράφων ή άλλων συγγραφέων μπορεί να είναι μία σταθερή επένδυση όταν

επιθυμούν να τραβήξουν την προσοχή σε πετυχημένες δραστηριότητες και σχέδια εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

4.1. Εισαγωγή

Σε αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιαστούν οι δεκατέσσερις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης.

4.2. Δήμος Αμπελοκήπων

4.2.1. Παιδική Βιβλιοθήκη Δήμου Αμπελοκήπων

Στοιχεία επικοινωνίας

Διεύθυνση: Διασταύρωση Βύρωνος και Κέννεντυ, Τ.Κ. 56121

Τηλέφωνο: 2310 729489

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: ampelokiroi@library.gr

Ωράριο λειτουργίας: Τρίτη-Σάββατο 9.00-14.00, Τρίτη-Πέμπτη 17.00-20.00

Ιστορικό

Η παιδική βιβλιοθήκη του Δήμου Αμπελοκήπων ιδρύθηκε το 2001 και στεγάζεται στο χώρο του Α΄ ΚΑΤΗ Αμπελοκήπων. Καλύπτει τις ανάγκες των παιδιών από παρακείμενες περιοχές και οι ηλικίες τους είναι 3-6 ετών (προσχολική ηλικία) και παιδιά δημοτικού και γυμνασίου έως 15 ετών. Η βιβλιοθήκη λειτουργεί ως δανειστικό τμήμα και ως αναγνωστήριο. Αριθμεί 3.878 βιβλία, που κατανέμονται σύμφωνα με το ταξινομικό δεκαδικό σύστημα Dewey. Τα παιδιά μπορούν να δανείζονται βιβλία και να ανατρέχουν σε πληροφορικό υλικό για τις εργασίες τους.

Δραστηριότητες και εκδηλώσεις

- Εκδήλωση για την Παγκόσμια μέρα του βιβλίου
- Ζωγραφική
- Χειροτεχνία

4.3. Δήμος Θεσσαλονίκης

4.3.1. Παιδική Βιβλιοθήκη Άνω Πόλης

Στοιχεία επικοινωνίας

Διεύθυνση: Κλαυθμώνος 37, Τ.Κ. 54634

Τηλέφωνο: 2310 200537

Ωράριο Λειτουργίας: Δευτέρα 14.00-20.00, Τρίτη-Παρασκευή 10.00-20.00,

Σάββατο 9.00-14.00

Ιστορικό

Η παιδική βιβλιοθήκη Άνω Πόλης άρχισε τη λειτουργία της στις 20/12/1984. Η διεύθυνσή της μέχρι τις 16/9/2002 ήταν Χαρ. Μούσκου 9 στα Κάστρα και από τις 21/10/2002 λειτουργεί σε νέο ανανεωμένο χώρο στην οδό Κλαύθμωνος 37.

Δραστηριότητες και εκδηλώσεις

- Λογοτεχνικές εκδηλώσεις με παρουσία συγγραφέων
- Παρουσιάσεις βιβλίων
- Αφιερώματα εγκυκλοπαιδικών γνώσεων
- Διαλέξεις και ομιλίες για διάφορα θέματα
- Προβολές και αφηγήσεις παραμυθιών
- Ξεναγήσεις σχολικών τάξεων
- Ομάδες ανάγνωσης
- Επετειακές εκδηλώσεις
- Ομαδικές εκθέσεις (ζωγραφικής, φωτογραφίας)
- Μαθήματα σκακιού και ζωγραφικής για παιδιά
- Διάφορες παραστάσεις (καραγκιόζης, μουσικοχορευτική)

4.3.2. Παιδική Βιβλιοθήκη Δελφών

Στοιχεία επικοινωνίας

Διεύθυνση: Δελφών 208 και Ορεστιάδος 3, Τ.Κ. 54248

Τηλέφωνο: 2310 324090

Ωράριο Λειτουργίας: Δευτέρα 14.00-20.00, Τρίτη-Παρασκευή 10.00-20.00,
Σάββατο 9.00-14.00

Ιστορικό

Η παιδική βιβλιοθήκη λειτούργησε για πρώτη φορά στις 24/9/1986 στη διεύθυνση Καρακάση 1, με την ονομασία «Παιδική βιβλιοθήκη Μηνά Πατρικίου». Στις 3/11/1992 μεταφέρθηκε στην νέα διεύθυνση Δελφών 208 και Ορεστιάδος 3, με την ονομασία «Παιδική βιβλιοθήκη Δελφών».

Δραστηριότητες και εκδηλώσεις

- Λογοτεχνικές εκδηλώσεις
- Αφιερώματα με τη βοήθεια διαφανειών
- Εκθέσεις βιβλίων
- Ομάδες ανάγνωσης
- Αφιερώματα σε συνεργασία με φορείς
- Επισκέψεις και ξεναγήσεις σχολείων
- Πολιτιστικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες (σκάκι, ζωγραφική)
- Κατασκευές και χειροτεχνίες
- Εκθέσεις ζωγραφικής

4.3.3. Παιδική Βιβλιοθήκη Καλλιθέας

Στοιχεία επικοινωνίας

Διεύθυνση: Αρχαιοτήτων 13, Τ.Κ. 54632

Τηλέφωνο: 2310 616076

Ωράριο Λειτουργίας: Δευτέρα 14.00-20.00, Τρίτη-Παρασκευή 10.00-20.00,
Σάββατο 9.00-14.00

Ιστορικό

Η παιδική βιβλιοθήκη Καλλιθέας εγκαινιάστηκε στις 19/9/1984 στο κατάστημα της οδού Αρχαιοτήτων 16 και διέθετε 62 τ.μ.. Από τις 8/9/2002 λειτουργεί σε νέο ανανεωμένο κτήριο στην οδό Αρχαιοτήτων 13 και διαθέτει 114 τ.μ. μαζί με το πατάρι.

Δραστηριότητες και εκδηλώσεις

- Σκάκι
- Θεατρικό παιχνίδι
- Ζωγραφική
- Μουσικοκινητική
- Καραγκιόζης
- Συνεργασία και παρουσίαση έργου του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, του Αρκτούρου, της Τροχαίας Θεσσαλονίκης, του Δασαρχείου, του WWF, της Ελληνικής Ορθολογικής Εταιρίας και του Σείριου
- Εκδηλώσεις με συγγραφείς, παραμυθάδες και θεατρολόγους
- Παρουσιάσεις βιβλίων

4.3.4. Παιδική Βιβλιοθήκη Ξηροκρήνης

Στοιχεία επικοινωνίας

Διεύθυνση: Γρηγορίου Κολωνιάρη 23, Τ.Κ. 54629

Τηλέφωνο: 2310 514780

Ωράριο Λειτουργίας: Δευτέρα 14.00-20.00, Τρίτη-Παρασκευή 10.00-20.00,
Σάββατο 9.00-14.00

Ιστορικό

Η παιδική βιβλιοθήκη Ξηροκρήνης λειτούργησε για πρώτη φορά στις 21/6/1984 στον πρώτο όροφο της οδού Γρ. Κολωνιάρη 3 και το 2003 μεταφέρθηκε στο ισόγειο της οδού Γρ. Κολωνιάρη 23.

Δραστηριότητες και εκδηλώσεις

- Μαθήματα σκακιού
- Κουκλοθέατρο
- Καραγκιόζης

- Μουσικό και Θεατρικό παιχνίδι
- Λογοτεχνικές παρουσιάσεις
- Βιβλιοπαρουσιάσεις
- Διαλέξεις
- Αφιερώματα
- Ξεναγήσεις σχολείων
- Χειροτεχνία

4.3.5. Παιδική Βιβλιοθήκη Ορέστου

Στοιχεία επικοινωνίας

Διεύθυνση: Χαλκιδικής και Ορέστου 33, Τ.Κ. 54642

Τηλέφωνο: 2310 852384

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: -

Ωράριο Λειτουργίας: Δευτέρα 14.00-20.00, Τρίτη-Παρασκευή 10.00-20.00,
Σάββατο 9.00-16.00

Ιστορικό

Η παιδική βιβλιοθήκη της Ορέστου λειτουργεί από 1/11/1984 και παραμένει μέχρι σήμερα στην ίδια διεύθυνση.

Δραστηριότητες και εκδηλώσεις

- Επιτραπέζια παιχνίδια
- Κατασκευές και χειροτεχνίες
- Μαθήματα κόμικς
- Λογοτεχνικές παρουσιάσεις
- Βιβλιοπαρουσιάσεις
- Συνεργασία και παρουσίαση έργου του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, του Αρκτούρου, της Τροχαίας Θεσσαλονίκης, του Δασαρχείου, του WWF, της Ελληνικής Ορθολογικής Εταιρίας και του Σείριου
- Εκδηλώσεις με συγγραφείς, παραμυθάδες και θεατρολόγους
- Εκθέσεις βιβλίων
- Ομάδες ανάγνωσης
- Προβολές βίντεο σε σχολεία
- Ξεναγήσεις σχολείων
- Αφιερώματα με τη βοήθεια διαφανειών

4.3.6. Παιδική Βιβλιοθήκη Σιδηροδρομικού Σταθμού

Στοιχεία επικοινωνίας

Διεύθυνση: Αναγνωσταρά 9-11, Τ.Κ. 54627

Τηλέφωνο: 2310 545796

Ωράριο Λειτουργίας: Δευτέρα-Παρασκευή 9.00-17.30

Ιστορικό

Η παιδική βιβλιοθήκη του Σιδηροδρομικού Σταθμού λειτουργεί στην ίδια διεύθυνση εδώ και 21 χρόνια και πρόσφατα ανανέωσε το προσωπικό της.

Δραστηριότητες και εκδηλώσεις

- Επιτραπέζια παιχνίδια
- Κατασκευές και χειροτεχνίες
- Εκθέσεις βιβλίων
- Ομάδες ανάγνωσης
- Λογοτεχνικές παρουσιάσεις
- Βιβλιοπαρουσιάσεις

4.3.7. Παιδική Κινητή Βιβλιοθήκη

Στοιχεία επικοινωνίας

Διεύθυνση: Δελφών 208 και Ορεστιάδος 3, Τ.Κ. 54248, Θεσσαλονίκη

Τηλέφωνο: 2310 324090

Ιστορικό

Προσπαθώντας να συνδυάσει τις μικρές οικονομικές δυνατότητες και την καλύτερη εξυπηρέτηση του κοινού, η Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης ξεκινά τη λειτουργία της Κινητής Βιβλιοθήκης, τον Απρίλιο του 1963. Πρόκειται για την πρώτη ελληνική κινητή βιβλιοθήκη, η οποία ξεκίνησε με συλλογή 1927 τόμων κάνοντας δύο επισκέψεις την εβδομάδα, στις περιοχές Χαριλάου και Ξηροκρήνης. Το 1985 πραγματοποιήθηκε η πρώτη σειρά επισκέψεων σε παιδιά, στις κατασκηνώσεις του ΠΙΚΠΑ στην Αγία Τριάδα (10 Ιουλίου - 31 Αυγούστου). Έτσι, το μεγαλύτερο μέρος

της συλλογής της Κινητής Βιβλιοθήκης δωρίθηκε σε άλλους φορείς, η συλλογή της ανανεώθηκε και ξεκίνησε με επίσημα εγκαίνια στις 27 Μαΐου του 1988 αποκλειστικά σαν Παιδική Κινητή Βιβλιοθήκη με τέσσερις επισκέψεις την εβδομάδα σε ισάριθμα σχολικά συγκροτήματα. Σύμφωνα με καταγραφή που πραγματοποιήθηκε το 2005, η Παιδική Κινητή Βιβλιοθήκη διαθέτει συλλογή 9190 τόμων και το πρόγραμμα επισκέψεων της είναι:

Τρίτη: Κάτω Τούμπα, οδός Μητσάκη 1: 16^ο, 91^ο και 83^ο Δημοτικά Σχολεία καθώς και το 6^ο Νηπιαγωγείο του Σχολικού συγκροτήματος.

Τετάρτη: Χαριλάου, Γήπεδο Άρη: 15^ο και 69^ο Δημοτικά Σχολεία.

Πέμπτη: 2^ο Ειδικό Σχολείο και Γυμνάσιο (ΕΛ.Ε.ΠΑ.Α.Α.Π) στο Πανόραμα και στο 24^ο Δημοτικό Σχολείο (Αρίωνος και Διαγόρα) Κάτω Τούμπα.

Παρασκευή: 23^ο Δημοτικό Σχολείο (Ιπποδρομίου και Πολυβίου) Κάτω Τούμπα.

4.4. Δήμος Καλαμαριάς

4.4.1. Δαήδειος Παιδική Βιβλιοθήκη

Στοιχεία επικοινωνίας

Διεύθυνση: Ελλησπόντου 15 - Ν. Κατιρλί , Τ.Κ. 55132

Τηλέφωνο: 2310 480916

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: bibdah@in.gr

Ωράριο λειτουργίας: Χειμερινό ωράριο Δευτέρα-Παρασκευή 9.00-20.30, Θερινό ωράριο Δευτέρα 14.30-20.30, Τρίτη-Παρασκευή 8.30-14.30

Ιστορικό

Η Δαήδειος Παιδική Βιβλιοθήκη, του Πολιτιστικού Οργανισμού Δήμου Καλαμαριάς, είναι δωρεά της κ. Βασιλικής Δαή, εις μνήμη των γονέων της, Ιωάννου και Αικατερίνης Δαή. Εγκαινιάσθηκε στις 16 Απριλίου 1997, παρουσία του κ. Αντωνίου Σαμαρά. Η Βιβλιοθήκη περιέχει 6.219 τόμους βιβλίων, 8 τίτλους περιοδικών, cds, cd-rom, βιντεοταινίες και κασέτες μαγνητοφώνου. Η επεξεργασία του υλικού της (ταξινόμηση, καταλογογράφηση, θεματική ευρετηρίαση), γίνεται σύμφωνα με τα

βιβλιοθηκονομικά πρότυπα. Για την αυτοματοποίηση του υλικού της, χρησιμοποιείται το πρόγραμμα αυτοματισμού ΑΒΕΚΤ 4.1, του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης. Η συλλογή της περιλαμβάνει μυθιστορήματα, διηγήματα, παραμύθια, εικονογραφημένες ιστορίες, πληροφοριακά βιβλία, βιβλία για ζώα, ψυχολογίας του παιδιού, τέχνης, τεχνολογίας, μυθολογίας, λαογραφίας και ιστορίας. Είναι δανειστική και απευθύνεται σε παιδιά και νέους. Συνεργάζεται με τα σχολεία της περιοχής και με τις υπόλοιπες βιβλιοθήκες του δήμου. Τα παιδιά επισκέπτονται τη βιβλιοθήκη, είτε για να χρησιμοποιήσουν τα πληροφοριακά βιβλία, είτε για να δανεισθούν υλικό για τις εργασίες τους ή και να δανεισθούν κάποιο βιβλίο που τους ενδιαφέρει. Στόχος της είναι ο συνεχής εμπλουτισμός της συλλογής με έντυπο και μη έντυπο υλικό, η ανάπτυξη συλλογής τοπικής ιστορίας και να γίνει κέντρο πληροφόρησης, ένα «ζωντανό κύτταρο» στην κοινότητά, έτσι ώστε να δημιουργήσει αυριανούς αναγνώστες, φίλους του βιβλίου.

Δραστηριότητες και εκδηλώσεις

- Θεατρικό παιχνίδι
- Σκάκι
- Ζωγραφική
- Επιτραπέζια παιχνίδια
- Κατασκευές και χειροτεχνίες
- Εκδηλώσεις με συγγραφείς βιβλίων και εικονογράφων
- Εκπαιδευτικά προγράμματα

4.4.2. Δανιηλίδειος Παιδική Βιβλιοθήκη

Στοιχεία επικοινωνίας

Διεύθυνση: Αιμ. Γρεβενών-Καρολίδου 14, Τ.Κ. 55132

Τηλέφωνο:2310 456658

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: danlibdk@otenet.gr

Ωράριο λειτουργίας: Χειμερινό ωράριο Δευτέρα-Παρασκευή 9.00-20.30, Θερινό ωράριο Δευτέρα: 14.30-20.30, Τρίτη-Παρασκευή 8.30-14.30

Ιστορικό

Η Δανιηλίδειος παιδική βιβλιοθήκη, εγκαινιάσθηκε το Μάιο του 1993 και αποτελεί δωρεά εις μνήμην του ιατρού Κωνσταντίνου Δανιηλίδη. Η συλλογή των βιβλίων της πλησιάζει τους 11.000 τίτλους και κάθε χρόνο ανανεώνεται με καινούργιες και αξιόλογες εκδόσεις. Τα βιβλία της απευθύνονται σε παιδιά και εφήβους από 2-18 ετών αλλά και σε φοιτητές, κυρίως των παιδαγωγικών κατευθύνσεων. Τέλος, λειτουργεί και ένα μικρό τμήμα ενηλίκων. Η επιλογή των βιβλίων γίνεται με βάση τις ανάγκες των μελών της, αλλά και με ό,τι καινούργιο και αξιόλογο μπορεί να προταθεί από τις υπεύθυνες βιβλιοθηκονόμους. Έτσι, η συλλογή διαμορφώνεται με βιβλία των επιστημών, των τεχνών και με πρόσφατες κυκλοφορίες της παιδικής λογοτεχνίας. Ακόμα στη διάθεση του κοινού βρίσκεται ένας αριθμός από κασέτες, cd ήχου, cd-rom και σλάιτς, καθώς και τα περιοδικά «Διαβάζω», «Διαδρομές» και «Μαθητής». Τα μέλη της βιβλιοθήκης αριθμούν περίπου τα 3.500 άτομα, ενώ η προσέλευση του κοινού κάθε χρόνο είναι αυξητική. Ο μέσος όρος δανεισμού την ημέρα είναι γύρω στα 80 βιβλία, ενώ ετησίως αγγίζουν τα 22.000.

Δραστηριότητες και εκδηλώσεις

- Θεατρικό παιχνίδι
- Ζωγραφική
- Επιτραπέζια παιχνίδια
- Κατασκευές και χειροτεχνίες
- Εκδηλώσεις με συγγραφείς βιβλίων και εικονογράφων

4.4.3. Παιδική Βιβλιοθήκη Κηφισιάς

Στοιχεία επικοινωνίας

Διεύθυνση: Σολωμού 10, Τ.Κ. 55132

Τηλέφωνο: 2310 434987

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: vkifisia@otenet.gr

Ωράριο λειτουργίας: Χειμερινό ωράριο Τρίτη- Παρασκευή 9.00-20.30, Θερινό ωράριο Δευτέρα 2.30-20.30, Τρίτη-Παρασκευή 9.00.-14.30

Ιστορικό

Η Βιβλιοθήκη της Κηφισιάς εγκαινιάστηκε στις 29 Σεπτεμβρίου 2002 από το Δήμαρχο Καλαμαριάς κ. Χριστόδουλο Οικονομίδη. Ξεκίνησε τη λειτουργία της στις 30 Σεπτεμβρίου και σήμερα αριθμεί 400 μέλη και 2604 τίτλους, ταξινομημένους σύμφωνα με το ταξινομικό σύστημα Dewey. Η συλλογή αποτελείται κυρίως από βιβλία που αντλούν θέματα από το ευρύτερο φάσμα της γνώσης, καθώς και μυθιστορήματα και διηγήματα. Στη συλλογή συμπεριλαμβάνεται επίσης ένας μικρός αριθμός πληροφοριακών βιβλίων με στόχο την παροχή πληροφοριών εντός του χώρου στους ενδιαφερόμενους.

Δραστηριότητες και εκδηλώσεις

- Θεατρικό παιχνίδι
- Ζωγραφική
- Επιτραπέζια παιχνίδια
- Κατασκευές και χειροτεχνίες
- Εκδηλώσεις με συγγραφείς βιβλίων και εικονογράφων

4.4.4. Παιδική Βιβλιοθήκη Συνοικισμού Καραμπουρνάκι

Στοιχεία επικοινωνίας

Διεύθυνση: Κούσκουρα 32 , Τ.Κ. 55131

Τηλέφωνο: 2310 421752

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: karablib@otenet.gr

Ωράριο λειτουργίας: Χειμερινό ωράριο Δευτέρα-Παρασκευή 9.00-20.30, Θερινό ωράριο Δευτέρα 14.30-20.30, Τρίτη-Παρασκευή 8.30-14.30

Ιστορικό

Η Παιδική Βιβλιοθήκη Συνοικισμού Καραμπουρνάκι εγκαινιάσθηκε στις 2 Απριλίου 1998 και έχει σα στόχο της να προσφέρει στα παιδιά της περιοχής, και γενικότερα του Δήμου Καλαμαριάς, την επαφή με το βιβλίο και ένα χώρο δημιουργικής απασχόλησης. Η συλλογή της Βιβλιοθήκης περιλαμβάνει 3283 τόμους βιβλίων και το περιοδικό «Μαθητής», το οποίο αποτελεί δωρεά. Περιλαμβάνει εικονογραφημένες

ιστορίες, παραμύθια, διηγήματα, ελληνική και ξένη λογοτεχνία για παιδιά και μια μικρή συλλογή λογοτεχνίας για ενηλίκους. Ο κατάλογος της Βιβλιοθήκης είναι ηλεκτρονικός με το αυτοματοποιημένο σύστημα βιβλιοθηκών ΑΒΕΚΤ 4.0 και τα μέλη της αριθμούν μέχρι σήμερα τα 1000.

Δραστηριότητες και εκδηλώσεις

- Εκπαιδευτικά πακέτα
- Προβολή σλάιτς
- Θεατρικό παιχνίδι
- Ζωγραφική
- Επιτραπέζια παιχνίδια
- Κατασκευές και χειροτεχνίες
- Εκδηλώσεις με συγγραφείς βιβλίων
- Επισκέψεις σχολείων
- Ζωγραφική

4.5. Παιδικές Βιβλιοθήκες Πνευματικών Κέντρων

4.5.1. Παιδική Βιβλιοθήκη Βαφοπουλείου Πνευματικού Κέντρου

Στοιχεία επικοινωνίας

Διεύθυνση: Γ. Νικολαΐδη 3, Τ.Κ. 54646

Τηλέφωνο: 2310 424 132 και 2310 424 133

Ωράριο λειτουργίας: Δευτέρα 17.00-21.00, Τρίτη-Παρασκευή 9.00-14.00 και 17.00-21.00, Σάββατο-Κυριακή 9.00-14.00

Ιστορικό

Η παιδική βιβλιοθήκη του Βαφοπουλείου πνευματικού κέντρου λειτουργεί από 29/11/1983 στο ισόγειο του εξαώροφου κτηρίου στο οποίο στεγάζεται.

Δραστηριότητες και εκδηλώσεις

- Μορφωτικές προβολές
- Ζωγραφική
- Επιτραπέζια παιχνίδια

- Κατασκευές και χειροτεχνίες
- Σκάκι
- Εκδηλώσεις με συγγραφείς βιβλίων
- Επισκέψεις σχολείων

4.5.2. Παιδική Βιβλιοθήκη Πνευματικού Κέντρου Μενεμένης

Στοιχεία

Διεύθυνση: Έλλης Αλεξίου 5, Τ.Κ. 56122

Τηλέφωνο: 2310 745041

Ωράριο λειτουργίας: Δευτέρα και Σάββατο 9.00-14.00, Τετάρτη και Πέμπτη 9.00-15.00, Τρίτη και Παρασκευή 9.00-15.00 και 16.00-19.00

Ιστορικό

Η παιδική βιβλιοθήκη Μενεμένης ιδρύθηκε το 1986 και στεγάζεται στο χώρο του ΚΑΠΗ Μενεμένης. Απευθύνεται σε παιδιά από 5-15 ετών και η συλλογή της ανέρχεται σε 4.500 τόμους.

Δραστηριότητες και εκδηλώσεις

- Ζωγραφική
- Επιτραπέζια παιχνίδια
- Κατασκευές και χειροτεχνίες
- Εκδηλώσεις με συγγραφείς βιβλίων
- Επισκέψεις σχολείων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ

5.1. Εισαγωγή

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας με ερωτηματολόγιο¹, τα οποία συμπληρώθηκαν από τους βιβλιοθηκονόμους των παιδικών βιβλιοθηκών του Νομού Θεσσαλονίκης. Όλοι οι βιβλιοθηκονόμοι που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν γυναίκες από 25 έως 42 ετών. Αυτή η παρουσίαση πραγματοποιείται με την παράθεση πινάκων και την καταγραφή σχολίων μετά από προσεκτική επεξεργασία των δεδομένων.

5.2. Συμμετοχή στην έρευνα

Πίνακας 5.1. Βιβλιοθηκονόμοι ανά κατηγορία

Βιβλιοθηκονόμοι	Διανεμηθέντα ερωτηματολόγια	Απαντημένα ερωτηματολόγια	%
Δήμος Αμπελοκήπων	1	1	100
Δήμος Θεσσαλονίκης	7	7	100
Δήμος Καλαμαριάς	4	4	100
Πνευματικά Κέντρα	2	2	100
Σύνολο	14	14	100

Η παρούσα έρευνα επικεντρώθηκε στις 14 παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης. Από αυτές 1 ανήκει στο Δήμο Αμπελοκήπων, 7 στο Δήμο Θεσσαλονίκης, 4 στο Δήμο Καλαμαριάς και 2 στεγάζονται σε πνευματικά κέντρα.

¹ Το πλήρες ερωτηματολόγιο βρίσκεται στο Παράρτημα ΙΙ

Στην έρευνα συμμετείχαν όλες οι παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης. Διενεμήθησαν συνολικά 14 ερωτηματολόγια, τα οποία απαντήθηκαν όλα. Έτσι, από το ποσοστό συμμετοχής προκύπτει ότι η εικόνα που θα σχηματιστεί για τις βιβλιοθήκες θα είναι πλήρης.

5.3. Ανάλυση πρώτου μέρους: Η βιβλιοθήκη

5.3.1. Προσωπικό βιβλιοθήκης (ερώτηση 02 και 03)

Πίνακας 5.2. Προσωπικό βιβλιοθήκης

Προσωπικό	Απόκριση	%
Βιβλιοθηκονόμοι	27	90
Άλλο	3	10
Σύνολο	30	100

Από τους 30 εργαζομένους στις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης, οι 27, δηλαδή το 90%, ήταν κάτοχοι πτυχίου βιβλιοθηκονομίας. Οι υπόλοιποι 3 ήταν 1 οδηγός της κινητής βιβλιοθήκης, 1 παιδαγωγός και 1 διοικητική υπάλληλος. Έτσι λοιπόν, γίνεται αντιληπτό ότι η πλειοψηφία των εργαζομένων στις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης είναι πτυχιούχοι βιβλιοθηκονόμοι. Το γεγονός αυτό είναι πολύ ενθαρρυντικό για το βιβλιοθηκονομικό κλάδο που παλεύει για τον αποκλεισμό ανειδίκευτου προσωπικού στις ελληνικές βιβλιοθήκες.

5.3.2. Υλικό βιβλιοθήκης (ερώτηση 04)

Πίνακας 5.3. Υλικό βιβλιοθήκης

Υλικό	Απόκριση	%
Λογοτεχνικά βιβλία	14	100
Παραμύθια	14	100
Πληροφοριακά βιβλία	14	100
Σχολικά βοηθήματα	11	78,6
Περιοδικά	11	78,6
Επιτραπέζια παιχνίδια	10	71,4
Cds	9	64,3
Άλλο (σλάιτς, κασέτες)	3	21,4
Εφημερίδες	2	14,3
Ηλεκτρονικοί υπολογιστές	1	7,1

Όσον αφορά το υλικό που έχουν στη συλλογή τους οι παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα πληροφοριακά βιβλία, τα λογοτεχνικά βιβλία αλλά και τα παραμύθια υπάρχουν σε όλες τις βιβλιοθήκες. Το γεγονός αυτό κρίνεται φυσιολογικό διότι αυτά τα τρία είδη υλικού παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη ζήτηση από τους χρήστες. Το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό, δηλαδή 78,6%, συγκεντρώνουν τα περιοδικά και τα σχολικά βοηθήματα που διατίθενται από τις παιδικές βιβλιοθήκες και ακολουθούν τα επιτραπέζια παιχνίδια με ποσοστό 71,4%. Τα περιοδικά και τα επιτραπέζια παιχνίδια αποτελούν μέσο ψυχαγωγίας για τους χρήστες των παιδικών βιβλιοθηκών στις ελεύθερες ώρες τους. Μία άλλη σύγχρονη μορφή υλικού τα CDs εμφανίζεται με ποσοστό 64,3% σε αντίθεση με τις εφημερίδες που συγκεντρώνουν μικρό ποσοστό, δηλαδή 14,3%. Το ποσοστό των εφημερίδων κρίνεται φυσιολογικό διότι οι χρήστες αυτών των βιβλιοθηκών είναι παιδιά, τα οποία δεν ενδιαφέρονται για αυτό το είδος του υλικού. Ακόμη, το ποσοστό 7,1% που αντιστοιχεί μόλις σε 1 βιβλιοθήκη και αφορά τους Η/Υ είναι αρνητικό σε μια εποχή που οι νέες τεχνολογίες έχουν εισαχθεί σε όλους τους επιστημονικούς κλάδους αλλά και στην καθημερινή μας ζωή. Τέλος, σε επιλογή που δόθηκε στους ερωτώμενους για να συμπληρώσουν εάν διαθέτει η βιβλιοθήκη τους κάποιο άλλο

είδος υλικού, 3 βιβλιοθηκονόμοι, δηλαδή το 21,4%, επέλεξαν αυτή την απάντηση. Οι βιβλιοθηκονόμοι συμπλήρωσαν ότι στις παιδικές βιβλιοθήκες ο χρήστης εκτός από τα είδη υλικού της λίστας μπορεί να βρει σλάιτς και κασέτες.

5.4. Ανάλυση δεύτερου μέρους: Νέες τεχνολογίες

5.4.1. Εισαγωγή νέων τεχνολογιών (ερώτηση 06)

Πίνακας 5.4. Εισαγωγή νέων τεχνολογιών

Εισαγωγή	Απόκριση	%
Ναι	12	85,7
Όχι	2	14,3
Σύνολο	14	100

Πίνακας 5.5. Τρόπος εισαγωγής νέων τεχνολογιών

Τρόπος εισαγωγής	Απόκριση	%
Αυτοματοποίηση βιβλιοθηκονομικών λειτουργιών	10	83,3
Πρόσβαση στο Διαδύκτιο	7	58,3

Από τις 14 παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης, οι 12, δηλαδή το 85,7% έχουν εισάγει τις νέες τεχνολογίες, γεγονός πολύ θετικό διότι μας αποδεικνύει ότι οι βιβλιοθήκες ακολουθούν την τεχνολογική ανάπτυξη της εποχής. Όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο έχουν εισάγει τις νέες τεχνολογίες οι βιβλιοθήκες, οι βιβλιοθηκονόμοι δήλωσαν ότι αυτό έχει επιτευχθεί με την αυτοματοποίηση των βιβλιοθηκονομικών λειτουργιών (ΑΒΕΚΤ) (85,7%) και με την πρόσβαση στο Διαδίκτυο (64,3%). Τέλος, κρίνεται σκόπιμο ν' αναφερθεί ότι η εφαρμογή των νέων τεχνολογιών είναι προς όφελος των βιβλιοθηκονόμων και των χρηστών, αφού καθιστούν εύκολες τις βιβλιοθηκονομικές εργασίες αλλά και γρηγορότερη την εύρεση των πληροφοριών.

5.4.2. Συμβολή νέων τεχνολογιών (ερώτηση 07)

Πίνακας 5.6. Συμβολή νέων τεχνολογιών

Συμβολή	Απόκριση	%
Ναι	12	85,7
Δεν απάντησαν	2	14,3
Σύνολο	14	100

Στην ερώτηση για το αν έχουν συμβάλει οι νέες τεχνολογίες στην ανάπτυξη των παιδικών βιβλιοθηκών του Νομού Θεσσαλονίκης το 85,7% απάντησε θετικά. Οι υπόλοιποι 2 βιβλιοθηκονόμοι δεν απάντησαν στην ερώτηση διότι δεν έχουν εισαχθεί οι νέες τεχνολογίες στις βιβλιοθήκες τους. Όσοι απάντησαν θετικά στην ερώτηση δήλωσαν ότι οι νέες τεχνολογίες συνέβαλαν στην εξοικονόμηση χρόνου, στη διευκόλυνση των βιβλιοθηκονομικών εργασιών καθώς και στην καλύτερη εξυπηρέτηση των χρηστών. Άρα, μετά τη εισαγωγή των νέων τεχνολογιών όλοι οι βιβλιοθηκονόμοι των παιδικών βιβλιοθηκών παρέχουν πληρέστερες και ταχύτερες υπηρεσίες στους χρήστες τους.

5.4.3. Ικανότητα του βιβλιοθηκονόμου στη χρήση νέων τεχνολογιών (ερώτηση 08)

Πίνακας 5.7. Ικανότητα του βιβλιοθηκονόμου στη χρήση νέων τεχνολογιών

Ικανότητα	Απόκριση	%
Καλή	3	21,4
Πολύ καλή	9	64,3
Άριστη	2	14,3
Σύνολο	14	100

Οι 9 από τους 14 βιβλιοθηκονόμους των παιδικών βιβλιοθηκών του Νομού Θεσσαλονίκης που συμμετείχαν στην έρευνα, δηλαδή το 64,3%, δήλωσαν ότι είχαν πολύ καλή ικανότητα στη χρήση των νέων τεχνολογιών, το 21,4% δήλωσε πως είχε καλή ικανότητα και το 14,3% δήλωσε πως είχε άριστη ικανότητα. Άρα, καταλήγουμε

στο συμπέρασμα ότι οι βιβλιοθηκονόμοι των παιδικών βιβλιοθηκών του Νομού Θεσσαλονίκης είναι πολύ καλά καταρτισμένοι και εκπαιδευμένοι στη χρήση των νέων τεχνολογιών. Η ικανότητα του βιβλιοθηκονόμου στη χρήση των νέων τεχνολογιών κρίνεται καθοριστικής σημασίας για τη λειτουργία μιας βιβλιοθήκης και ενισχύεται με σεμινάρια προσαρμοσμένα στις ανάγκες των βιβλιοθηκονόμων. Τέλος, κρίνεται σκόπιμο να σημειωθεί ότι κάποιοι από τους βιβλιοθηκονόμους κάνουν χρήση των νέων τεχνολογιών και εκτός του χώρου εργασίας τους.

5.4.4. Δυνατότητα χρήσης νέων τεχνολογιών από τους χρήστες (ερώτηση 09Α)

Πίνακας 5.8. Δυνατότητα χρήσης νέων τεχνολογιών από τους χρήστες

Δυνατότητα	Απόκριση	%
Όχι	13	92,9
Ναι	1	7,1
Σύνολο	14	100

Από τις 14 βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης μόνο η παιδική βιβλιοθήκη της Ορέστου, δηλαδή το 7,1%, διέθετε Η/Υ για τους χρήστες. Η συγκεκριμένη βιβλιοθήκη ήταν εξοπλισμένη με 3 Η/Υ αλλά την περίοδο που διεξήχθη η έρευνα δεν είχαν τεθεί ακόμη σε λειτουργία. Το γεγονός αυτό διαπιστώθηκε από τον ερευνητή όταν επισκέφθηκε τη βιβλιοθήκη και τεκμηριώθηκε μετά από συζήτηση με την υπεύθυνη βιβλιοθηκονόμο. Τέλος, κρίνεται σκόπιμο ν' αναφερθεί, ότι το ποσοστό είναι πάρα πολύ μικρό αλλά και απογοητευτικό, διότι αν οι βιβλιοθήκες διέθεταν Η/Υ θα αυξανόταν η επισκεψιμότητά τους, οι χρήστες θα μπορούσαν να αντλήσουν πληροφορίες από το Διαδίκτυο, να χρησιμοποιήσουν το word για τις εργασίες τους, αλλά και να παίξουν παιχνίδια.

5.5. Ανάλυση τρίτου μέρους: Χρήστες

5.5.1. Ηλικίες χρηστών που επισκέπτονται τις βιβλιοθήκες (ερώτηση 13)

Πίνακας 5.9. Ηλικίες χρηστών που επισκέπτονται τις βιβλιοθήκες

Ηλικίες	Απόκριση	%
0-10	1	7,1
0-15	1	7,1
0-18	12	85,8
Σύνολο	14	100

Στην ερώτηση που τέθηκε στους βιβλιοθηκονόμους για τις ηλικίες των χρηστών που επισκέπτονται τις παιδικές βιβλιοθήκες όπου εργάζονται, τα αποτελέσματα ήταν τα αναμενόμενα για τον ερευνητή. Το μεγαλύτερο ποσοστό των βιβλιοθηκών, δηλαδή το 85,8%, επισκέπτονται παιδιά ηλικίας έως 18 ετών. Ενώ από τις υπόλοιπες 2 βιβλιοθήκες, η μία δέχεται χρήστες ηλικίας έως 10 ετών και η άλλη έως 15 ετών.

5.5.2. Τρόπος ενημέρωσης χρηστών για τις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες (ερώτηση 14)

Πίνακας 5.10. Τρόπος ενημέρωσης χρηστών για τις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες

Τρόπος ενημέρωσης	Απόκριση	%
Προφορικά	12	85,7
Μέσω σχολείων του δήμου	12	85,7
Ανακοίνωση στην είσοδο της βιβλιοθήκης	11	78,6
Μέσω δημοτικών εντύπων	9	64,3
Μέσω τοπικών σταθμών ραδιοφώνου και τηλεόρασης	3	21,4
Άλλο	1	7,1

Μια από τις εργασίες που πρέπει να φέρει σε πέρας ένας βιβλιοθηκονόμος είναι η ενημέρωση των χρηστών για τις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες που διοργανώνονται. Η εργασία αυτή όμως τελείται με διαφορετικό τρόπο από την κάθε βιβλιοθήκη. Έτσι, λοιπόν, στην αντίστοιχη ερώτηση που τέθηκε στους

βιβλιοθηκονόμους το 85,7% δήλωσε πως αυτό πραγματοποιείται τόσο προφορικά από τους ίδιους όσο και μέσω των σχολείων του δήμου, το 78,6% με ανακοίνωση στην είσοδο της βιβλιοθήκης και το 64,3% μέσω δημοτικών εντύπων. Μικρότερα ποσοστά, δηλαδή 21,4%, συγκέντρωσε η ενημέρωση μέσω τοπικών σταθμών του ραδιοφώνου και της τηλεόραση. Τέλος, το 7,1% που αντιστοιχεί μόλις σε 1 βιβλιοθήκη, δήλωσε πως ενημερώνει τους χρήστες μέσω του διαδικτύου.

5.5.3. Ανταπόκριση χρηστών στις εκδηλώσεις και στις δραστηριότητες (ερώτηση 15)

Πίνακας 5.11. Ανταπόκριση χρηστών στις εκδηλώσεις και στις δραστηριότητες

Ανταπόκριση	Απόκριση	%
Ναι	13	92,9
Όχι	1	7,1
Σύνολο	14	100

Όσον αφορά τις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες που διοργανώνουν οι παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης, οι βιβλιοθηκονόμοι δήλωσαν ότι οι χρήστες ανταποκρίνονται σε αυτές στο 92,9% των βιβλιοθηκών και δηλώνουν ικανοποιημένοι από τον τρόπο αλλά και την ποιότητα διοργάνωσής τους. Σε αντίθεση στο 7,1% των βιβλιοθηκών, δηλαδή σε 1 βιβλιοθήκη, η ανταπόκριση των χρηστών δεν είναι η επιθυμητή και οι βιβλιοθηκονόμοι θεωρούν ότι αυτό οφείλεται στις σχολικές υποχρεώσεις των παιδιών. Παρ' όλα αυτά, το μεγάλο ποσοστό ανταπόκρισης των χρηστών είναι ενθαρρυντικό και καταδεικνύει ότι τα παιδιά στηρίζουν τις προσπάθειες των βιβλιοθηκονόμων ενισχύοντας τις υπηρεσίες αυτές με τη συμμετοχή τους.

5.5.4. Γνώμη των χρηστών για τη βιβλιοθήκη (ερώτηση 16)

Πίνακας 5.12. Γνώμη χρηστών για τη βιβλιοθήκη

Γνώμη	Απόκριση	%
Μέτρια	3	14,3
Καλή	2	21,4
Πολύ καλή	6	42,9
Εξαιρετική	3	21,4
Σύνολο	14	100

Καθημερινά οι βιβλιοθηκονόμοι των παιδικών βιβλιοθηκών του Νομού Θεσσαλονίκης δέχονται κάποια σχόλια από τα παιδιά, τα οποία είναι αυθόρμητα και ειλικρινή. Έτσι, στην ερώτηση που υποβλήθηκε τους βιβλιοθηκονόμους για το ποια είναι η γνώμη των χρηστών για τις βιβλιοθήκες όπου εργάζονται, το 42,9% δήλωσε πως η γνώμη των χρηστών τους είναι πολύ καλή, το 21,4% καλή, το 21,4% εξαιρετική και μόλις το 14,3% μέτρια. Τα αποτελέσματα κρίθηκαν θετικά και δείχνουν πως οι χρήστες είναι ικανοποιημένοι σε μεγάλο βαθμό από τις υπηρεσίες που τους παρέχονται.

5.6. Ανάλυση τέταρτου μέρους: Βιβλιοθηκονόμος

5.6.1. Παρακολούθηση σεμιναρίων για τις νέες τεχνολογίες (ερώτηση 20)

Πίνακας 5.13. Παρακολούθηση σεμιναρίων για τις νέες τεχνολογίες

Παρακολούθηση	Απόκριση	%
Ναι	11	78,6
Όχι	3	21,4
Σύνολο	14	100

Σημαντικό κομμάτι στο επάγγελμα του βιβλιοθηκονόμου είναι η παρακολούθηση σεμιναρίων και ειδικότερα για τις νέες τεχνολογίες. Όσον αφορά τους βιβλιοθηκονόμους που εργάζονται στις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης 11 από αυτούς, δηλαδή το 78,6%, δήλωσαν ότι παρακολουθούν

σεμινάρια για τις νέες τεχνολογίες ενώ μόλις το 21,4% δήλωσε πως δεν λαμβάνει συμμετοχή στα σεμινάρια για τις νέες τεχνολογίες. Οι βιβλιοθηκονόμοι που απάντησαν θετικά στην ερώτηση στήριξαν την επιλογή τους δηλώνοντας ότι παρακολουθούν σεμινάρια γιατί τους βοηθάει να μάθουν περισσότερα για τις νέες τεχνολογίες και να εφαρμόσουν αυτές τις γνώσεις, ώστε ν' αναβαθμιστούν οι υπηρεσίες των βιβλιοθηκών. Σε αντίθεση όσοι απάντησαν πως δεν παρακολουθούν σεμινάρια δήλωσαν ότι δεν παρέχονται από τους φορείς όπου απασχολούνται και ότι οι ίδιοι δεν μπορούν να καλύψουν το μεγάλο κόστος τους. Τέλος, πρέπει ν' αναφερθεί πως οι απαντήσεις των βιβλιοθηκονόμων επιβεβαιώνονται από το βαθμό ικανότητας που δήλωσαν ότι έχουν ως προς τη χρήση των νέων τεχνολογιών (βλέπε 5.4.3).

5.6.2. Κριτική για τις συνθήκες εργασίας (ερώτηση 21)

Πίνακας 5.14. Κριτική για τις συνθήκες εργασίας

Ικανοποιημένος/η	Απόκριση	%
Ναι	12	85,7
Όχι	2	14,3
Σύνολο	14	100

Ο ερευνητής ζήτησε από τους βιβλιοθηκονόμους των παιδικών βιβλιοθηκών του νόμου Θεσσαλονίκης να ασκήσουν κριτική για τις συνθήκες εργασίας τους. Το μεγαλύτερο ποσοστό, δηλαδή το 85,7% δήλωσε ότι είναι ευχαριστημένο διότι εργάζεται σε ένα ευχάριστο, αξιοπρεπές και φιλικό περιβάλλον. Αντίθετα, το 14,28% απάντησε ότι δεν είναι ευχαριστημένο διότι οι συνθήκες εργασίας τους δεν είναι οι κατάλληλες. Άρα, κρίνεται σκόπιμο να δοθούν κονδύλια στις 2 βιβλιοθήκες που δεν έχουν, σύμφωνα με τους βιβλιοθηκονόμους, τις κατάλληλες συνθήκες εργασίας και ένα αρεστό περιβάλλον εργασίας.

5.7. Συμπεράσματα

Η ανάλυση των ερωτηματολογίων είχε ως αποτέλεσμα τη συγκέντρωση στοιχείων σχετικά με τις υπηρεσίες, το υλικό, το προσωπικό και τους χρήστες. Έτσι, σύμφωνα με τα στοιχεία προκύπτει ότι παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης απασχολούν βιβλιοθηκονόμους, οι οποίοι σε γενικές γραμμές είναι καλά καταρτισμένοι αλλά και πολύ καλά εκπαιδευμένοι πάνω στις νέες τεχνολογίες διότι παρακολουθούν σεμινάρια. Επίσης, προκύπτει ότι οι περισσότερες παιδικές βιβλιοθήκες έχουν εξοπλιστεί με τις νέες τεχνολογίες και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την καλύτερη εξυπηρέτηση των χρηστών αλλά και τη γρηγορότερη περάτωση των βιβλιοθηκονομικών εργασιών. Παρ' όλα αυτά, ένα αρνητικό σημείο που παρατηρήθηκε είναι η ανυπαρξία νέων τεχνολογιών, οι οποίες θα διατίθενται για τους χρήστες ώστε να ανακτούν πληροφορίες χωρίς τη βοήθεια των βιβλιοθηκονόμων.

Οι παιδικές βιβλιοθήκες διαθέτουν σύγχρονες υπηρεσίες και πλούσιο υλικό που καλύπτουν επαρκώς τις ανάγκες των χρηστών για μαθησιακούς αλλά και ψυχαγωγικούς σκοπούς. Επίσης, οι εκδηλώσεις και οι δραστηριότητες που διοργανώνουν οι παιδικές βιβλιοθήκες είναι ένα γεγονός που προβάλλεται από τους βιβλιοθηκονόμους με ποικίλους τρόπους και οι χρήστες ανταποκρίνονται σε μεγάλο βαθμό.

Ακόμη, οι απαντήσεις δείχνουν πως οι χρήστες είναι ικανοποιημένοι από τις παιδικές βιβλιοθήκες, τις υπηρεσίες που προσφέρουν, τη συμπεριφορά και την εξυπηρέτηση των βιβλιοθηκονόμων αλλά και από το υλικό τους. Ικανοποιημένη δηλώνει και η πλειοψηφία των βιβλιοθηκονόμων από την επισκεψιμότητα των χρηστών αλλά και από τις συνθήκες εργασίας τους.

Τέλος, πρέπει να σημειωθεί πως ενώ οι παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης δείχνουν να αναπτύσσονται καθημερινά, υπάρχουν ακόμα πολλά περιθώρια βελτίωσης κυρίως σε τομείς των νέων τεχνολογιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ

6.1. Εισαγωγή

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων¹, οι οποίες πάρθηκαν από τους χρήστες των παιδικών βιβλιοθηκών του Νομού Θεσσαλονίκης. Αυτή η παρουσίαση πραγματοποιείται με την παράθεση πινάκων και την καταγραφή σχολίων, τα οποία συνέταξε ο ερευνητής μετά από προσεκτική επεξεργασία των δεδομένων. Στην έρευνα έλαβαν μέρος 100 χρήστες από όλες τις βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης (βλέπε 1.12. Πληθυσμός της έρευνας). Ο συνολικός αριθμός των χρηστών αλλά και ο αριθμός των χρηστών που ερωτήθηκαν σε κάθε βιβλιοθήκη χωριστά καθορίστηκαν από την επισκεψιμότητα που συγκέντρωσαν οι βιβλιοθήκες το 2005. Επίσης, πρέπει ν' αναφερθεί ότι οι ερωτώμενοι ήταν 46 αγόρια και 54 κορίτσια ηλικίας 5 έως 17 ετών.

6.2. Ανάλυση πρώτου μέρους: Χρήστης

6.2.1. Τρόπος ενημέρωσης χρηστών για την ύπαρξη της βιβλιοθήκης (ερώτηση 02)

Πίνακας 6.1. Τρόπος ενημέρωσης χρηστών για την ύπαρξη της βιβλιοθήκης

Τρόπος ενημέρωσης	Απόκριση	%
Από ένα φίλο/μια φίλη	73	73
Από το σχολικό περιβάλλον	24	24
Από εφημερίδα/περιοδικό	2	2
Από την τηλεόραση	1	1
Σύνολο	100	100

¹ Η πλήρης συνέντευξη βρίσκεται στο Παράρτημα ΙΙΙ

Ο τρόπος που το κάθε παιδί πληροφορείται για την ύπαρξη μιας βιβλιοθήκης ποικίλλει. Γι' αυτόν τον λόγο τέθηκε η ανάλογη ερώτηση στους χρήστες, ώστε να ερευνηθεί πως οι χρήστες των παιδικών βιβλιοθηκών ενημερώθηκαν γι' αυτές και αποφάσισαν να τις επισκεφθούν. Έτσι, το μεγαλύτερο ποσοστό των χρηστών, δηλαδή το 73%, δήλωσε πως έμαθε για την ύπαρξη της βιβλιοθήκης από έναν φίλο/ μια φίλη και το 24% από το σχολικό περιβάλλον. Ο Γιώργος, μαθητής της ΣΤ' Δημοτικού, δήλωσε χαρακτηριστικά: «Η συμμαθήτριά μου η Μαρία μου είπε για τη βιβλιοθήκη και την άλλη μέρα την επισκέφτηκα με τον μεγάλο μου αδερφό. Από τότε έρχομαι κάθε βδομάδα». Πολύ μικρό ποσοστό συγκεντρώνει η ενημέρωση των χρηστών μέσω εφημερίδας/περιοδικού με ποσοστό 2% και μόλις 1% συγκεντρώνει η τηλεόραση. Άρα, το συμπέρασμα που προκύπτει είναι πως τα παιδιά ενημερώνουν τους φίλους τους και τους παρακινούν να επισκεφθούν τις βιβλιοθήκες. Δευτερεύουσα πηγή ενημέρωσης αποτελεί το σχολείο και η ενημέρωση πραγματοποιείται από εκπαιδευτικούς και συμμαθητές.

6.2.2. Λόγος επίσκεψης στη βιβλιοθήκη (ερώτηση 03)

Πίνακας 6.2. Λόγος επίσκεψης στη βιβλιοθήκη

Λόγος	Απόκριση	%
Για να συναντήσετε συμμαθητές/φίλους	31	31
Για να διαβάσετε τα μαθήματά σας	26	26
Για να χρησιμοποιήσετε το υλικό της	24	24
Για να περάσετε την ώρα σας	13	13
Για τις δραστηριότητες που προσφέρει	6	6
Σύνολο	100	100

Η επίσκεψη του κάθε παιδιού στην παιδική βιβλιοθήκη πραγματοποιείται για συγκεκριμένο λόγο. Έτσι, οι χρήστες των παιδικών βιβλιοθηκών ρωτήθηκαν για ποιον λόγο συνήθως επισκέπτονται την βιβλιοθήκη. Το μεγαλύτερο ποσοστό (31%), απάντησε πως πηγαίνει στη βιβλιοθήκη για να συναντήσει συμμαθητές/φίλους. Άρα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι παιδικές βιβλιοθήκες εκτός από πηγή γνώσης

αποτελούν σημείο συνάντησης και κοινωνικής συναναστροφής. Η Σοφία, μαθήτρια της Α' Γυμνάσιου, δήλωσε: «Όταν έρχομαι στη βιβλιοθήκη βρίσκω όλη την παρέα του σχολείου. Μου αρέσει πολύ γιατί περνάμε καλά». Σημαντικό ποσοστό (26%) δήλωσε πως επισκέπτεται την παιδική βιβλιοθήκη για να διαβάσει τα μαθήματα του ενώ το 24% για να χρησιμοποιήσει το υλικό της. Ο Κωνσταντίνος που πηγαίνει στη Β' Λυκείου μας είπε: «Στο σπίτι τα μικρά μου αδέρφια κάνουν φασαρία και δε μπορώ να συγκεντρωθώ στα μαθήματά μου. Εδώ αποδίδω καλύτερα!». Αυτά τα δύο ποσοστά δείχνουν ότι μεγάλο κομμάτι των χρηστών κάνουν χρήση των «παραδοσιακών» υπηρεσιών. Μικρότερο ποσοστό των παιδιών (13%) επισκέπτονται την παιδική βιβλιοθήκη για να περάσουν την ώρα τους και το 6% για τις δραστηριότητες που προσφέρει. Το γεγονός αυτό είναι πολύ θετικό διότι δείχνει πως τα παιδιά ακόμη και τις ελεύθερες ώρες τους επιλέγουν ως τρόπο ψυχαγωγίας τις παιδικές βιβλιοθήκες.

6.2.3. Τρόπος επίσκεψης στη βιβλιοθήκη (ερώτηση 04)

Πίνακας 6.3. Τρόπος επίσκεψης στη βιβλιοθήκη

Τρόπος επίσκεψης	Απόκριση	%
με φίλους σας	47	47
με τους γονείς σας	30	30
μόνοι/ες	21	21
με τους δασκάλους/καθηγητές σας	2	1
Σύνολο	100	100

Κάθε παιδί επισκέπτεται την παιδική βιβλιοθήκη μόνο του ή με παρέα. Το 47%, απάντησε πως πηγαίνει στη βιβλιοθήκη με φίλους του ενώ το 30% με τους γονείς του. Επίσης, παρατηρήθηκε πως όσοι δήλωσαν πως επισκέπτονται την παιδική βιβλιοθήκη με φίλους τους ήταν παιδιά άνω των 10 ετών σε αντίθεση με αυτά που συνοδεύονται από τους γονείς τους που ήταν κάτω των 10 ετών. Μικρότερο ποσοστό (21%) δήλωσε πως επισκέπτεται τη βιβλιοθήκη μόνος/η και μόλις το 2% με τους δασκάλους/καθηγητές στα πλαίσια ομαδικής επίσκεψης.

6.2.4. Χρήση άλλης βιβλιοθήκης (ερώτηση 05)

Πίνακας 6.4. Χρήση άλλης βιβλιοθήκης

Χρήση	Απόκριση	%
Όχι	96	96
Ναι	4	4
Σύνολο	100	100

Κρίθηκε σκόπιμο να διερευνηθεί εάν οι χρήστες των παιδικών βιβλιοθηκών του Νομού Θεσσαλονίκης επισκέπτονται κάποια άλλη βιβλιοθήκη εκτός από την παιδική βιβλιοθήκη στην οποία τους πάρθηκε η συνέντευξη. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι μόλις το 4% δήλωσε χρήστης και άλλης βιβλιοθήκης. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως και οι 4 χρήστες που απάντησαν θετικά ήταν χρήστες της παιδικής βιβλιοθήκης του Βαφοπουλείου πνευματικού κέντρου και της παιδικής βιβλιοθήκης της Δελφών. Αυτό οφείλεται στη μικρή απόσταση που έχουν μεταξύ τους οι δύο βιβλιοθήκες.

6.3. Ανάλυση δεύτερου μέρους: Χρήση της βιβλιοθήκης

6.3.1. Συχνότητα επίσκεψης στη βιβλιοθήκη (ερώτηση 06)

Πίνακας 6.5. Συχνότητα επίσκεψης στη βιβλιοθήκη

Συχνότητα	Απόκριση	%
Μια φορά τη εβδομάδα	39	39
Δύο φορές την εβδομάδα	32	32
Μια φορά το μήνα	17	17
Κάθε μέρα	9	9
Δύο φορές το μήνα	3	3
Σύνολο	100	100

Σημαντικό σημείο έρευνας αποτέλεσε η συχνότητα με την οποία επισκέπτονται οι χρήστες τις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης. Από τις απαντήσεις των παιδιών προέκυψε ότι το 9% των χρηστών επισκέπτονται τις παιδικές βιβλιοθήκες κάθε μέρα, το 39% μια φορά την εβδομάδα και το 32% δύο φορές την εβδομάδα. Το γεγονός αυτό κρίνεται πολύ θετικό διότι δείχνει ότι η επισκεψιμότητα στις παιδικές βιβλιοθήκες του νομού είναι πολύ συχνή. Ακόμη, το 17% δήλωσε πως

η συχνότητα επίσκεψης στην παιδική βιβλιοθήκη περιορίζεται σε μία φορά το μήνα και το 3% των χρηστών δύο φορές το μήνα. Ο Νίκος που πηγαίνει στην Ε' Δημοτικού δήλωσε χαρακτηριστικά: «Μας βάζουν πολλά μαθήματα στο σχολείο και δεν προλαβαίνω να έρχομαι συχνά». Τέλος, πρέπει ν' αναφερθεί πως κάποιοι χρήστες δήλωσαν πως η συχνότητα επίσκεψης τους θα ήταν μεγαλύτερη εάν δεν είχαν μεγάλο φόρτο σχολικών μαθημάτων.

6.3.2. Κατοχή κάρτας δανεισμού (ερώτηση 07)

Πίνακας 6.6. Κατοχή κάρτας δανεισμού

Κατοχή	Απόκριση	%
Ναι	79	79
Όχι	21	21
Σύνολο	100	100

Βασική δραστηριότητα για τους χρήστες αποτελεί ο δανεισμός που τους επιτρέπει να δανείζονται βιβλία για ορισμένο χρονικό διάστημα. Γι' αυτόν το λόγο ερευνήθηκε πόσοι από τους χρήστες κατέχουν κάρτα δανεισμού, κάνοντας χρήση αυτής της υπηρεσίας. Τα ποσοστά όμως διέψευσαν την αρχική άποψη του ερευνητή που πίστευε πως κάθε χρήστης την πρώτη φορά που επισκέπτεται μια βιβλιοθήκη εκδίδει κάρτα δανεισμού. Συγκεκριμένα, ένα σημαντικό ποσοστό, δηλαδή 21%, δήλωσε πως δεν κατέχει κάρτα δανεισμού, ενώ από το 79% που κατείχε κάρτα δανεισμού προέκυψε πως ο μέσος όρος δανεισμού ανά μήνα είναι 4 βιβλία.

6.3.3. Υλικό που χρησιμοποιούν οι χρήστες (ερώτηση 08)

Πίνακας 6.7. Υλικό που χρησιμοποιούν οι χρήστες

Είδος υλικού	Απόκριση	%
Λογοτεχνικά βιβλία	96	96
Πληροφοριακά βιβλία	71	71
Παραμύθια	62	62
Σχολικά βοηθήματα	7	7
Περιοδικά	2	2
CDs	1	1

Κρίθηκε σκόπιμο από τον ερευνητή να ρωτήσει τα παιδιά για τα είδη υλικού που χρησιμοποιούν όταν επισκέπτονται την βιβλιοθήκη, χωρίς όμως και να αποκλείει την περίπτωση του δανεισμού κάποιου είδους υλικού. Από τις απαντήσεις των χρηστών προέκυψε πως το 96% των χρηστών χρησιμοποιεί λογοτεχνικά βιβλία. Το γεγονός αυτό κρίνεται φυσιολογικό διότι η λογοτεχνία αποτελεί μέσω ψυχαγωγίας για τα παιδιά. Χαμηλότερο ποσοστό, δηλαδή 71%, συγκεντρώνουν τα πληροφοριακά βιβλία, τα οποία όπως δήλωσαν τα παιδιά χρησιμοποιούν για να αντλούν πληροφορίες για τις εργασίες του σχολείου. Ακολουθούν τα παραμύθια με ποσοστό 62% που όπως παρατηρήθηκε από τον ερευνητή χρησιμοποιούνται από ηλικίες κάτω των 8 ετών. Μικρό ποσοστό, δηλαδή 7%, συγκεντρώνουν τα σχολικά βοηθήματα διότι όπως δηλώθηκε από τους χρήστες προτιμούν να τα αγοράσουν. Πολύ μικρό ποσοστό που ανέρχεται στο 2% δήλωσε πως χρησιμοποιεί τις εφημερίδες και μόλις το 1% δήλωσε πως χρησιμοποιεί τα CDs. Η έλλειψη προτίμησης για τις εφημερίδες στηρίζεται στο νεαρό της ηλικίας των χρηστών ενώ όσον αφορά τα cds, οι χρήστες δήλωσαν πως κάνουν χρήση της προσωπικής τους συλλογής.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να σημειωθεί πως η χρήση του υλικού εξαρτάται από το υλικό που έχει στη συλλογή της η κάθε βιβλιοθήκη. Το γεγονός αυτό επαληθεύεται με τον συνδιασμό της παραπάνω ερώτησης και της ερώτησης 04 του ερωτηματολογίου για τους βιβλιοθηκονόμους (βλέπε 5.3.2.).

6.3.4. Χρήση νέων τεχνολογιών που προσφέρουν οι βιβλιοθήκες (ερώτηση 9Α)

Πίνακας 6.8. Χρήση νέων τεχνολογιών που προσφέρουν οι βιβλιοθήκες

Χρήση	Απόκριση	Ποσοστό
Όχι	100	100
Σύνολο	100	100

Στην ερώτηση που τέθηκε στα παιδιά για το αν κάνουν χρήση των νέων τεχνολογιών που προσφέρουν οι βιβλιοθήκες και το 100% απάντησε αρνητικά, διότι όπως ανέφεραν οι παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης δεν διαθέτουν Η/Υ για

το κοινό. Η Νεφέλη, μαθήτρια της Γ' Γυμνασίου μας είπε: «Ποιες νέες τεχνολογίες; Άμα υπήρχε στη βιβλιοθήκη έστω και ένας υπολογιστής για τα παιδιά θα ήμουν εδώ όλη μέρα!» Η δήλωση αυτή επιβεβαιώνει την έρευνα με ερωτηματολόγιο, η οποία έδειξε ότι καμία από τις παιδικές βιβλιοθήκες δεν έχει εισάγει τις νέες τεχνολογίες για τους χρήστες (βλέπε 5.4.4.).

6.3.5. Συμμετοχή στις εκδηλώσεις και στις δραστηριότητες της βιβλιοθήκης (ερώτηση 10)

Πίνακας 6.9. Συμμετοχή στις εκδηλώσεις και στις δραστηριότητες της βιβλιοθήκης

Συμμετοχή	Απόκριση	%
Όχι	54	54
Ναι	46	46
Σύνολο	100	100

Στην ερώτηση που τέθηκε στους χρήστες των παιδικών βιβλιοθηκών για το αν συμμετέχουν στις εκδηλώσεις και στις δραστηριότητες που διοργανώνουν οι βιβλιοθήκες, οι απαντήσεις ήταν όχι και τόσο ικανοποιητικές. Συγκεκριμένα, το 54% απάντησε αρνητικά σχολιάζοντας πως οι εκδηλώσεις και οι δραστηριότητες αφορούν συνήθως παιδιά μικρής ηλικίας. Χαρακτηριστική είναι η δήλωση του μικρού Μανώλη που πηγαίνει στην Α' Γυμνασίου: «Αυτές οι κυρίες μόνο για τα μωρά κάνουν εκδηλώσεις, για εμάς τίποτα». Αντίθετα, το 46% που απάντησε θετικά υποστήριξε ότι του αρέσουν οι εκδηλώσεις και ότι παρακολουθούν τις δραστηριότητες των παιδικών βιβλιοθηκών διότι περνούν καλά και διασκεδάζουν. Η Μάγια που πηγαίνει στο νηπιαγωγείο μας είπε: «Μ' αρέσει πολύ το κουκλοθέατρο. Είναι πιο ωραίο από αυτό που μας δείχνουν οι κυρίες στο σχολείο!». Τα ποσοστά όμως δεν επιβεβαιώνουν τις δηλώσεις των βιβλιοθηκονόμων, οι οποίοι υποστήριξαν ότι τα παιδιά ανταποκρίνονται σε ποσοστό 92,9% (βλέπε 5.5.3.).

6.4. Ανάλυση τρίτου μέρους: Αξιολόγηση της βιβλιοθήκης

6.4.1. Συχνότητα εύρεσης κατάλληλου υλικού (ερώτηση 12)

Πίνακας 6.10. Συχνότητα εύρεσης κατάλληλου υλικού

Συχνότητα	Απόκριση	%
Τις περισσότερες φορές	67	67
Πάντα	30	30
Πολύ λίγες φορές	2	2
Ποτέ	1	1
Σύνολο	100	100

Πολύ σημαντικό κομμάτι στη σχέση του χρήστη με τη βιβλιοθήκη είναι και η εύρεση του κατάλληλου υλικού, το οποίο επιθυμεί ο χρήστης. Γι' αυτόν τον λόγο τέθηκε ανάλογη ερώτηση στους χρήστες έτσι ώστε να μετρηθεί η συχνότητα με την οποία πραγματοποιείται. Έτσι, το 67% απάντησε πως βρίσκει το υλικό που θέλει τις περισσότερες φορές και το 30% πάντα. Αντίθετα, το 2% δήλωσε πως βρίσκει το κατάλληλο υλικό που επιθυμεί πολύ λίγες φορές και μόλις το 1% ποτέ. Η Σμαράγδα, μαθήτρια της Γ' Δημοτικού δήλωσε: «Άμα στη βιβλιοθήκη είχε internet θα βρίσκαμε πιο πολλές πληροφορίες. Οι εγκυκλοπαίδειες δεν έχουν πάντα ότι ψάχνουμε». Άρα, από τα ποσοστά προκύπτει πως σε γενικές γραμμές οι χρήστες των παιδικών βιβλιοθηκών είναι ικανοποιημένοι από το εύρος αλλά και την ποικιλία του υλικού που έχουν στη συλλογή τους οι βιβλιοθήκες.

6.4.2. Κριτική για το πόσο ευχαριστημένος/η είναι ο χρήστης από τη βιβλιοθήκη (ερώτηση 13)

Πίνακας 6.11. Κριτική για το πόσο ευχαριστημένος/η είναι ο χρήστης από τη βιβλιοθήκη

Ευχαριστημένος/η	Απόκριση	%
Πολύ	42	42
Αρκετά	23	23
Έτσι κι έτσι	16	16
Ευχαριστημένο	14	14
Λίγο	4	4
Καθόλου	1	1
Σύνολο	100	100

Πολύ σημαντική ερώτηση που τέθηκε στους χρήστες από τον ερευνητή αποτέλεσε η κριτική που τους ζητήθηκε να ασκήσουν για τις παιδικές βιβλιοθήκες. Το 42% απάντησε πως είναι πολύ ευχαριστημένο με τις υπηρεσίες της παιδικής βιβλιοθήκης που επισκέπτεται, το 23% αρκετά, το 16% έτσι κι έτσι και το 14% ευχαριστημένο. Η Λήδα που πηγαίνει στην Α' Γυμνάσιου δήλωσε: « Μ' αρέσει να έρχομαι εδώ γιατί οι κοπέλες είναι καλές και μας βρίσκουν πληροφορίες για τις εργασίες μας. Μερικές φορές όμως βαριέμαι γιατί κάνω όλο τα ίδια και τα ίδια» και ο Κώστας, μαθητής της Β' Γυμνάσιου, είπε: «Είναι πολύ ευχαριστημένος. Μ' αρέσει ο χώρος, τα επιτραπέζια, τα βιβλία. Εδώ περνάω πολύ ωραία τα απογεύματά μου». Μικρό ποσοστό (4%) συγκέντρωσε η απάντηση λίγο και 1% των χρηστών απάντησε πως δεν είναι καθόλου ευχαριστημένο από τη βιβλιοθήκη. Το συμπέρασμα που προκύπτει από τα ποσοστά είναι πως σε γενικές γραμμές οι χρήστες είναι ικανοποιημένοι από τις παιδικές βιβλιοθήκες ως προς την ποιότητα των υπηρεσιών που τους προσφέρουν. Τα παραπάνω ποσοστά επιβεβαιώνουν τα ευρήματα της έρευνας με ερωτηματολόγιο (βλέπε 5.5.4.).

6.5. Ανάλυση τέταρτου μέρους: Αξιολόγηση προσωπικού

6.5.1. Κριτική για το πόσο ευχαριστημένος/η είναι ο χρήστης από το προσωπικό της βιβλιοθήκης (ερώτηση 15)

Πίνακας 6.12 Κριτική για το πόσο ευχαριστημένος/η είναι ο χρήστης από το προσωπικό της βιβλιοθήκης

Ευχαριστημένος/η	Απόκριση	%
Ναι	77	77
Όχι	23	23
Σύνολο	100	100

Ζητήθηκε από τους χρήστες των παιδικών βιβλιοθηκών να ασκήσουν κριτική για το προσωπικό της βιβλιοθήκης δηλώνοντας εάν είναι ευχαριστημένοι ή όχι. Από τις

απαντήσεις των παιδιών προέκυψε πως το 77% είναι ευχαριστημένοι διότι τους βοηθούν και τους εξυπηρετούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Η Ηρώ που πηγαίνει στην ΣΤ' Δημοτικού δήλωσε: «Οι κυρίες είναι καλές, όμορφες και μας βοηθάνε στα μαθήματα». Σε αντίθεση ένα μικρό αλλά όχι ασήμαντο ποσοστό, δηλαδή το 23%, δήλωσε πως δεν είναι ευχαριστημένο διότι οι βιβλιοθηκονόμοι τους μαλώνουν και τους κάνουν παρατηρήσεις. Χαρακτηριστική δήλωση αποτελεί του μικρού Σωτήρη που πηγαίνει Α' Δημοτικού: «Αυτές οι κυρίες δεν μας αφήνουν να παίξουμε. Όλο φωνάζουν να κάνουμε ησυχία». Παρ' ότι δεν γνωρίζουμε τις συνθήκες κάτω από τις οποίες ένας βιβλιοθηκονόμος έχει αυτή τη συμπεριφορά προς το χρήστη, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως οι βιβλιοθηκονόμοι θα πρέπει να βελτιώσουν τη συμπεριφορά τους, γιατί αυτή είναι μέρος των υπηρεσιών που προσφέρουν οι βιβλιοθήκες.

6.5.2. Χαρακτηρισμοί για το προσωπικό (ερώτηση 16)

Πίνακας 6.13. Χαρακτηρισμοί για το προσωπικό

Χαρακτηρισμοί	Απόκριση	%
Ευγενικό	93	93
Οργανωμένο	74	74
Χαμογελαστό	69	69
Εξυπηρετικό	62	62
Ανοργάνωτο	9	9
Αγενές	7	7
Ήρεμο	5	5
Σκυθρωπό	3	3
Δεν είναι εξυπηρετικό	2	2
Νευρικό	2	2

Ο ερευνητής ζήτησε από τα παιδιά να χαρακτηρίσουν το προσωπικό δίνοντας τους να επιλέξουν μέσα από 10 χαρακτηρισμούς, οι οποίοι αποτελούσαν πέντε αντιφατικά ζευγάρια. Έτσι, από τις απαντήσεις των χρηστών προκύπτει ότι ο χαρακτηρισμός «εξυπηρετικό» συγκέντρωσε 62%, το «ευγενικό» 93%, το «χαμογελαστό» 69%, το

«ήρεμο» 5% και το «οργανωμένο» 74%. Σε αντίθεση ο χαρακτηρισμός «δεν είναι εξυπηρετικό» συγκέντρωσε 2%, το «αγενές» 7%, το «σκυθρωπό» 3%, το «νευρικό» 2% και το «ανοργάνωτο» 9%. Άρα, προκύπτει ότι τα ποσοστά των θετικών χαρακτηρισμών υπερτερούν σημαντικά έναντι των αρνητικών και μας δίνουν μια πολύ καλή εικόνα για τη συμπεριφορά των βιβλιοθηκονόμων που εργάζονται στις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης. Τέλος, πρέπει ν' αναφερθεί ότι τα παραπάνω ποσοστά επαληθεύουν τα αποτελέσματα της ερώτησης 15 (βλέπε 6.5.1.).

6.6. Συμπεράσματα

Η ανάλυση των συνεντεύξεων είχε ως αποτέλεσμα τη συγκέντρωση στοιχείων σχετικά με το χρήστη, τη χρήση της βιβλιοθήκης, την αξιολόγηση της βιβλιοθήκης και την αξιολόγηση του προσωπικού. Συγκεκριμένα, συμπεραίνουμε ότι τα παιδιά ενημερώνουν το ένα το άλλο για την ύπαρξη των παιδικών βιβλιοθηκών και τις επισκέπτονται με φίλους ή με τους γονείς τους. Επίσης, προκύπτει ότι ο μέσος όρος επίσκεψης στις βιβλιοθήκες είναι μια με δύο φορές την εβδομάδα και ότι οι χρήστες μένουν πιστοί στην παιδική βιβλιοθήκη της περιοχής τους χωρίς να επισκέπτονται τις υπόλοιπες βιβλιοθήκες του νομού.

Ακόμη, συμπεραίνουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των χρηστών είναι κάτοχοι κάρτας δανεισμού, κάνουν χρήση όλων των μορφών υλικού που διαθέτουν οι παιδικές βιβλιοθήκες και συμμετέχουν στις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες που διοργανώνουν οι βιβλιοθηκονόμοι. Επίσης, από τις απαντήσεις των χρηστών προκύπτει ότι βρίσκουν το υλικό που χρειάζονται τις περισσότερες φορές που επισκέπτονται την βιβλιοθήκη.

Τέλος, πρέπει ν' αναφερθεί ότι οι χρήστες δήλωσαν σε γενικές γραμμές πολύ ευχαριστημένοι από τους βιβλιοθηκονόμους των παιδικών βιβλιοθηκών του Νομού Θεσσαλονίκης αλλά και από τις βιβλιοθήκες και τις υπηρεσίες που προσφέρουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στα κεφάλαια που προηγήθηκαν καταγράφηκαν κάποιες τάσεις των παιδικών βιβλιοθηκών ανά τον κόσμο και ερευνήθηκαν οι παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού της Θεσσαλονίκης. Αυτό επιτεύχθηκε με ένα συνδυασμό βιβλιογραφικής ανασκόπησης και διεξαγωγής έρευνας, ο οποίος αποδείχθηκε εξαιρετικά επιτυχής ως προς τη συλλογή των δεδομένων και κρίθηκε καθοριστικής σημασίας για τη συγγραφή της παρούσας πτυχιακής εργασίας.

Στη βιβλιογραφική ανασκόπηση παρουσιάστηκε η ελληνική και η ξένη βιβλιογραφία από ηλεκτρονικές και έντυπες πηγές. Όμως, η έλλειψη της ελληνικής βιβλιογραφίας για τις παιδικές βιβλιοθήκες σε συνδυασμό με την ανάγκη για τη μελέτη των παιδικών βιβλιοθηκών του Νομού Θεσσαλονίκης, οδήγησαν στη διεξαγωγή έρευνας. Παρ' όλα αυτά, το γεγονός αυτό συνέβαλλε σημαντικά στη γνώση αλλά και στην εξοικείωση του ερευνητή με το θέμα που πραγματεύτηκε.

Συγκεκριμένα, παρουσιάστηκαν οι παιδικές βιβλιοθήκες της Ελλάδος, οι παιδικές ψηφιακές βιβλιοθήκες, τα προβλήματα των παιδικών βιβλιοθηκών, οι νέες τεχνολογίες που έχουν εισαχθεί στις παιδικές βιβλιοθήκες, και η ανάπτυξη των παιδικών βιβλιοθηκών στην Κίνα και στη Σουηδία. Έτσι, προέκυψε ότι οι παιδικές βιβλιοθήκες του εξωτερικού αναπτύσσονται συνεχώς, έχουν αφομοιώσει τις νέες τεχνολογίες στις υπηρεσίες τους και ακολουθούν όλες τις τεχνολογικές εξελίξεις του βιβλιοθηκονομικού κλάδου. Σε αντίθεση, οι ελληνικές παιδικές βιβλιοθήκες προσφέρουν υπηρεσίες που ικανοποιούν τους χρήστες τους αλλά παρουσιάζουν

σημαντικές ελλείψεις, ειδικότερα ως προς την εφαρμογή των νέων τεχνολογιών. Ακόμη, ότι παιδικές ψηφιακές βιβλιοθήκες αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την εξοικείωση των παιδιών με το ψηφιακό κόσμο μέσω της χρήσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών, του διαδικτύου αλλά και των υπηρεσιών των οποίων προσφέρουν.

Ειδικότερα, μελετήθηκαν οι παιδικές βιβλιοθήκες ως προς τις υπηρεσίες, το προσωπικό και τους χρήστες τους με σκοπό να παρουσιαστεί η κατάσταση που επικρατεί σε αυτές. Η έρευνα περιορίστηκε στη γεωγραφική περιοχή του Νομού Θεσσαλονίκης, ο οποίος αριθμεί 14 παιδικές βιβλιοθήκες κατανεμημένες σε διάφορες περιοχές του νομού. Η μελέτη επιτεύχθηκε με τη διεξαγωγή έρευνας με ερωτηματολόγιο και συνέντευξη. Τα ερωτηματολόγια απευθύνονταν σε 14 βιβλιοθηκονόμους ενώ οι συνεντεύξεις σε 100 χρήστες των παιδικών βιβλιοθηκών (βλέπε 1.12. Πληθυσμός της έρευνας).

Από την ανάλυση του ερωτηματολογίου προκύπτει ότι οι παιδικές βιβλιοθήκες διαθέτουν σύγχρονες υπηρεσίες και πλούσιο υλικό που καλύπτουν επαρκώς τις ανάγκες των χρηστών για μαθησιακούς αλλά και ψυχαγωγικούς σκοπούς και ότι οι βιβλιοθηκονόμοι είναι καλά εκπαιδευμένοι και διοργανώνουν εκδηλώσεις και δραστηριότητες, στις οποίες οι χρήστες ανταποκρίνονται σε ικανοποιητικό βαθμό. Ακόμη, όσον αφορά τις βιβλιοθηκονομικές τεχνολογικές εξελίξεις, συμπεραίνουμε ότι οι περισσότερες παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης έχουν ενσωματώσει στις υπηρεσίες τους τις νέες τεχνολογίες, οι οποίες χρησιμοποιούνται από τους βιβλιοθηκονόμους αλλά όχι από τους χρήστες. Τέλος, οι βιβλιοθηκονόμοι είναι ευχαριστημένοι από τις συνθήκες στον εργασιακό τους χώρο, από το υλικό αλλά και από τις υπηρεσίες που προσφέρουν οι παιδικές βιβλιοθήκες του νομού.

Από τις συνεντεύξεις συμπεραίνουμε ότι τα παιδιά επισκέπτονται με μεγάλη συχνότητα τις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης με φίλους, γονείς ή

και μόνα τους βρίσκοντας τις περισσότερες φορές το υλικό που ψάχνουν. Ακόμη, ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των χρηστών είναι κάτοχοι κάρτας δανεισμού, κάνουν χρήση όλων των μορφών υλικού που διαθέτουν οι παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης και συμμετέχουν στις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες που διοργανώνουν οι βιβλιοθηκονόμοι. Τέλος, πρέπει να σημειωθεί η ικανοποίηση των χρηστών από το προσωπικό, τις υπηρεσίες και το υλικό των παιδικών βιβλιοθηκών του νομού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η παρούσα έρευνα προσπάθησε να καταγράψει τις συνθήκες που επικρατούν στις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης και τα αποτελέσματά της αποτέλεσαν βάση για τον ερευνητή, ώστε να παραθέσει προτάσεις που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν από τις παιδικές βιβλιοθήκες. Οι προτάσεις αυτές έχουν ως στόχο την αναβάθμιση των υπηρεσιών των παιδικών βιβλιοθηκών και αφορούν τον εξοπλισμό τους με τις νέες τεχνολογίες, τους χώρους τους, την προσέλκυση των χρηστών τους, τις εκδηλώσεις τους, το ωράριο λειτουργίας τους και την εκπαίδευση των βιβλιοθηκονόμων που εργάζονται σε αυτές.

Συγκεκριμένα, προτείνεται στις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης:

Ο εξοπλισμός τους με ηλεκτρονικούς υπολογιστές

Από την έρευνα προέκυψε ότι μόλις μία στις δεκατέσσερις βιβλιοθήκες διαθέτε ηλεκτρονικούς υπολογιστές για τους χρήστες. Για το λόγο αυτό κρίνεται σκόπιμο να εξοπλιστούν οι παιδικές βιβλιοθήκες με ηλεκτρονικούς υπολογιστές για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των χρηστών. Έτσι, οι χρήστες θα έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν το word για τις εργασίες τους, να παίζουν διάφορα παιχνίδια για τη ψυχαγωγία τους και να συνδέονται στο διαδίκτυο.

Η σύνδεση τους με το διαδίκτυο

Με την υπηρεσία του διαδικτύου οι χρήστες θα έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες, οι οποίες δεν παρέχονται από τις έντυπες πληροφοριακές πηγές των παιδικών

βιβλιοθηκών. Δηλαδή, θα έχουν πρόσβαση σε τρέχουσες πληροφορίες που θα τους βοηθήσουν να είναι πάντα ενημερωμένοι για την επικαιρότητα, αλλά και να βρίσκουν σύγχρονο υλικό για τις σχολικές εργασίες τους.

Η αγορά του ΑΒΕΚΤ 5.5 από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ)

Όπως διαπιστώθηκε από την έρευνα που διεξήχθη, οι παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης δεν είναι εξοπλισμένες με την τελευταία έκδοση του ΑΒΕΚΤ, η οποία προσφέρει σημαντικές λειτουργίες και βοηθάει στην γρηγορότερη περάτωση των βιβλιοθηκονομικών εργασιών. Έτσι, λοιπόν, ο εξοπλισμός των βιβλιοθηκών με το ΑΒΕΚΤ 5.5 θα συντελέσει στην εξοικονόμηση χρόνου αλλά και στην πληρέστερη εξυπηρέτηση των χρηστών.

Η δημιουργία παραρτημάτων των παιδικών βιβλιοθηκών

Ο αριθμός των παιδικών βιβλιοθηκών του Νομού Θεσσαλονίκης είναι μικρός σε σχέση με τη γεωγραφική έκταση του νομού. Επίσης, οι βιβλιοθήκες δεν είναι ισόποσα κατανομημένες στις περιοχές, αλλά σε πολλές περιπτώσεις υπάρχουν ακόμη και τρεις βιβλιοθήκες στην ίδια περιοχή. Γι' αυτό κρίνεται απαραίτητη η ίδρυση περισσότερων παιδικών βιβλιοθηκών σε περιοχές που το έχουν ανάγκη. Για παράδειγμα, αποτελεί αξιοσημείωτο γεγονός ότι η μεγαλύτερη περιοχή του Νομού Θεσσαλονίκης και τρίτη μεγαλύτερη περιοχή της Ελλάδος, η Τούμπα, δεν έχει παιδική βιβλιοθήκη.

Η ανακαίνιση και η περιποίηση των χώρων

Παρατηρήθηκε από τον ερευνητή ότι κάποιες από τις παιδικές βιβλιοθήκες δεν στεγάζονται σε χώρο που αρμόζει σε αυτά τα ιδρύματα. Τα κτήρια και τα έπιπλα είναι παλιά, οι τοίχοι έχουν να βαφούν πολύ καιρό και η διακόσμηση δεν είναι κατάλληλη για παιδιά. Άρα, θα πρέπει να δοθεί οικονομική ενίσχυση από την νομαρχία για την ανακαίνιση ή την περιποίηση των χώρων των παιδικών βιβλιοθηκών. Με αυτόν τον

τρόπο θα προσελκύσουν περισσότερους χρήστες, αλλά και θα ικανοποιήσουν τους καθημερινούς τους χρήστες.

Η επέκταση του ωραρίου των βιβλιοθηκών

Στις μέρες μας τα παιδιά έχουν πολύ φορτωμένο πρόγραμμα διότι ασχολούνται με τον αθλητισμό, με τις ξένες γλώσσες αλλά και με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Άρα, τα χρονικά περιθώρια για να επισκέπτονται τις παιδικές βιβλιοθήκες είναι πολύ μικρά. Εάν όμως το ωράριο επεκταθεί θα έχουν περισσότερες πιθανότητες να βρουν διαθέσιμο χρόνο να τις επισκεφθούν και κατ' επέκταση θα αυξηθεί η επισκεψιμότητα αλλά και ο αριθμός των χρηστών.

Η αύξηση του προσωπικού με την πρόσληψη βιβλιοθηκονόμων

Παρατηρήθηκε από τον ερευνητή ότι οι βιβλιοθηκονόμοι δεν επαρκούν για να μπορεί η εξυπηρέτηση των χρηστών να είναι άρτια. Ακόμη, οι βιβλιοθηκονόμοι που εργάζονται στις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης είναι της «παλιάς γενιάς». Έτσι, κρίνεται καθοριστικής σημασίας η πρόσληψη νέων βιβλιοθηκονόμων, οι οποίοι όμως θα είναι άριστα καταρτισμένοι για τις νέες τεχνολογίες.

Η καλύτερη εκπαίδευση των βιβλιοθηκονόμων

Όπως διαπιστώθηκε από την έρευνα το μεγαλύτερο ποσοστό των βιβλιοθηκονόμων που εργάζονται στις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης, έχουν αποφοιτήσει πριν εισαχθούν τα μαθήματα για τις νέες τεχνολογίες στο τμήμα βιβλιοθηκονομίας και συστημάτων πληροφόρησης. Γι' αυτό θα μπορούσαν να παρακολουθήσουν σεμινάρια για τις νέες τεχνολογίες, ώστε να καταρτιστούν κατάλληλα και να μπορούν να αξιοποιούν σε μέγιστο βαθμό τις υπηρεσίες που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες προς όφελος των χρηστών.

Εκδηλώσεις για παιδιά γυμνασίου και λυκείου

Από την έρευνα προέκυψε ότι οι παιδικές βιβλιοθήκες διοργανώνουν εκδηλώσεις αποκλειστικά για παιδιά του νηπιαγωγείου και του δημοτικού. Το γεγονός αυτό προκαλεί τη δυσαρέσκεια των μεγαλύτερων παιδιών, τα οποία δήλωσαν στον ερευνητή ότι θα επιθυμούσαν εκδηλώσεις προσαρμοσμένες στις ηλικίες τους. Εάν αυτό υλοποιηθεί από τις παιδικές βιβλιοθήκες θα έχει ως αποτέλεσμα την προσέλκυση περισσότερων χρηστών από 12-18 ετών.

Η καλύτερη προβολή των παιδικών βιβλιοθηκών

Θα μπορούσε να δημιουργηθεί μια ιστοσελίδα που θα προβάλλει τις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης και θα περιέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τους χρήστες. Για παράδειγμα να υπάρχει η δυνατότητα αναζήτησης στον συλλογικό κατάλογο των βιβλιοθηκών και να καταγράφεται το νέο υλικό των βιβλιοθηκών. Ακόμη, θα μπορούσε να εκδοθεί εφημερίδα των παιδικών βιβλιοθηκών του Νομού Θεσσαλονίκης που θα καταγράφει το ωράριο λειτουργίας τους, τις εκδηλώσεις αλλά και τις δραστηριότητες τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΣΗΜΕΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΕΥΝΑ

Μετά το πέρας της διεξαγωγής της έρευνας προέκυψαν σημαντικά αποτελέσματα, τα οποία ώθησαν τον ερευνητή να προτείνει θεματικές ενότητες για μελλοντικές έρευνες:

Έρευνα για τις παιδικές βιβλιοθήκες της Ελλάδος

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο Νομό Θεσσαλονίκης, επέφερε σημαντικά στοιχεία για τις παιδικές βιβλιοθήκες. Γι' αυτόν το λόγο κρίνεται σκόπιμο να επαναληφθεί σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας με παρόμοια μεθοδολογία. Έτσι, θα προκύψουν συνολικά συμπεράσματα, τα οποία θα αντιπροσωπεύουν τη χώρα και θα μπορούν να συγκριθούν με παρόμοιες έρευνες από χώρες του εξωτερικού.

Έρευνα για τις παιδικές βιβλιοθήκες του Κέντρου Παιδικού και Εφηβικού βιβλίου

Κρίνεται σκόπιμη η διεξαγωγή της έρευνας στις βιβλιοθήκες που έχουν ιδρυθεί με την υποστήριξη του Κέντρου Παιδικού και Εφηβικού βιβλίου, διότι από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση προκύπτει ότι αυτές οι βιβλιοθήκες δεν έχουν τα απαραίτητα χρηματικά κονδύλια που θα εξασφαλίσουν την άρτια λειτουργία τους. Έτσι, θα μπορούσαν να ερευνηθούν οι ελλείψεις τους, τα προβλήματα τους καθώς και το ποσοστό αυτών των βιβλιοθηκών που έχουν κλείσει ή αναμένεται να κλείσουν. Τέλος, να προταθούν πιθανοί τρόποι αναβάθμισης αυτών των παιδικών βιβλιοθηκών που θα στηρίζονται στα ευρήματα της έρευνας και θα απευθύνονται στην κάθε βιβλιοθήκη χωριστά.

Συγκριτική έρευνα ανάμεσα σε βιβλιοθήκες δήμων, πόλεων ή κοινοτήτων

Από μια τέτοια έρευνα θα μπορούσαν να προκύψουν στοιχεία για την επισκεψιμότητα, το ποσοστό των δανεισμών αλλά και τις υπηρεσίες των παιδικών βιβλιοθηκών ανά την Ελλάδα. Έπειτα να γίνει σύγκριση των αποτελεσμάτων και να εντοπιστούν οι περιοχές που μειονεκτούν σε σύγκριση με τις υπόλοιπες που ερευνούνται, έτσι ώστε να προταθούν δράσεις για την αναβάθμισή τους.

Συγκριτική έρευνα ανάμεσα στις δυτικές και ανατολικές περιοχές του Νομού Θεσσαλονίκης

Θέτοντας ως βάση τα δημογραφικά και οικονομικά στοιχεία που δείχνουν ότι οι δυτικές περιοχές του Νομού Θεσσαλονίκης κατοικούνται από την εργατική τάξη (π.χ. εργάτες σε εργοστάσια) ενώ οι ανατολικές περιοχές από στελέχη επιχειρήσεων (π.χ. τραπεζικοί υπάλληλοι), γίνεται αντιληπτή η ανισότητα της κοινωνικής και οικονομικής τους επιφάνειας. Θα μπορούσε, λοιπόν, να ερευνηθεί εάν τα παιδιά με υψηλότερο κοινωνικοοικονομικό επίπεδο επισκέπτονται συχνότερα τις παιδικές βιβλιοθήκες ή όχι. Με αυτόν τον τρόπο θα προκύψουν συμπεράσματα για το αν η κοινωνική και οικονομική θέση του παιδιού επηρεάζει την επαφή του με τη βιβλιοθήκη και να ερευνηθούν τρόποι βελτίωσης της επισκεψιμότητας των παιδιών στις παιδικές βιβλιοθήκες ανεξάρτητα από την κοινωνική τους ομάδα και την οικονομική τους επιφάνεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

10.1. Εισαγωγή

Τις τελευταίες δεκαετίες η βιβλιοθηκονομία είχε γίνει αποδέκτης των καινούργιων τρόπων διαχείρισης και παράθεσης υλικού σε ηλεκτρονική μορφή. Ήταν μια μέθοδος προσέγγισης από τη μεριά της βιβλιοθήκης, ακόμη και των πιο απομακρυσμένων χρηστών. Σήμερα οι ανάγκες για πληροφόρηση έχουν γίνει ακόμη μεγαλύτερες. Έτσι κρίθηκε σημαντικό το γεγονός να μπορεί οποιοσδήποτε να διαβάζει οτιδήποτε περιλαμβάνεται στη συλλογή της βιβλιοθήκης χωρίς να είναι αναγκασμένος να την επισκεφθεί. Γι' αυτό λοιπόν το λόγο αναπτύχθηκαν οι ψηφιακές βιβλιοθήκες. Στόχος τους είναι η οργάνωση των πληροφοριών που προσφέρονται από τη βιβλιοθήκη μέσω αυτοματοποιημένων συστημάτων και η παροχή στους απομακρυσμένους χρήστες για πρόσβαση σε υπηρεσίες και πληροφορίες. Σε αυτό το κεφάλαιο καταγράφονται ενδεικτικά μερικές διεθνείς παιδικές ψηφιακές βιβλιοθήκες.

10.2. International Children's Digital Library (ICDL)

<http://www.icdlbooks.org/>

Εικόνα 10.1. Αρχική σελίδα της International Children's Digital Library

Χρησιμοποιώντας τη χωρητικότητα και το υποσχόμενο μέλλον του Internet, το σχέδιο ICDL δημιουργεί μία συγκεντρωτική συλλογή ψηφιοποιημένης παιδικής λογοτεχνίας, η οποία είναι διαθέσιμη δωρεάν για όλους τους χρήστες. Υποστηριζόμενη με δικαιώματα έρευνας από το διεθνή οργανισμό έρευνας και το Ινστιτούτο για Υπηρεσίες Μουσείων και Βιβλιοθηκών, το Πανεπιστήμιο του Maryland και το Internet Archive που έχει την έδρα του στο San Francisco, συνεργάστηκαν για να δημιουργήσουν το ICDL που ξεκίνησε το Νοέμβριο του 2002 στη βιβλιοθήκη του Κογκρέσου. Το εργαστήριο του Πανεπιστημίου του Maryland για την επικοινωνία ανθρώπου-υπολογιστή αναπτύσσει το λογισμικό και το περιβάλλον επικοινωνίας του ICDL. Ερευνητές από επιστήμες των υπολογιστών, σπουδές επικοινωνιών, επιμορφωτές, καλλιτέχνες και ψυχολόγοι εργάζονται με παιδιά ηλικιών 7-11 ετών για το σχεδιασμό του λογισμικού ICDL. Τα παιδιά της ομάδας εργάζονται ως ερευνητές στο εργαστήριο δύο φορές τη βδομάδα κατά το σχολικό έτος και για δύο βδομάδες το καλοκαίρι. Το Internet Archive εργάζεται με το πανεπιστήμιο του Maryland για την ανάπτυξη της ICDL συλλογής. Η αποστολή του

Internet Archive είναι να παράσχει πρόσβαση σε μία μεγάλη συλλογή παιδικής λογοτεχνίας ενώ ταυτόχρονα δεν θα παραβαίνει το νόμο για τα πνευματικά δικαιώματα. Η αναπτυξιακή στρατηγική για τις συλλογές του ICDL έχει δύο ομάδες ως στόχους. Η πρώτη και κυριότερη είναι παιδιά 3-13 ετών, όπως και βιβλιοθηκονόμοι, δάσκαλοι, γονείς και φροντιστές, που εργάζονται με παιδιά αυτών των ηλικιών. Η δεύτερη ομάδα είναι αντιπρόσωποι από το διεθνές συμβούλιο για τα βιβλία για νεαρά άτομα (International Board on Books for Young People IBBY) και άλλους οργανισμούς, που συλλέγουν, μελετούν και προωθούν την παιδική λογοτεχνία.

10.2.1. Στόχοι του ICDL

Η διεθνής παιδική ψηφιακή βιβλιοθήκη (international children's digital library ICDL) είναι ένα πενταετές πρόγραμμα, το οποίο ιδρύθηκε από το εθνικό ίδρυμα επιστήμης (National Science Foundation NSF) και από το Ινστιτούτο για μουσεία και υπηρεσίες βιβλιοθηκών (Institute of Museum and Library Services IMLS) για τη δημιουργία μίας διεθνούς ψηφιακής βιβλιοθήκης με παιδικά βιβλία. Αυτό το πενταετές ερευνητικό πρόγραμμα έχει πέντε πρωταρχικούς στόχους :

1. Τη δημιουργία μιας συλλογής με πάνω από 10.000 βιβλία σε τουλάχιστον 100 γλώσσες, που να είναι διαθέσιμη δωρεάν σε παιδιά, δασκάλους, βιβλιοθηκονόμους, γονείς και μελετητές σ' όλο τον κόσμο μέσω του Internet.
2. Να συνεργαστεί με παιδιά σε βοηθούς σχεδιασμού στην ανάπτυξη τεχνολογιών αλληλεπίδρασης με τους υπολογιστές, οι οποίες να υποστηρίζουν τα παιδιά στην έρευνα, την ανάγνωση και το μοίρασμα των βιβλίων σε ηλεκτρονική μορφή.
3. Να εργαστεί για την καλύτερη κατανόηση των εννοιών των πνευματικών δικαιωμάτων και της δίκαιης χρήσης σε μια ψηφιακή εποχή.

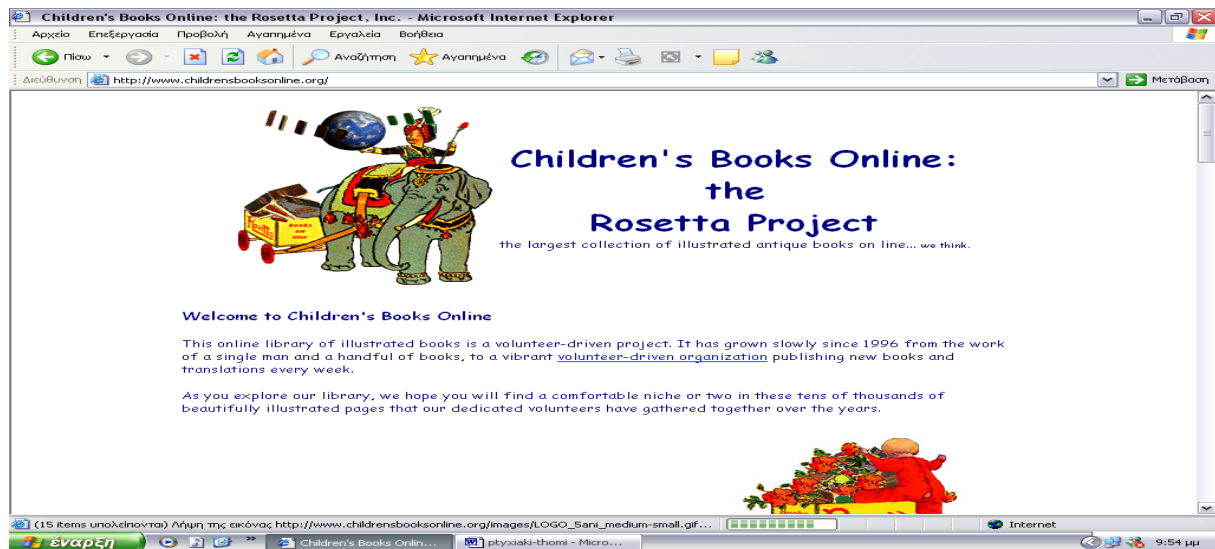
4. Να αξιολογήσει την επίδραση που η πρόσβαση σε ψηφιακό υλικό μπορεί να έχει στην ανάπτυξη των συλλογών και στις προγραμματικές πρακτικές στα σχολεία και τις δημόσιες βιβλιοθήκες.

5. Να αναπτύξει την κατανόηση της σχέσης μεταξύ της πρόσβασης των παιδιών σε μία ψηφιακή συλλογή πολυπολιτισμικού υλικού και παιδικών συμπεριφορών απέναντι στα βιβλία, τις βιβλιοθήκες, την ανάγνωση και την τεχνολογία.

Το υλικό το οποίο περιλαμβάνεται στη συλλογή της αντανακλά ομοιότητες και διαφορές σε πολιτισμούς, κοινωνίες, ενδιαφέροντα, τρόπους ζωής και προτεραιότητες ανθρώπων σ' όλο τον κόσμο. Η συλλογή επικεντρώνεται στο να βρίσκει υλικό που βοηθά τα παιδιά να καταλάβουν τον κόσμο γύρω τους και την παγκόσμια κοινωνία στην οποία ζουν.

10.3. Rosseta Project

<http://www.childrensbooksonline.org>

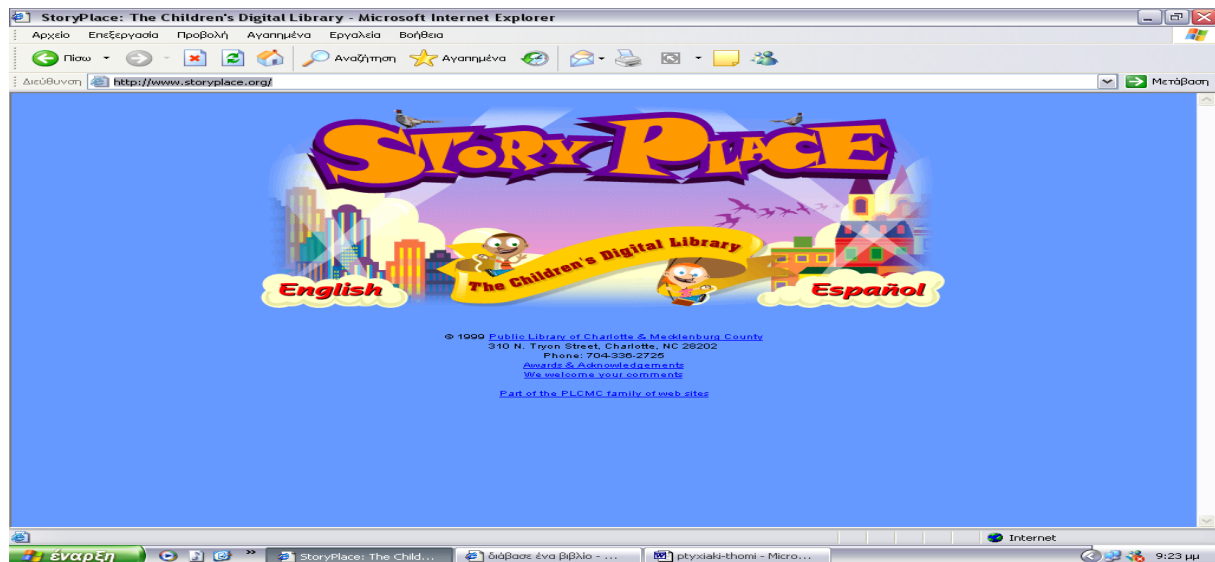
Εικόνα 10.2. Αρχική σελίδα του Rosseta Project

Ένας παρόμοιος δικτυακός χώρος με αυτόν του ICDL είναι αυτός του σχεδίου Rosetta. Ο δικτυακός τόπος του σχεδίου Rosetta φιλοξενεί παιδικά εικονογραφημένα βιβλία-αντίκες. Αυτή η παιδική δικτυακή βιβλιοθήκη είναι ένα έργο που στηρίζεται στη συμβολή εθελοντών. Μέσα στα οκτώ χρόνια που υπάρχει έχει αναπτυχθεί σιγά-σιγά από το έργο ενός ανθρώπου και μερικών βιβλίων σε ένα ζωντανό οργανισμό και μία ζωντανή αναπτυσσόμενη βιβλιοθήκη βιβλίων και μεταφράσεων. Όσον αφορά τα ζητήματα των πνευματικών δικαιωμάτων, η κύρια σελίδα του ιστοτόπου ξεκαθαρίζει πως ο κάθε χρήστης έχει πρόσβαση στον ιστότοπο για προσωπική του χρήση μόνο, λέγοντας πως όλες οι εικόνες, ο ήχος και το κείμενο στον ιστότοπο προστατεύονται από την ομοσπονδιακό νόμο κατά της ηλεκτρονικής κλοπής του 1997. Το πραγματικά μεγαλύτερο πλεονέκτημα του ιστοτόπου του σχεδίου Rosseta είναι η εκπληκτική δουλειά που έχει γίνει στην εικονογράφηση του ιστοτόπου. Εικόνες οι οποίες παλαιότερα ήταν εικονογραφήσεις των βιβλίων που φιλοξενούνται στον ιστότοπο, χρησιμεύουν σαν υπερσύνδεσμοι με τις διάφορες περιοχές του site.

Πέρα απ' αυτό, ο δικτυακός τόπος του Rosseta Project προσφέρει μία μεγάλη συλλογή βιβλίων αντικών, που είναι πράγματι δύσκολο να βρεθούν αλλού και ένα ευχάριστο και εύχρηστο interface. Παρ' όλα αυτά, ο δικτυακός αυτός τόπος είναι περισσότερο μία ψηφιακή βιβλιοθήκη με βιβλία-αντίκες για παιδιά και λιγότερο μια παιδική βιβλιοθήκη. Το Rosetta Project είναι περισσότερο ένας δικτυακός τόπος για ενήλικες, οι οποίοι ψάχνουν για βιβλία για παιδιά ή που τους αρέσουν τα βιβλία αντίκες, παρά ο δικτυακός τόπος που θα κάνει τα παιδιά να ξεκινήσουν το διάβασμα. Σε σχέση με το ICIDL, εκεί που υστερεί το Rosseta, είναι στην ύπαρξη ενός φιλικού περιβάλλοντος αλληλεπίδρασης, που θα βοηθήσει τα παιδιά ν' ασχοληθούν τα ίδια με την αναζήτηση και την ανάγνωση βιβλίων. Υπάρχει βέβαια ένας κατάλογος όπου ο χρήστης οδηγείται να ψάξει με κριτήριο την ηλικία, αλλά μόνο αυτό. Ο κύριος κατάλογος της βιβλιοθήκης τα παρουσιάζει τοποθετημένα σε αλφαβητική σειρά και πολλές φορές με μικρόνσεις των εξωφύλλων δίπλα τους. Ο δικτυακός τόπος του σχεδίου Rosseta είναι ένα πολύ αξιόλογο site με ανάγκη λίγων μόνο βελτιώσεων για να γίνει λίγο πιο προσιτός στους νέους αναγνώστες.

10.4. StoryPlace

<http://www.storyplace.org>

Εικόνα 10.3. Αρχική σελίδα του storyplace

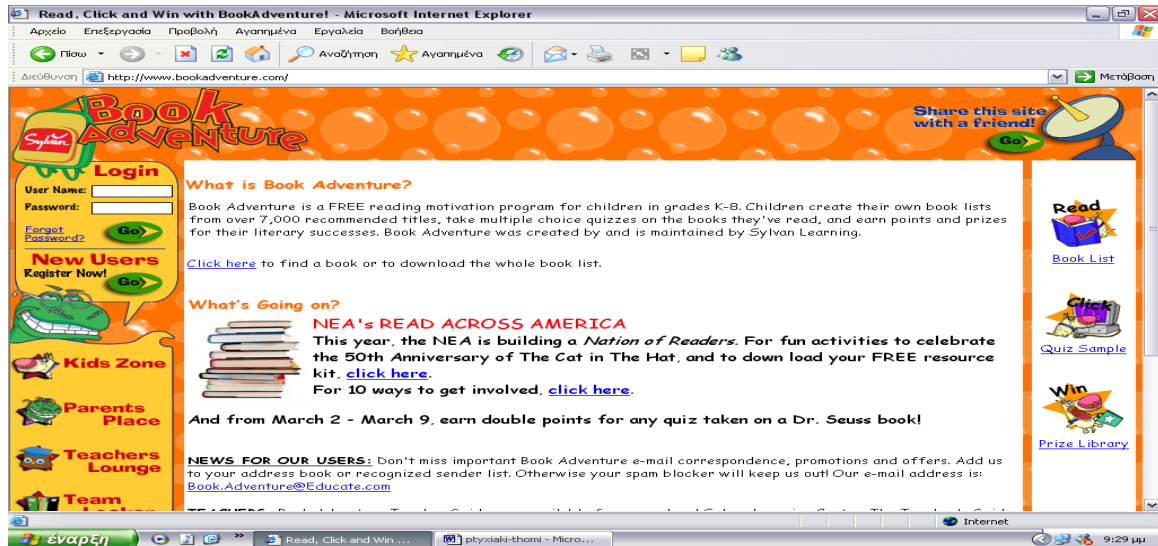
Παιδιά και οι γονείς τους για χρόνια απολάμβαναν το να παρακολουθούν τις ιστορίες, να ελέγχουν τα βιβλία και να παίρνουν μέρος σε έναν αριθμό άλλων επιμορφωτικών, διασκεδαστικών και συμμετοχικών προγραμμάτων στις διάφορες τοποθεσίες της δημοτικής βιβλιοθήκης της Charlotte Mecklenburg Country. Το Storyplace, ένας διαδραστικός δικτυακός τόπος, ήρθε για να παρέχει στα παιδιά με την εικονική εμπειρία του να πηγαίνουν στη βιβλιοθήκη και να παίρνουν μέρος στα ίδια είδη δραστηριοτήτων που μία βιβλιοθήκη προσφέρει. Το καλοκαίρι του 1999 μία ομάδα από βιβλιοθηκονόμους παιδικών βιβλιοθηκών και ειδικούς συνεργάστηκαν με δημιουργούς οικιακών ιστοσελίδων για να αρχίσουν την ανάπτυξη αυτής της ιστοσελίδας. Την άνοιξη του 2000 το StoryPlace έκανε πρεμιέρα με τον πρώτο του τομέα, την προσχολική βιβλιοθήκη. Το StoryPlace προς το παρόν αποτελείται από δύο βιβλιοθήκες, την προσχολική βιβλιοθήκη και την βιβλιοθήκη για παιδιά του δημοτικού (elementary library) με νέες δραστηριότητες και χαρακτηριστικά να προστίθενται κάθε μήνα.

Στην πρώτη σελίδα της παιδικής βιβλιοθήκης του StoryPlace δίνεται στο χρήστη επιλογή μεταξύ δύο γλωσσών, αγγλικών και ισπανικών. Το site του storyplace χρησιμοποιεί Flash Player 5.0 για να παρέχει ιστορίες και δραστηριότητες με ήχο και εικόνα. Στην ιστοσελίδα του storyplace υπάρχει ένας υπερσύνδεσμος με τη σελίδα του προγράμματος αυτού, απ' όπου ο χρήστης της βιβλιοθήκης μπορεί να τον κατεβάσει. Οι δραστηριότητες των γονέων παρουσιάζονται με adobe acrobat, για την ιστοσελίδα του οποίου υπάρχει επίσης ένας υπερσύνδεσμος. Αυτό που είναι ενδιαφέρον με το site του StoryPlace είναι ότι η κατηγοριοποίηση των βιβλίων γίνεται με βάση το θέμα τους. Έτσι, στις δύο βιβλιοθήκες του site την προσχολική και αυτή για παιδιά του δημοτικού, ο χρήστης της βιβλιοθήκης έχει να επιλέξει ανάμεσα από θέματα, όπως αρκουδάκια, ψάρια, μωρά και άλλα πολλά. Με την επιλογή του θέματος ο χρήστης βρίσκεται σε μία οθόνη όπου για άλλη μια φορά έρχεται να διαλέξει ανάμεσα στις δραστηριότητες που υπάρχουν για την επιλογή του. Οι δραστηριότητες είναι μία δικτυακή ιστορία, μία δικτυακή δραστηριότητα, μία λίστα με τα βιβλία που υπάρχουν με αυτό το θέμα, ασκήσεις και παιχνίδια για το σπίτι και πάντα ένας υπερσύνδεσμος για δραστηριότητες των γονέων. Ο υπερσύνδεσμος, ο οποίος οδηγεί στη λίστα με τα βιβλία που υπάρχουν γι' αυτό το θέμα, οδηγεί σε ένα κατάλογο με τους τίτλους, τα εξώφυλλα των βιβλίων σε σμίκρυνση και μία περίληψη του κάθε βιβλίου.

Κρίνοντας το Storyplace θα λέγαμε ότι είναι ένα αρκετά ενδιαφέρον site παιδικής ψηφιακής βιβλιοθήκης, προσιτό και εύχρηστο από τα παιδιά, όσο και ευχάριστο σ' αυτά με την πλούσια εικονογράφηση του. Στα αρνητικά του συγκεκριμένου ιστοτόπου συγκαταλέγονται ο μικρός σχετικά αριθμός βιβλίων και η έλλειψη ενός παραδοσιακού καταλόγου των έργων που υπάρχουν σε αυτό, όπως θα ήταν ένας αλφαβητικός κατάλογος. Επίσης, ένα άλλο αρνητικό είναι το ότι, αν και το ίδιο το site είναι εύχρηστο, θα πρέπει να «κατέβει» ο Flash 5.0 για πολλές από τις δραστηριότητες, οπότε πιθανόν να μπερδέψει τους νεαρότερους χρήστες.

10.5. BookAdventure

<http://www.bookadventure.com>

Εικόνα 10.4. Αρχική σελίδα του BookAdventure

Το BookAdventure είναι μία δωρεάν πηγή, η οποία δημιουργήθηκε σαν απάντηση στο μεγάλο ποσοστό μαθητών στις Η.Π.Α. που δεν μπορούν να διαβάσουν καλά. Οι ειδικοί καταλήγουν λέγοντας ότι δεν είναι αρκετό να διδάχτούν τα παιδιά να διαβάζουν αλλά πρέπει να επιλέγουν να διαβάζουν ανεξάρτητα αν είναι να γίνουν ενεργοί διαβίου αναγνώστες. Είναι επίσης κατανοητό ότι, για να επιτύχουν οι μαθητές στη σημερινή κοινωνία πρέπει να ενσωματωθεί η τεχνολογία στη μαθησιακή διαδικασία. Χρησιμοποιώντας το BookAdventure οι νεαροί αναγνώστες δεν λαμβάνουν μόνο την ικανοποίηση της ανάγνωσης ενός βιβλίου και την επίδειξη της κατανόησης του μέσα από σύντομα παζλ, αλλά επίσης κερδίζουν αμοιβές για να το κάνουν αυτό. Η έρευνα έχει δείξει ότι η παροχή εξωτερικών κινήτρων μπορεί να χτίσει μία αγάπη για το διάβασμα, που διαρκεί για μια ζωή. Το Book Adventure είναι ο πρώτος οργανισμός στο διαδίκτυο αφιερωμένος αποκλειστικά στην κινητοποίηση των παιδιών να διαβάζουν χρησιμοποιώντας μία τεχνολογική πλατφόρμα. Αναπτύχθηκε και τελικά χρηματοδοτήθηκε από τα Κέντρα Sylvan Learning και από

τον οργανισμό Sylvan Learning τον Απρίλιο του 1999. Το Book Adventure είναι σχεδιασμένο να ενθαρρύνει μαθητές να διαβάζουν συχνότερα, για μεγαλύτερες χρονικές περιόδους και με μεγαλύτερη κατανόηση. Στο Book Adventure τα παιδιά δημιουργούν τις δικές τους λίστες βιβλίων με πάνω από 6.000 προτεινόμενους τίτλους, κάνουν ερωτηματολόγια πολλαπλών ερωτήσεων στα βιβλία τα οποία έχουν διαβάσει εκτός δικτύου και κερδίζουν πόντους και βραβεία για τις λογοτεχνικές τους επιτυχίες.

Όταν κάποιος εγγράφεται στο Book Adventure συγκεντρώνονται κάποια προσωπικά δεδομένα. Κατά την εγγραφή ζητείται από τον χρήστη να βάλει τ' όνομα του, την διεύθυνση e-mail του και άλλες προσωπικές πληροφορίες. Αυτά τα δεδομένα χρησιμοποιούνται για να προσωποποιήσουν τον ιστότοπο ανάλογα με τις απαιτήσεις των χρηστών και να εκπληρώσουν αιτήσεις βραβείων από παιδιά. Αυτές οι πληροφορίες επίσης χρησιμοποιούνται για να κρατούν τους χρήστες ενημερωμένους για νέες προσφορές από τους χρηματοδότες του Book Adventure, αν οι χρήστες έχουν πει στους λογαριασμούς τους ότι θα ήθελαν να έχουν τέτοιους. Πληροφορίες οι οποίες μπορεί να χρησιμοποιηθούν στην αναγνώριση των χρηστών δεν παίρνονται από παιδιά. Για τη συμμετοχή στους διαγωνισμούς, ο μήνας και το έτος γέννησης ζητούνται, επειδή το BookAdventure χωρίζει τους νικητές ανά τάξη. Το φύλο και η πολιτεία κατοικίας είναι πεδία που επιλέγονται, αν θέλει ο συμμετέχοντας, για την καλύτερη κατανόηση του κοινού. Ακόμη, μπορεί κανείς να αλλάξει τις πληροφορίες στο λογαριασμό του οποιαδήποτε στιγμή.

Ένα μελανό σημείο του Book Adventure είναι η δήλωση ότι άλλες ιστοσελίδες που έχουν υπερσυνδέσμους στο site του BookAdventure, μπορεί να συλλέγουν πληροφορίες. Αυτές μπορεί να χρησιμεύσουν για την αναγνώριση του συγκεκριμένου χρήστη, όταν αυτός μπαίνει στις ιστοσελίδες τους. Οι πρακτικές διαχείρισης της πληροφορίας αυτών των ιστοσελίδων, οι οποίες συνδέονται με το BookAdventure,

ίσως διαφέρουν από αυτές του BookAdventure. Αν ένας χρήστης δήλωσε, όταν εγγραφόταν, πως ενδιαφέρεται να λάβει ειδικές προσφορές ή πληροφορίες από τους χρηματοδότες του BookAdventure, τότε μπορεί να λάβει πληροφορίες σχετικά με προϊόντα και υπηρεσίες που αισθάνονται ότι μπορεί να τον ενδιαφέρουν. Μόνο οι χρηματοδότες του BookAdventure ή οι πράκτορες που εργάζονται γι' αυτούς, θα επικοινωνήσουν μαζί τους. Αν κάποιος δεν θέλει να λαμβάνει τέτοιες πληροφορίες, μπορεί οποιαδήποτε στιγμή να αλλάξει τις προτιμήσεις στο λογαριασμό του. Οι πληροφορίες στο λογαριασμό του κάθε χρήστη στο BookAdventure προστατεύεται από κωδικό, ώστε μόνο ο ιδιοκτήτης του λογαριασμού να έχει πρόσβαση στις προσωπικές του πληροφορίες. Το site φροντίζει να προειδοποιήσει τους χρήστες του να προστατεύουν τον προσωπικό τους κωδικό και να μην αφήνουν να πέφτει σε χέρια τρίτων.

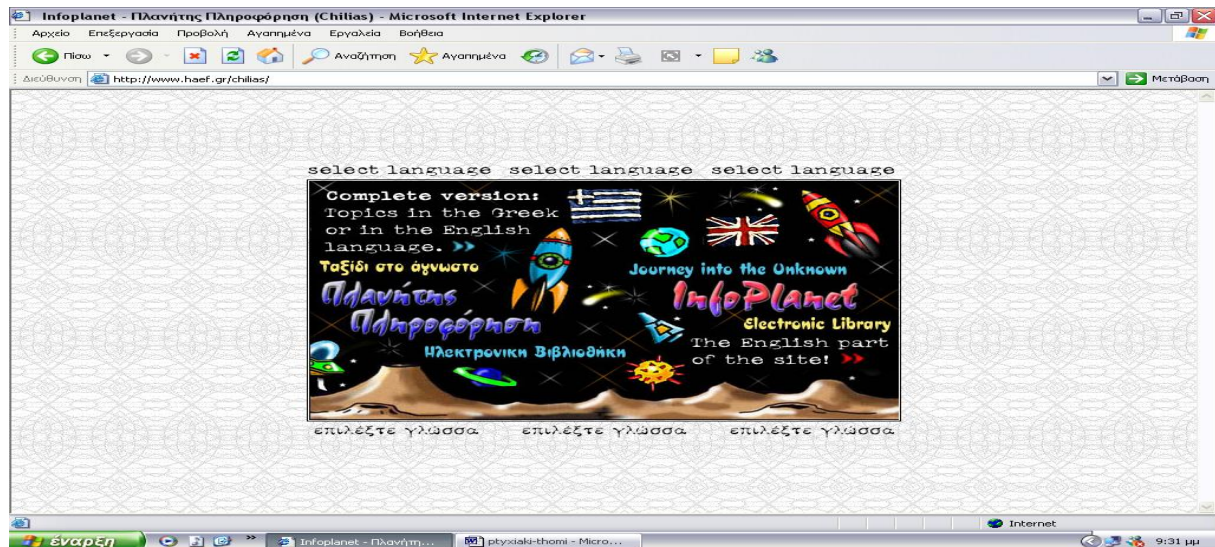
Όπως αναφέρεται στο επίσημο site του σχεδίου BookAdventure σκοπός του είναι να βοηθήσει τα παιδιά ν' αγαπήσουν το διάβασμα. Έτσι, οι υπεύθυνοι της ιστοσελίδας έχουν φροντίσει ώστε να υπάρχουν πολλά παιχνίδια, ασχολίες και ενδιαφέροντα καθώς και φιλικό προς τα παιδιά χαρακτήρες, που θυμίζουν κινούμενα σχέδια για να το κάνουν πιο ευχάριστο στις νεαρότερες ηλικίες. Οι περιοχές της ιστοσελίδας χωρίζονται σε περιοχές για τα παιδιά και σε περιοχές για τους ενήλικες. Στις περιοχές για τα παιδιά περιλαμβάνεται και μία μηχανή αναζήτησης βιβλίων μέσα στο site. Χρησιμοποιώντας την οι επισκέπτες του site μπορούν να ψάξουν στα περιεχόμενα του με βάση τις κατηγορίες βιβλίων της ιστοσελίδας, τις ηλικίες τους, αν το βιβλίο θα είναι φανταστικό ή όχι και, τέλος, μπορούν να επιλέξουν αν τα βιβλία που θα τους παρουσιαστούν ως αποτελέσματα θα αντιστοιχούν στο ηλικιακό τους επίπεδο ή όχι. Όταν γίνει η έρευνα προκύπτει ένας πίνακας αποτελεσμάτων, ο οποίος παρουσιάζει τους τίτλους των βιβλίων που ταιριάζουν στα αποτελέσματα, το συγγραφέα τους, τον αριθμό ISBN τους, την κατηγορία τους καθώς και το επίπεδο αναγνωστών για το οποίο προορίζονται. Στα πιο πολλά ονόματα βιβλίων υπάρχει

ένα σημάδακι μίας υδρογείου δίπλα τους, το οποίο είναι ένας σύνδεσμος για μία περίληψη του βιβλίου. Όλα αυτά έχουν περιγραφές και στην ίδια τη σελίδα που είναι σημαντική βοήθεια για τους νεότερους χρήστες της βιβλιοθήκης. Τα παιδιά ενθαρρύνονται να διαβάζουν τα βιβλία με διαγωνισμούς και κουίζ, που γίνονται πάνω στο περιεχόμενό τους και τα δώρα που μπορεί αυτά να κερδίσουν.

Σχετικά με τα αρνητικά σημεία του ιστοτόπου αυτά αφορούν κυρίως το ότι για να έχει κάποιος πρόσβαση στα βιβλία που φιλοξενούνται σε αυτόν πρέπει να εγγραφεί. Το γεγονός αυτό μπορεί να ξενίσει ή να αποθαρρύνει νεότερους χρήστες, αντίθετα με την άμεση πρόσβαση που υπάρχει στους άλλους ιστοτόπους. Ακόμη, ένα άλλο αρνητικό σημείο μέσα στο ίδιο το site επιβεβαιώνει πως τα δεδομένα τα οποία θα δοθούν για την εγγραφή των χρηστών, ίσως να χρησιμοποιηθούν από άλλα sites που έχουν επικοινωνία με αυτό. Πέραν αυτού πρόκειται για έναν αρκετά ενδιαφέροντα ιστοτόπο αρκετά επιτυχημένο στην προσπάθειά του να βοηθήσει τα παιδιά να ασχολούνται με το διάβασμα.

10.6. CHILIAS - The European virtual children's library of the future-

<http://www.haef.gr/chilias>

Εικόνα 10.5. Αρχική σελίδα της CHILIAS

Πρόκειται για μια ψηφιακή βιβλιοθήκη για παιδιά ηλικίας 9-12 ετών, την οποία αποτελούν ο «Πλανήτης Πληροφόρηση» και ο «Ψηφιακός Εξερευνητής» που υποστηρίζουν εκπαιδευτικές δραστηριότητες στη βιβλιοθήκη και στην τάξη.

Πλανήτης Πληροφόρηση: Ξεκίνησε από το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Τηλεματικών εφαρμογών (1994-1998) του Τομέα Βιβλιοθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης CHILIAS (Children in Libraries-Information-Animation-Skills) είναι μια παιδική ψηφιακή βιβλιοθήκη στο Internet, που δημιουργήθηκε στις σχολικές βιβλιοθήκες του Ελληνοαμερικανικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος και απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 9-12 ετών. Αποτελείται από την ψηφιακή βιβλιοθήκη που καλύπτει θέματα όπως η λογοτεχνία, τα ζώα, η μουσική, το περιβάλλον, η Ελλάδα και άλλα, ένα υποσύστημα που επιτρέπει σε παιδιά και ενήλικες να επικοινωνούν on-line και να ανταλλάσσουν απόψεις σε διάφορα θέματα (Guestbook), ένα διαδραστικό υποσύστημα που αναπτύσσει τη δημιουργικότητα των παιδιών με τη συγγραφή ιστοριών (Γράψε

μια ιστορία) και τέλος ένα υποσύστημα που βοηθάει τα παιδιά να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους στην αναζήτηση των πληροφοριών (Παιχνίδια εξερεύνησης).

Ψηφιακός εξερευνητής: Δημιουργήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος Verity και ερευνά καινούργιους τρόπους με τους οποίους οι βιβλιοθήκες μπορούν να παρέχουν ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε νέους ηλικίας 16-19 ετών και οι οποίες θα έχουν ταυτόχρονα δημιουργική και παιδαγωγική δράση. Το σύστημα δίνει τη δυνατότητα στους χρήστες να αναζητούν ταυτόχρονα και με ενιαίο τρόπο, πληροφορίες σε πηγές που βρίσκονται μέσα στη βιβλιοθήκη και σε πηγές στο Διαδίκτυο, επιλεγμένες εκ των προτέρων από ειδικούς της πληροφόρησης - βιβλιοθηκονόμους. Οι τομείς που καλύπτει θεματικά το πρόγραμμα στην πιλοτική του εφαρμογή είναι το περιβάλλον και τα κοινωνικά θέματα. Η υπηρεσία περιλαμβάνει επίσης ένα υποσύστημα που ενθαρρύνει και αναπτύσσει τις δεξιότητες αναζήτησης των χρηστών.

10.7. Συμπεράσματα

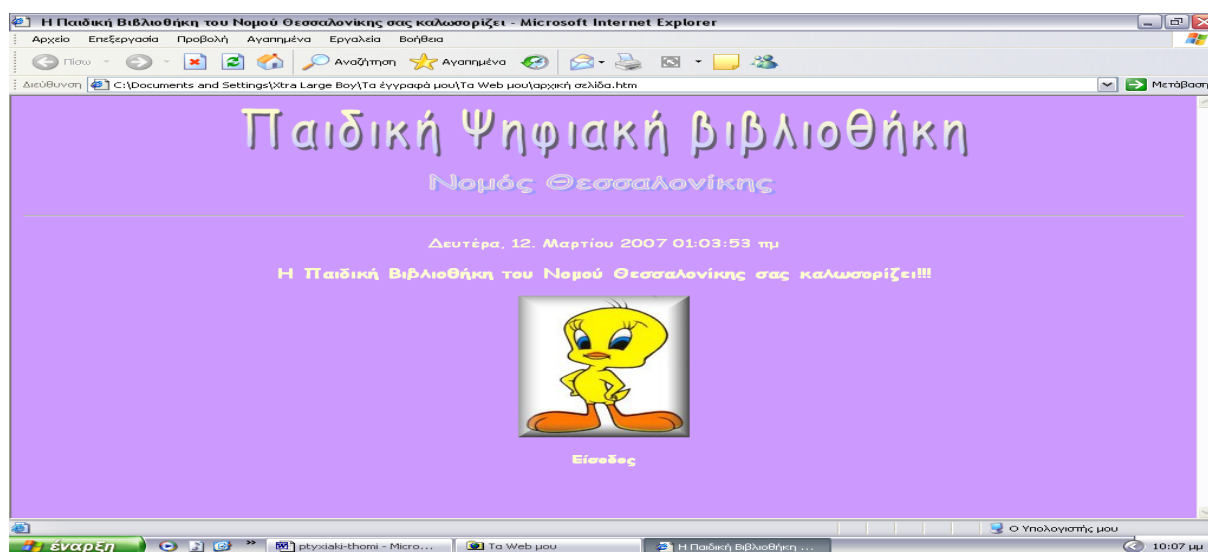
Οι παιδικές ψηφιακές βιβλιοθήκες αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την εξοικείωση των παιδιών με το ψηφιακό κόσμο μέσω της χρήσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών, του διαδικτύου αλλά και των υπηρεσιών των οποίων προσφέρουν. Βοηθούν το παιδί να αγαπήσει την ανάγνωση, να ενημερωθεί για θέματα που το ενδιαφέρουν και να συνομιλήσει με άλλα παιδιά της ηλικίας του. Το σημαντικότερο είναι ότι όλα αυτά μπορούν να επιτευχθούν οποιαδήποτε ώρα της ημέρας και οπουδήποτε, αρκεί ένας ηλεκτρονικός υπολογιστής και μια σύνδεση στο διαδίκτυο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΠΡΟΤΥΠΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

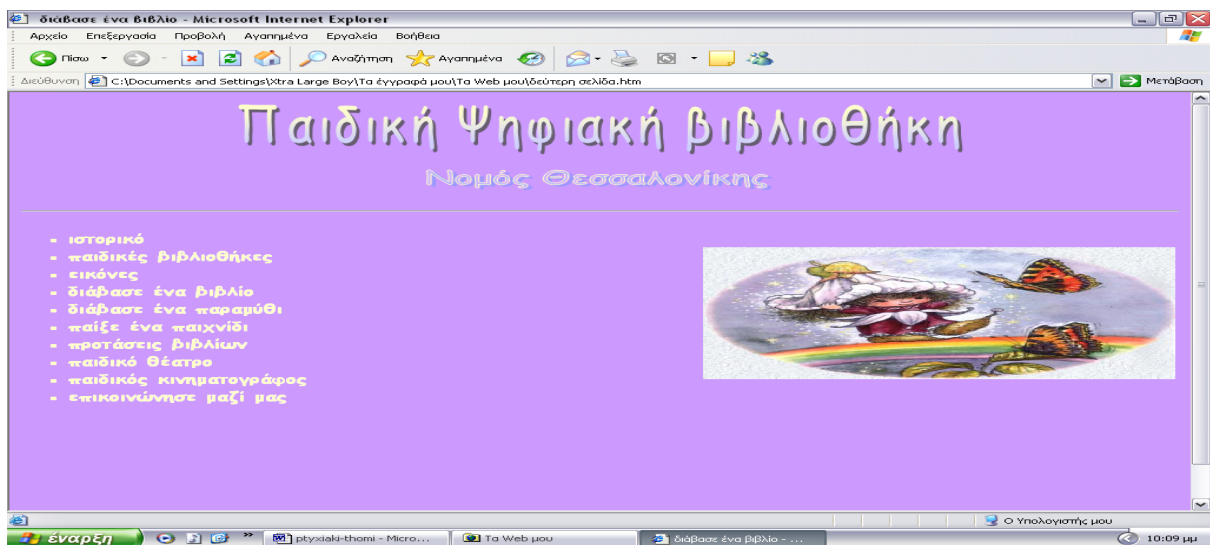
Η παιδική ψηφιακή βιβλιοθήκη του Νομού Θεσσαλονίκης δημιουργήθηκε για να προσφέρει στα παιδιά χρήσιμες υπηρεσίες, για την εξοικείωση τους με το ψηφιακό περιβάλλον. Το περιεχόμενο της απευθύνεται σε παιδιά 6-12 ετών και έχει ως σκοπό τη δημιουργική απασχόληση τους στο χώρο του διαδικτύου. Για τη δημιουργία της ιστοσελίδας ο ερευνητής χρησιμοποίησε το πρόγραμμα κατασκευής ιστοσελίδων Microsoft FrontPage.

Το χρώμα του φόντου που χρησιμοποιείται τόσο στην αρχική όσο και στις υπόλοιπες σελίδες είναι το μοβ, το οποίο είναι ένας ουδέτερος χρωματισμός και απευθύνεται σε αγόρια και κορίτσια. Η αρχική σελίδα αποτελείται από τον τίτλο της βιβλιοθήκης, ένα καλωσόρισμα προς τον χρήστη, ημερομηνία, ώρα, μια παιδική εικόνα και τον υπερσύνδεσμο «είσοδος», ο οποίος οδηγεί στη δεύτερη σελίδα.

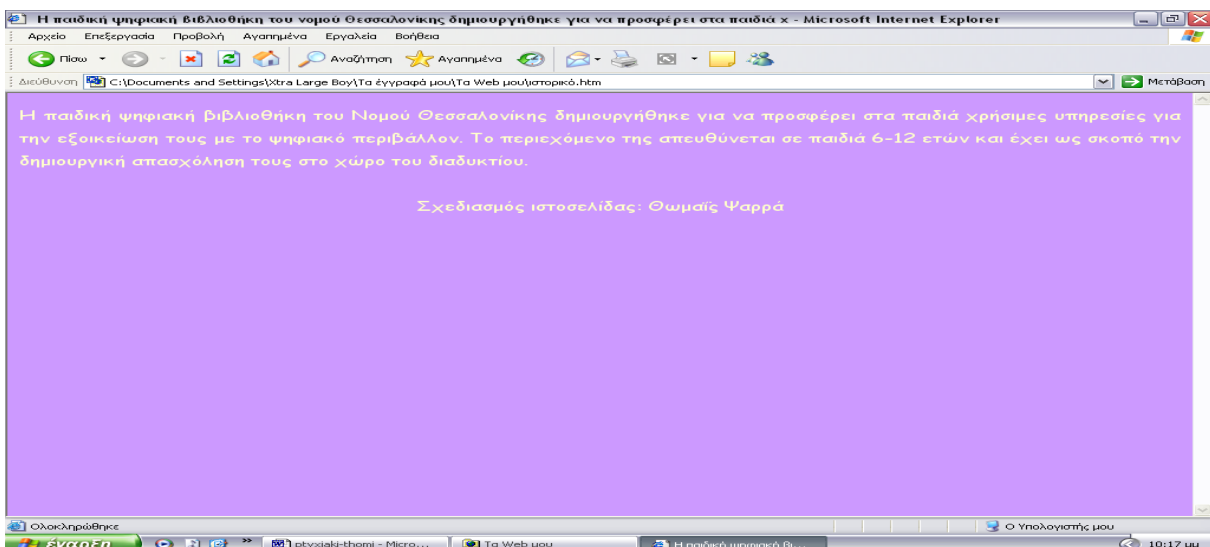
Εικόνα 11.1. Αρχική σελίδα

Στη δεύτερη σελίδα συναντούμε μια λίστα, η οποία αποτελείται από τις δέκα υπηρεσίες που προσφέρει η παιδική ψηφιακή βιβλιοθήκη. Οι υπηρεσίες αυτές παρέχουν πληροφόρηση και ψυχαγωγία στο χρήστη και έχουν σχεδιαστεί ώστε να καθιστούν εύκολη την πλοήγησή του μέσα στην ιστοσελίδα.

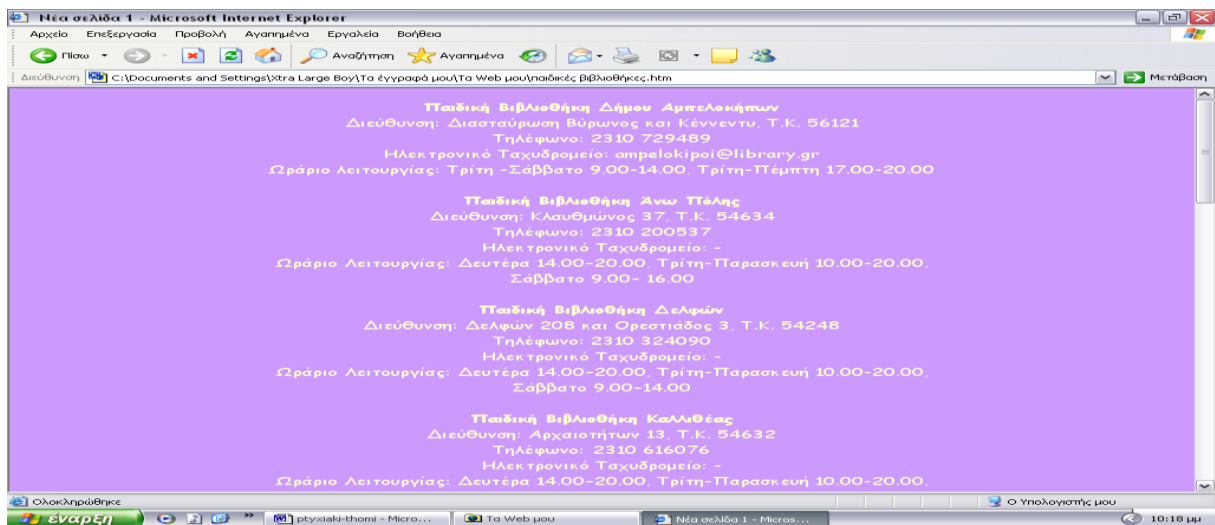
Εικόνα 11.2. Δεύτερη σελίδα

Η πρώτη υπηρεσία οδηγεί στο ιστορικό της παιδικής βιβλιοθήκης, το οποίο μας δίνει πληροφορίες για τη δημιουργία και το περιεχόμενο της παιδικής ψηφιακής βιβλιοθήκης.

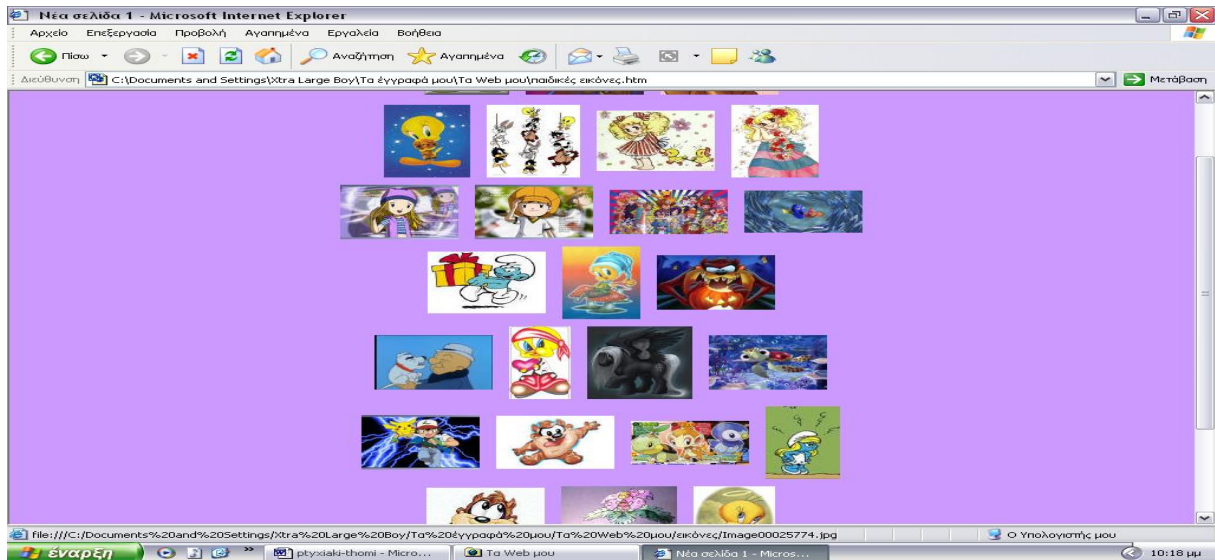
Εικόνα 11.3. Ιστορικό

Η δεύτερη υπηρεσία ονομάζεται *παιδικές βιβλιοθήκες* και παραπέμπει σε μια σελίδα, που περιλαμβάνει πληροφορίες (όνομα, διεύθυνση, τ.κ., τηλέφωνο, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ωράριο λειτουργίας) για τις παιδικές βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης. Με αυτήν την υπηρεσία οι χρήστες πληροφορούνται για την ύπαρξη αλλά και για τα πλήρη στοιχεία των παιδικών βιβλιοθηκών, έτσι ώστε να μπορέσουν να τις επισκεφθούν ή να επικοινωνήσουν με αυτές.

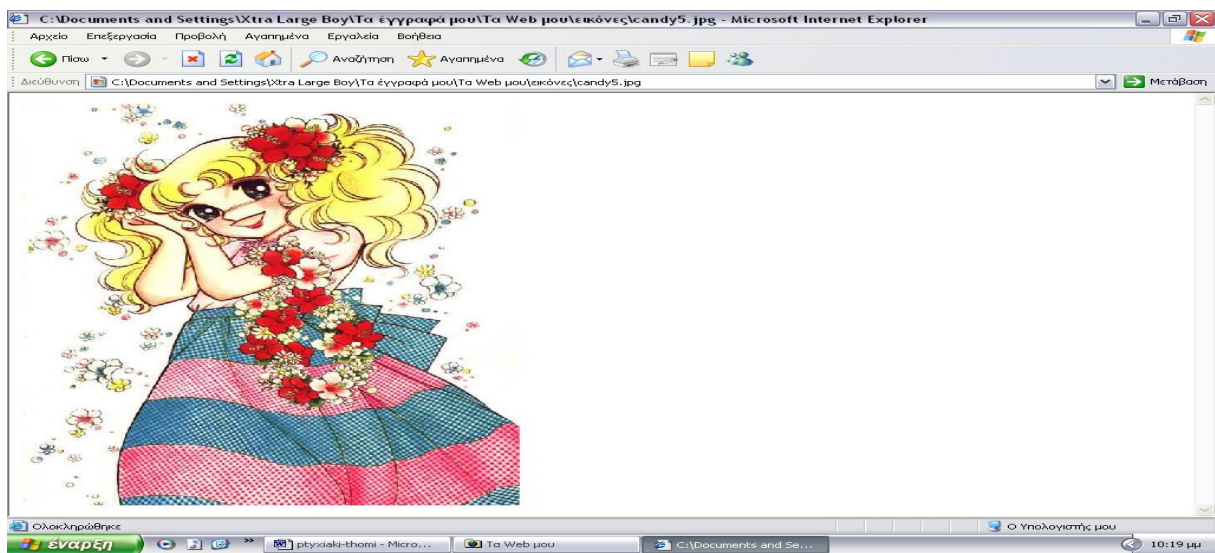

Εικόνα 11.4. Παιδικές βιβλιοθήκες

Η τρίτη υπηρεσία έχει τον τίτλο *συλλογή από εικόνες* και δίνει τη δυνατότητα στο χρήστη να δει παιδικές εικόνες από κινούμενα σχέδια ως μια συλλογή φωτογραφιών, όπως και τη δυνατότητα μεγέθυνσης της κάθε μιας χωριστά, έτσι ώστε να μπορεί να αποθηκευτεί ή να εκτυπωθεί στο φυσικό της μέγεθος. Η συγκεκριμένη υπηρεσία δημιουργήθηκε με σκοπό να προσφέρει στους μικρούς χρήστες μερικές στιγμές ψυχαγωγίας και χαράς μέσω εικόνων που απεικονίζουν τα αγαπημένα τους κινούμενα σχέδια.

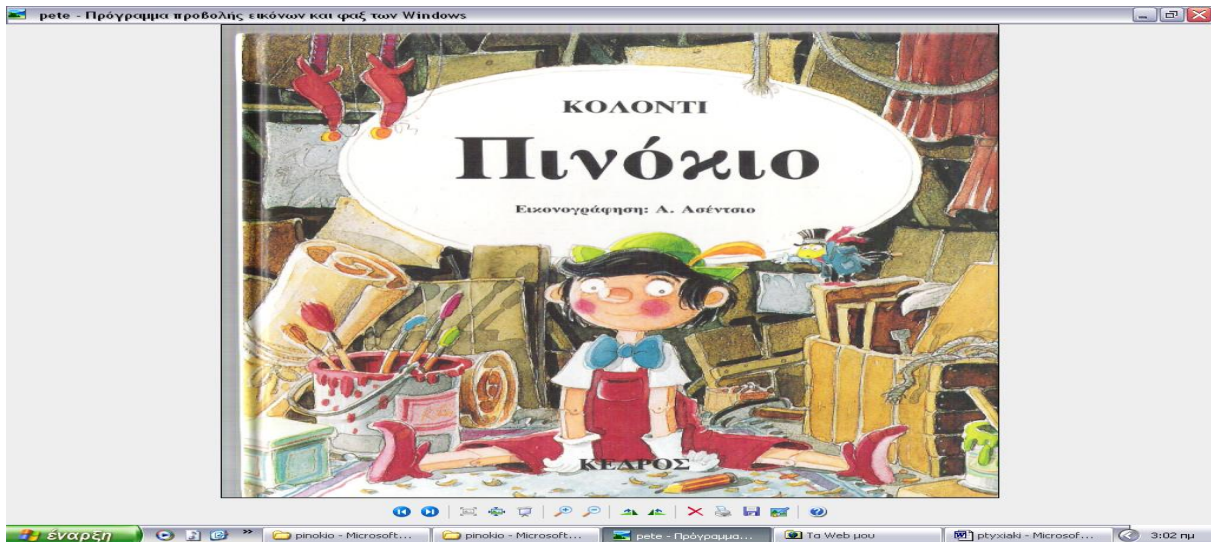

Εικόνα 11.5. Εικόνες

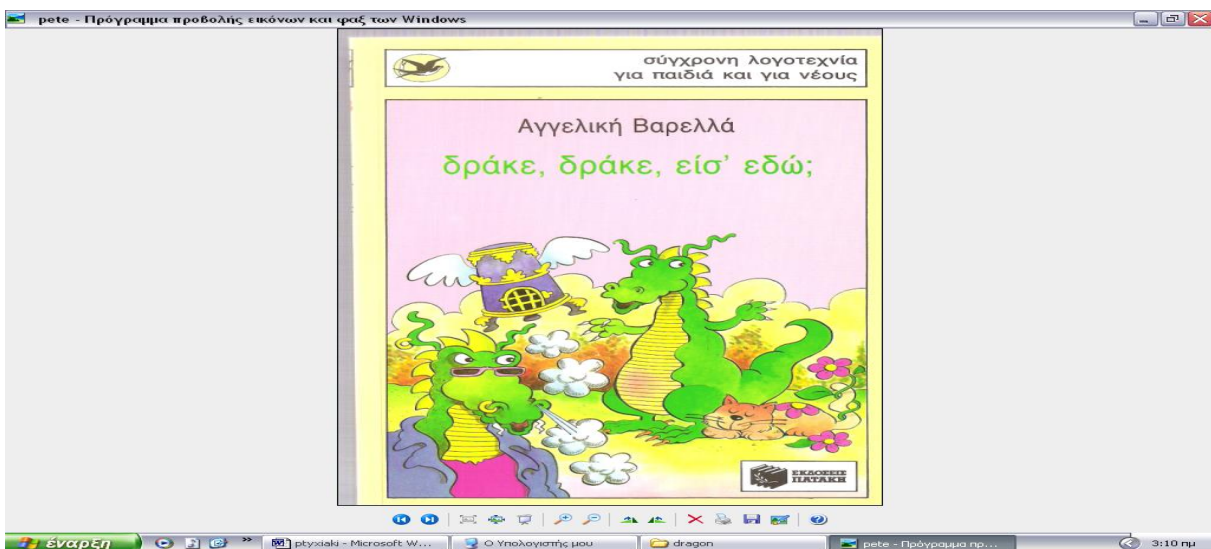

Εικόνα 11.6. Μια εικόνα της συλλογής

Ο τέταρτος και ο πέμπτος σύνδεσμος, *διάβασε ένα παραμύθι* και *διάβασε ένα βιβλίο*, οδηγούν σε ψηφιακό υλικό το οποίο έχει σαρωθεί και έχει μετατραπεί σε κατάλληλη μορφή για ανάγνωση μέσω η/υ. Οι σαρωμένες εικόνες είναι διαθέσιμες μέσω του προγράμματος προβολής εικόνων και φαξ των windows, έτσι ώστε να έχει ο χρήστης πολλαπλές δυνατότητες επεξεργασίας, προβολής και διαφόρων άλλων χρήσιμων εργασιών. Αυτές οι δύο υπηρεσίες διαμορφώθηκαν με σκοπό να παρακινήσουν το χρήστη να ασχοληθεί με τον κόσμο της λογοτεχνίας και να του κινήσουν το ενδιαφέρον για περαιτέρω αναγνώσματα.

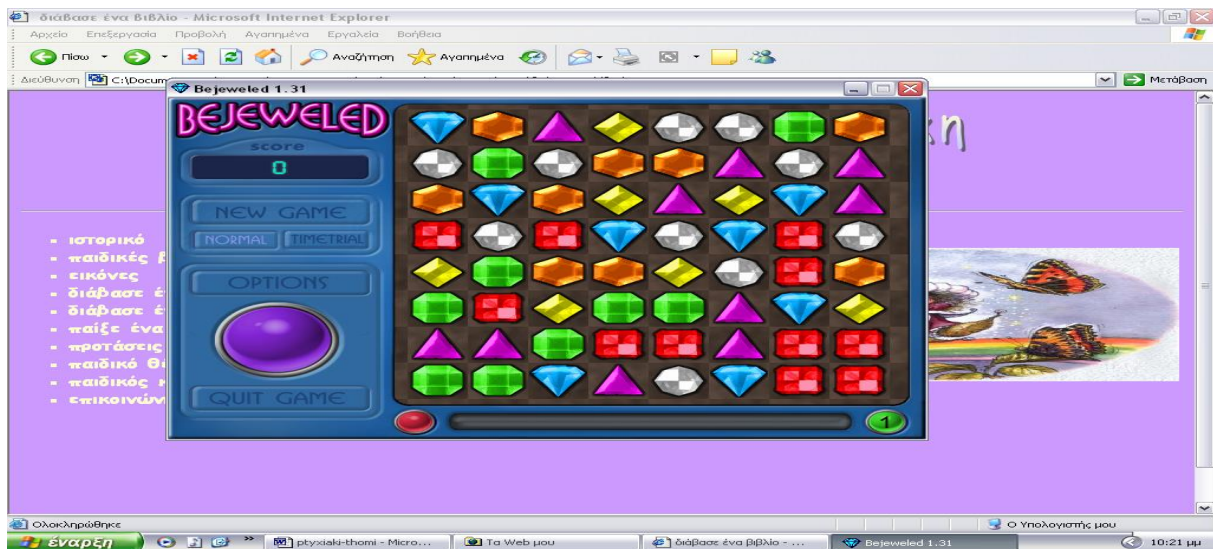

Εικόνα 11.7. Διάβασε ένα παραμύθι

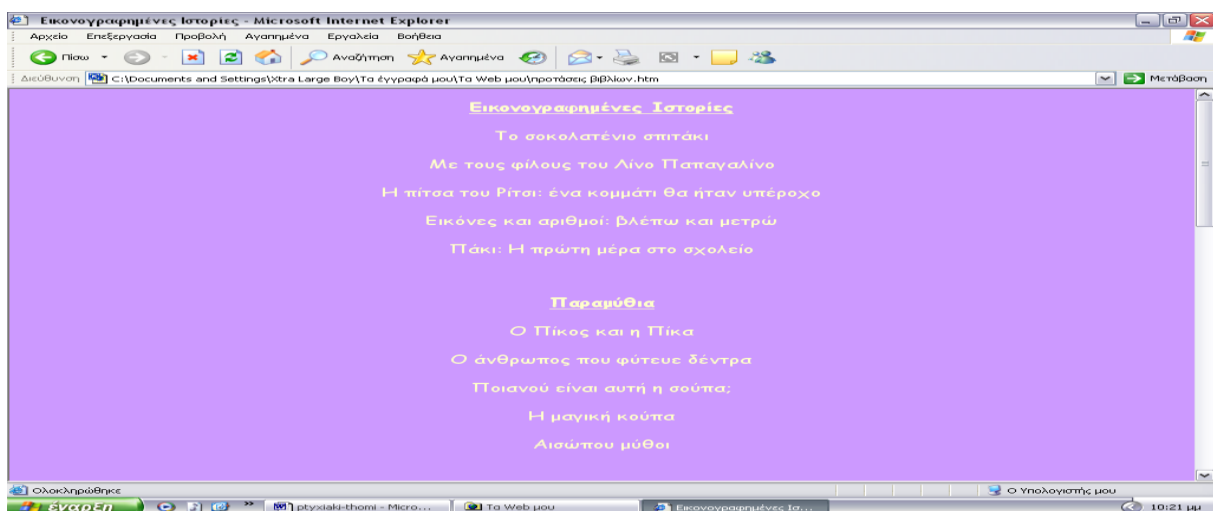
Εικόνα 11.8. Διάβασε ένα βιβλίο

Η έκτη υπηρεσία ονομάζεται *παίξε ένα παιχνίδι* δίνει τη δυνατότητα στους χρήστες να παίξουν αλλά και να αποθηκεύσουν στον η/υ τους το παιχνίδι *Bejeweled*. Αυτή η υπηρεσία δημιουργήθηκε με σκοπό να προσφέρει στο μικρό χρήστη χαρά και ψυχαγωγία μέσα από ένα διασκεδαστικό παιχνίδι, το οποίο μπορεί να παίξει και όταν βρίσκεται εκτός δικτύου εφόσον υπάρχει η δυνατότητα αποθήκευσής του.

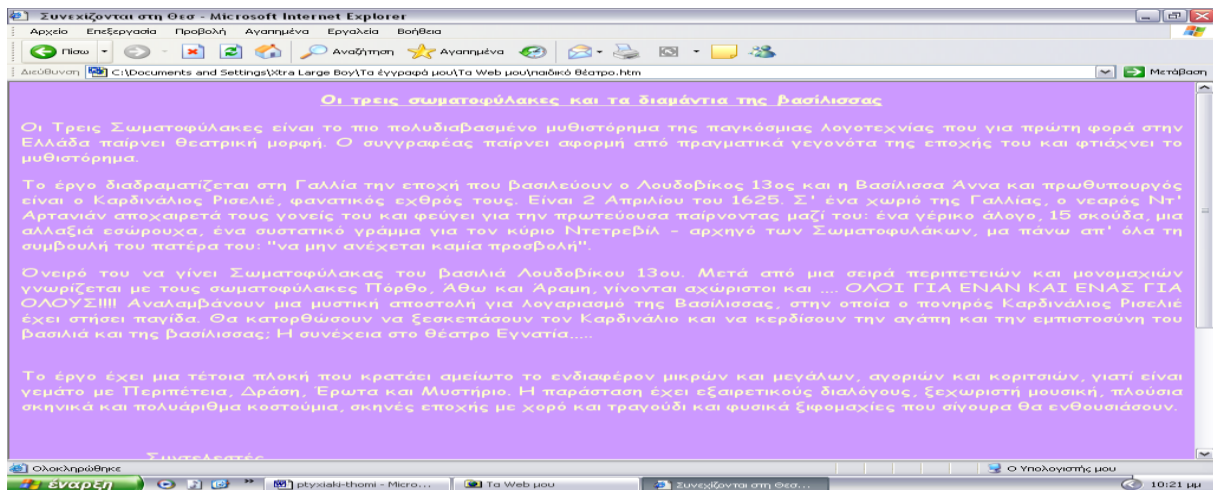

Εικόνα 11.9. Πάιξε ένα παιχνίδι

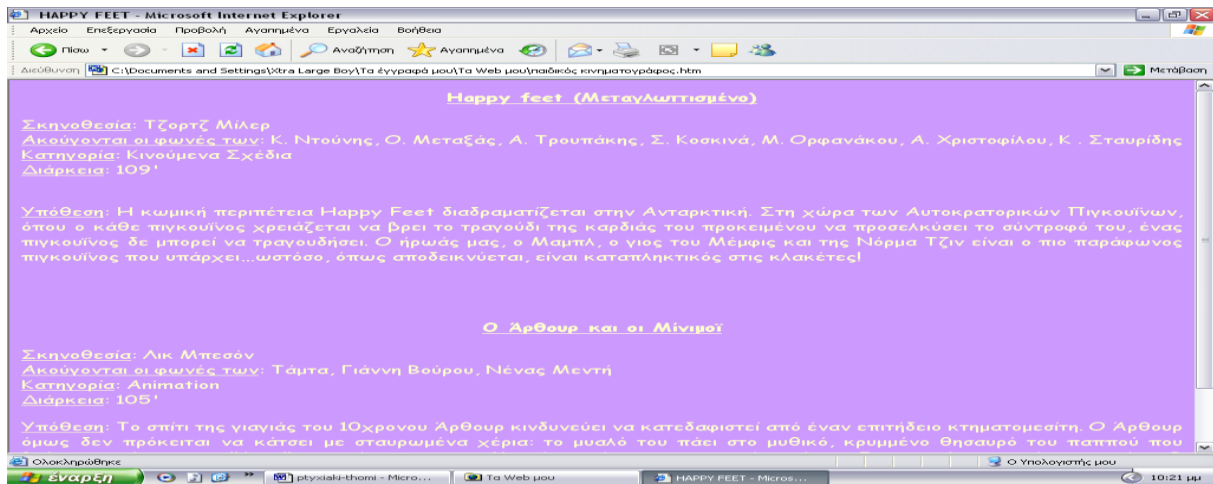
Οι επόμενες τρεις υπηρεσίες είναι οι προτάσεις βιβλίων, παιδικό θέατρο και παιδικός κινηματογράφος. Αυτοί οι σύνδεσμοι περιλαμβάνουν προτάσεις προς τους μικρούς χρήστες για κλασσική και μοντέρνα λογοτεχνία και τους ενημερώνουν για τις τρέχουσες θεατρικές παραστάσεις και τα κινηματογραφικά έργα. Αυτές οι υπηρεσίες έχουν διαμορφωθεί έτσι ώστε να κρατούν το χρήστη ενήμερο για τις εξελίξεις και τα δρώμενα στην τέχνη. Ακόμη, πρέπει ν' αναφερθεί ότι οι προτάσεις καταγράφονται στην ιστοσελίδα κατόπιν έρευνας, για τις κριτικές που έχουν ασκηθεί σε μια ταινία, μια παράσταση ή ένα βιβλίο.

Εικόνα 11.10. Προτάσεις βιβλίων

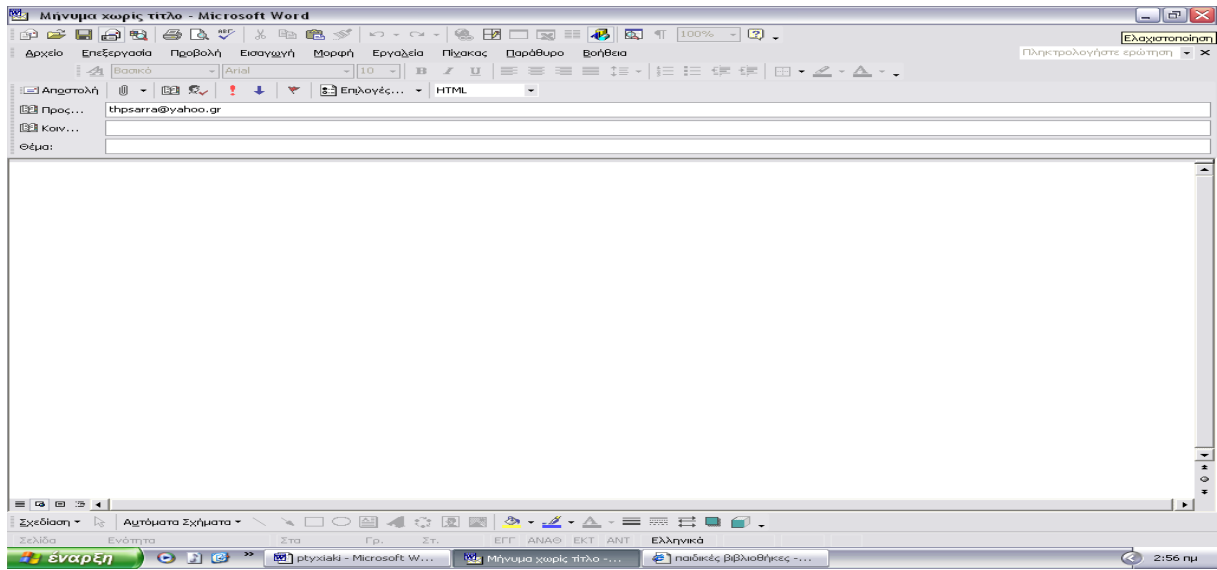

Εικόνα 11.11. Παιδικό θέατρο

Εικόνα 11.12. Παιδικός κινηματογράφος

Τέλος, ο δέκατος σύνδεσμος με όνομα *επικοινωνία*, παραπέμπει στην ηλεκτρονική διεύθυνση του δημιουργού, με τον οποίο έχει τη δυνατότητα να επικοινωνήσει ο χρήστης για τυχόν ερωτήσεις, απορίες ή παρατηρήσεις. Άρα, ο χρήστης μπορεί να επηρεάσει με τη γνώμη του το σχεδιασμό και τα περιεχόμενα της ιστοσελίδας ή ακόμα να δώσει στο σχεδιαστή χρήσιμες πληροφορίες που θα συμπεριληφθούν στην ιστοσελίδα.

Εικόνα 11.13. Επικοινωνία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Παιδική Βιβλιοθήκη Δήμου Αμπελοκήπων

Διεύθυνση: Διασταύρωση Βύρωνος και Κέννεντυ, Τ.Κ. 56121

Τηλέφωνο: 2310 729489

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: ampelokiroi@library.gr

Ωράριο λειτουργίας: Τρίτη -Σάββατο 9.00-14.00, Τρίτη-Πέμπτη 17.00-20.00

Παιδική Βιβλιοθήκη Άνω Πόλης

Διεύθυνση: Κλαυθμώνος 37, Τ.Κ. 54634

Τηλέφωνο: 2310 200537

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: -

Ωράριο λειτουργίας: Δευτέρα 14.00-20.00, Τρίτη-Παρασκευή 10.00-20.00,
Σάββατο 9.00- 16.00

Παιδική Βιβλιοθήκη Δελφών

Διεύθυνση: Δελφών 208 και Ορεστιάδος 3, Τ.Κ. 54248

Τηλέφωνο: 2310 324090

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: -

Ωράριο λειτουργίας: Δευτέρα 14.00-20.00, Τρίτη-Παρασκευή 10.00-20.00,
Σάββατο 9.00-14.00

Παιδική Βιβλιοθήκη Καλλιθέας

Διεύθυνση: Αρχαιοτήτων 13, Τ.Κ. 54632

Τηλέφωνο: 2310 616076

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: -

Ωράριο λειτουργίας: Δευτέρα 14.00-20.00, Τρίτη-Παρασκευή 10.00-20.00,
Σάββατο 9.00-14.00

Παιδική Βιβλιοθήκη Ξηροκρήνης

Διεύθυνση: Γρηγορίου Κολωνιάρη 23, Τ.Κ. 54629

Τηλέφωνο: 2310 514780

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: -

Ωράριο λειτουργίας: Δευτέρα 14.00-20.00, Τρίτη-Παρασκευή 10.00-20.00,
Σάββατο 9.00-14.00

Παιδική Βιβλιοθήκη Ορέστου

Διεύθυνση: Χαλκιδικής και Ορέστου 33, Τ.Κ. 54642

Τηλέφωνο: 2310 852384

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: -

Ωράριο Λειτουργίας: Δευτέρα 14.00-20.00, Τρίτη-Παρασκευή 10.00-20.00,
Σάββατο 9.00-14.00

Παιδική Βιβλιοθήκη Σιδηροδρομικού Σταθμού

Διεύθυνση: Αναγνωσταρά 9-11, Τ.Κ. 54627

Τηλέφωνο: 2310 545796

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: -

Ωράριο Λειτουργίας: Δευτέρα-Παρασκευή 9.00-15.30

Παιδική Κινητή Βιβλιοθήκη

Διεύθυνση: Δελφών 208 και Ορεστιάδος 3, Τ.Κ. 54248, Θεσσαλονίκη

Τηλέφωνο: 2310 324090

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: -

Ωράριο Λειτουργίας: -

Δαήδειος Παιδική Βιβλιοθήκη

Διεύθυνση: Ελλησπόντου 15 - Ν. Κατιρλί , Τ.Κ. 55132

Τηλέφωνο: 2310 480916

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: bibdah@in.gr

Ωράριο λειτουργίας: Χειμερινό ωράριο Δευτέρα-Παρασκευή 9.00-20.30, Θερινό
ωράριο Δευτέρα 14.30-20.30, Τρίτη-Παρασκευή 8.30-14.30

Δανηλίδειος Παιδική Βιβλιοθήκη

Διεύθυνση: Αιμ. Γρεβενών-Καρολίδου 14, Τ.Κ. 55132

Τηλέφωνο: 2310 456658

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: danlibdk@otenet.gr

Ωράριο λειτουργίας: Χειμερινό ωράριο Δευτέρα-Παρασκευή 9.00-20.30, Θερινό
ωράριο Δευτέρα 14.30-20.30, Τρίτη-Παρασκευή 8.30-14.30

Παιδική Βιβλιοθήκη Κηφισιάς

Διεύθυνση: Σολωμού 10, Τ.Κ. 55132

Τηλέφωνο: 2310 434987

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: vkifisia@otenet.gr

Ωράριο λειτουργίας: Χειμερινό ωράριο Δευτέρα 9.00-14.00, Τρίτη-Παρασκευή
9.00-20.30, Θερινό ωράριο Δευτέρα 14.30-20.30, Τρίτη-Παρασκευή 9.00.-14.30

Παιδική Βιβλιοθήκη Συνοικισμού Καραμπουρνάκι

Διεύθυνση: Κούσκουρα 32 , Τ.Κ. 55131

Τηλέφωνο: 2310 421752

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: karablib@otenet.gr

Ωράριο λειτουργίας: Χειμερινό ωράριο Δευτέρα-Παρασκευή 9.00-20.30, Θερινό ωράριο Δευτέρα 14.30-20.30, Τρίτη-Παρασκευή 8.30-14.30

Παιδική Βιβλιοθήκη Βαφοπουλείου Πνευματικού Κέντρου

Διεύθυνση: Γ. Νικολαΐδη 3, Τ.Κ. 54646

Τηλέφωνο: 2310 424 132 και 2310 424 133

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: -

Ωράριο λειτουργίας: Δευτέρα 17.00-21.00, Τρίτη-Παρασκευή 9.00-14.00 και 17.00-21.00, Σάββατο-Κυριακή 9.00-14.00

Παιδική Βιβλιοθήκη Πνευματικού Κέντρου Μενεμένης

Διεύθυνση: Έλλης Αλεξίου 5, Τ.Κ. 56122

Τηλέφωνο: 2310 745041

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: -

Ωράριο λειτουργίας: Δευτέρα και Σάββατο 9.00-14.00, Τετάρτη και Πέμπτη 9.00-15.00, Τρίτη και Παρασκευή 9.00-15.00 και 16.00-19.00

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Θεσσαλονίκη
24 Οκτωβρίου 2006

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί τμήμα της έρευνας που διεξάγω στα πλαίσια της πτυχιακής μου εργασίας ως φοιτήτρια του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης (Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας) του Αλεξάνδρειου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης.

Σκοπός του ερωτηματολογίου είναι να συγκεντρώσει στοιχεία για τις Παιδικές Βιβλιοθήκες του Νομού Θεσσαλονίκης και να ενημερώσει βιβλιοθηκονόμους, φοιτητές και ερευνητές σχετικά με την κατάσταση που επικρατεί.

Η συμμετοχή σας στην έρευνα αυτή είναι σημαντική. Σας παρακαλώ να συμπληρώσετε προσεκτικά το ερωτηματολόγιο έως τις 3 Νοεμβρίου, όταν θα περάσω να το παραλάβω.

Εάν υπάρξουν απορίες σχετικά με τη συμπλήρωσή του, παρακαλώ επικοινωνήστε μαζί μου στην ηλεκτρονική διεύθυνση: thpsarra@yahoo.gr.

Ευχαριστώ εκ των προτέρων για την συνεργασία σας.

Με εκτίμηση,
Θωμαΐς Ψαρρά

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1^ο ΜΕΡΟΣ: Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

01. Πόσα χρόνια λειτουργεί η βιβλιοθήκη σας;

02. Πόσα άτομα εργάζονται στη βιβλιοθήκη σας;

03. Πόσοι από τους εργαζόμενους είναι βιβλιοθηκονόμοι;

04. Η βιβλιοθήκη σας διαθέτει: (επιλέξτε όσα ισχύουν)

- Πληροφοριακά βιβλία
- Σχολικά βοηθήματα
- Λογοτεχνικά βιβλία
- Παραμύθια
- Περιοδικά
- Εφημερίδες
- Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές
- Cds
- Επιτραπέζια παιχνίδια
- Άλλο _____

05. Τι θεωρείτε ότι είναι πιο σημαντικό για τη βιβλιοθήκη σας; (επιλέξτε 1-4 ξεκινώντας από το πιο σημαντικό)

- Προσωπικό
- Χρήστες
- Υλικό (βιβλία, περιοδικά)
- Εξοπλισμός (νέες τεχνολογίες)

2° ΜΕΡΟΣ: ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

06. Η βιβλιοθήκη σας έχει εισάγει τις νέες τεχνολογίες;

Ναι

Εάν ναι, με ποιον τρόπο;

Με αυτοματοποίηση των βιβλιοθηκονομικών λειτουργιών

Με πρόσβαση στο Ίντερνετ

Άλλο _____

Όχι

Εάν όχι, εξηγήστε τους λόγους και προχωρήστε στο επόμενο μέρος του ερωτηματολογίου παραλείποντας τις ερωτήσεις 07-09.Β.: _____

07. Οι νέες τεχνολογίες έχουν βοηθήσει στην ανάπτυξη της βιβλιοθήκης σας;

Ναι

Εάν ναι, εξηγήστε με ποιον τρόπο: _____

Όχι

Εάν όχι, εξηγήστε γιατί: _____

08. Η ικανότητα σας στη χρήση των νέων τεχνολογιών της βιβλιοθήκης είναι:
(κυκλώστε 1 -10)

Κακή 1__2__3__4__5__6__7__8__9__10 Τέλεια

09.Α. Έχουν οι χρήστες την δυνατότητα χρήσης των νέων τεχνολογιών, που προσφέρει η βιβλιοθήκη σας;

Ναι

Εάν ναι, αυτές είναι:

Πρόσβαση στο Ίντερνετ

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

MS Office (word, excel, powerpoint)

Άλλο _____

Όχι

09.Β. Οι χρήστες χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες που προσφέρει η βιβλιοθήκη σας:

Με την καθοδήγηση σας

Με μαθήματα που προσφέρει η βιβλιοθήκη σας

- Η βιβλιοθήκη παρέχει φυλλάδια/οδηγίες χρήσης
- Είναι ήδη γνώστες

3° ΜΕΡΟΣ: ΧΡΗΣΤΕΣ

10. Πόσους ενεργούς χρήστες έχει η βιβλιοθήκη σας;

11. Πόσους χρήστες δέχεστε κατά μέσο όρο ημερησίως;

12. Πόσους δανεισμούς πραγματοποιείτε κατά μέσο όρο ημερησίως;

13. Οι ηλικίες των χρηστών είναι:

- 0-10 ετών
- 0-15 ετών
- 0-18 ετών
- 10-15 ετών
- 10-18 ετών
- 15-18 ετών

14. Με ποιο τρόπο ενημερώνετε τους χρήστες για τις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες της βιβλιοθήκης σας;

- Προφορικά
- Με ανακοίνωση στην είσοδο της βιβλιοθήκης
- Μέσω των σχολείων του δήμου
- Μέσω των τοπικών σταθμών ραδιοφώνου και τηλεόρασης
- Μέσω των δημοτικών εντύπων (εφημερίδες, περιοδικά) και φυλλαδίων
- Άλλο _____

15. Οι χρήστες ανταποκρίνονται στις εκδηλώσεις και στις δραστηριότητες της βιβλιοθήκης σας;

- Ναι

Εάν ναι, ποια είναι τα σχόλια που εισπράττετε: _____

Όχι

Εάν όχι, τι πιστεύετε ότι φταίει: _____

16. Είναι ευχαριστημένοι οι χρήστες από την βιβλιοθήκη σας και τις υπηρεσίες που προσφέρει; (κυκλώστε 1 -10)

Καθόλου 1__2__3__4__5__6__7__8__9__10 Απόλυτα

4° ΜΕΡΟΣ : ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΣ

17. Στοιχεία ερωτώμενου:

Όνομα (προαιρετικά):

Αρμοδιότητα/θέση:

Βιβλιοθήκη:

18. Πόσο καιρό εργάζεστε στη βιβλιοθήκη;

19. Είστε κάτοχος πτυχίου Βιβλιοθηκονομίας;

Ναι

Εάν ναι, ποια χρονιά πήρατε το πτυχίο σας:

Όχι

Εάν όχι, τι πτυχίο έχετε στην κατοχή σας:

20. Παρακολουθείτε σεμινάρια ή ημερίδες της Βιβλιοθηκονομικής Επιστήμης για τις νέες τεχνολογίες;

Ναι

Εάν ναι, σε τι σας έχει ωφελήσει αυτό: _____

Όχι

Εάν όχι, εξηγήστε τους λόγους: _____

21. Είστε ευχαριστημένος/η με τις συνθήκες εργασίας σας;

Ναι

Εάν ναι, εξηγήστε τους λόγους: _____

Όχι

Εάν όχι, εξηγήστε τους λόγους: _____

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

1° ΜΕΡΟΣ: ΧΡΗΣΤΗΣ

01. Στοιχεία ερωτώμενου:

Όνομα (προαιρετικά):

Τάξη:

Σχολείο:

Βιβλιοθήκη:

02. Πώς ενημερωθήκατε για την ύπαρξη της βιβλιοθήκης;

- Από ένα φίλο/μια φίλη
- Από το σχολικό περιβάλλον
- Από εφημερίδα/περιοδικό
- Από την τηλεόραση
- Άλλο _____

03. Επισκέπτεστε την βιβλιοθήκη:

- Για να περάσετε την ώρα σας
- Για να συναντήσετε συμμαθητές/φίλους
- Για να διαβάσετε τα μαθήματά σας
- Για να χρησιμοποιήσετε το υλικό της
- Για τις δραστηριότητες που προσφέρει
- Άλλο _____

04. Έρχεστε συνήθως στην βιβλιοθήκη:

- Μόνοι/ες σας

- Με φίλους σας
- Με τους γονείς σας
- Με τους δασκάλους/καθηγητές σας

05. Είστε χρήστης και κάποιας άλλης παιδικής βιβλιοθήκης:

- Ναι

Εάν ναι, ποια/ποιες: _____

- Όχι

2° ΜΕΡΟΣ: ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

06. Πόσο συχνά επισκέπτεστε την βιβλιοθήκη;

- Κάθε μέρα
- Μια φορά την εβδομάδα
- Δύο φορές την εβδομάδα
- Μια φορά τον μήνα
- Δύο φορές τον μήνα

07. Είστε κάτοχος κάρτας δανεισμού βιβλίων;

- Ναι

Εάν ναι, πόσα βιβλία δανείζετε το μήνα: _____

- Όχι

08. Τι είδους υλικό χρησιμοποιείτε συνήθως; (σημειώστε όσα ισχύουν)

- Πληροφοριακά βιβλία
- Σχολικά βοηθήματα
- Λογοτεχνικά βιβλία
- Παραμύθια
- Περιοδικά
- Εφημερίδες
- Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές
- Cds
- Άλλο _____

09.A. Χρησιμοποιείται τις νέες τεχνολογίες που διαθέτει η βιβλιοθήκη;

Ναι

Εάν ναι, αναφέρετε ποιες χρησιμοποιείτε: _____

Όχι

Εάν όχι, εξηγήστε γιατί: _____

09.B. Η ικανότητα σας στη χρήση των νέων τεχνολογιών της βιβλιοθήκης είναι:
(κυκλώστε 1 -10)

Κακή 1__2__3__4__5__6__7__8__9__10 Τέλεια

10. Παίρνετε μέρος στις εκδηλώσεις (καραγκιόζης) και τις δραστηριότητες (σκάκι) της βιβλιοθήκης;

Ναι

Όχι

3^ο ΜΕΡΟΣ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

11.A. Τι σας αρέσει περισσότερο στην βιβλιοθήκη; (επιλέξτε 1-6 ξεκινώντας από το πιο σημαντικό)

Οι εκδηλώσεις

Οι δραστηριότητες

Το αναγνωστήριο

Οι βιβλιοθηκονόμοι

Το υλικό

Ο χώρος της βιβλιοθήκης

11.B. Τι θεωρείτε ότι είναι πιο σημαντικό για την βιβλιοθήκη; (επιλέξτε 1-4 ξεκινώντας από το πιο σημαντικό)

Προσωπικό

Χρήστες

Υλικό (βιβλία, περιοδικά)

Εξοπλισμός (νέες τεχνολογίες)

12. Βρίσκετε στη βιβλιοθήκη το υλικό που χρειάζεστε:

- Πάντα
- Τις περισσότερες φορές
- Πολύ λίγες φορές
- Ποτέ

13. Είστε ευχαριστημένος/η από την βιβλιοθήκη και τις υπηρεσίες που σας προσφέρει; (κυκλώστε 1 -10)

Καθόλου 1__2__3__4__5__6__7__8__9__10 Απόλυτα

14. Τι θα θέλατε να διαθέτει η βιβλιοθήκη, για να σας αρέσει περισσότερο;_____

4° ΜΕΡΟΣ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

15. Είστε ευχαριστημένος/η από το προσωπικό της βιβλιοθήκης:

Ναι

Εάν ναι, αναφέρετε γιατί:_____

Όχι

Εάν όχι, αναφέρετε γιατί:_____

16. Το προσωπικό είναι: (επιλέξτε όσα ισχύουν)

Εξυπηρετικό

Δεν είναι εξυπηρετικό

Ευγενικό

Αγενές

Χαμογελαστό

Σκυθρωπό

Ήρεμο

Νευρικό

Οργανωμένο (γνωρίζει τα θέματα στα οποία ζητάτε πληροφορίες)

Ανοργάνωτο (δεν γνωρίζει τα θέματα στα οποία ζητάτε πληροφορίες)

Άλλο_____

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Guidelines for Children's Libraries Services

Libraries for Children and Young Adults Section

library services for children - more important than ever to children and their families all over the world

Preface

The global community and the demands of the information age have re-shaped librarianship and the use of technologies to acknowledge and enhance the economic, cultural and communication revolution in today's world.

The Guidelines in an outline format were written by the Standing Committee members of the Libraries for Children and Young Adults Section as an implementation tool for libraries of all sizes and economic levels.

These Guidelines complement IFLA's publications; *The IFLA/UNESCO Public Library Manifesto*; *The Public Library Service: IFLA/UNESCO Guidelines for Development*; and *Guidelines for Library Services for Young Adults*.

Introduction

Library services for children have never been as important for children and their families all over the world, as they are today. Access to the knowledge and the multicultural riches of the world, as well as lifelong learning and literacy skills have become the priority of our society. A quality children's library equips children with lifelong learning and literacy skills, enabling them to participate and contribute to the community. It should constantly respond to the increasing changes in the society and meet the information, cultural and entertainment needs of all children. Every child should be familiar and comfortable with the local library and possess the skills to find their way around libraries in general.

Purpose

The purpose of the guidelines is to help public libraries in various countries throughout the world to implement high quality children's services.

Audience

The audience for the guidelines is practising librarians, library administrators and decision-makers, students and instructors in library and information science training programs.

Section One

Mission

"By providing a wide range of materials and activities, public libraries provide an opportunity for children to experience the enjoyment of reading and the excitement of discovering knowledge and works of the imagination. Children and their parents should be taught how to make the best use of a library and how to develop skills in the use of printed and electronic media.

Public libraries have a special responsibility to support the process of learning to read, and to promote books and other media for children. The library must provide special events for children, such as storytelling and activities related to the library's services and resources.

Children should be encouraged to use the library from an early age, as this will make them more likely to remain users in future years.

In multilingual countries, books and audio-visual materials for children should be available in their mother tongue."

(The Public Library Service - IFLA / UNESCO Guidelines for development, 2001)

Section Two

Meeting children's needs

The United Nation's *Convention on The Rights of the Child* stresses the right of every child to the development of his or her full potential, the right to free and open access to information, materials and programs, under equal conditions for all, irrespective of:

- age
- race
- sex
- religious, national and cultural background
- language
- social status or
- personal skills and abilities.

Growing up is a local community activity, not a global activity for children, but one affected by global issues.

Target groups

Target groups welcomed by the children's library, either individually or in groups, include:

- babies and toddlers
- pre-school children
- school children up to 13
- special needs groups
- parents and other family members
- caregivers

- other adults working with children, books and media.

Goals

- To facilitate the right of every child to
 - information
 - functional, visual, digital and media literacy
 - cultural development
 - reader development
 - lifelong learning
 - creative programs in leisure time
- To provide children with open access to all resources and media
- To provide various activities for children, parents and caregivers
- To facilitate families' entry into the community
- To empower children and to advocate for their freedom and safety
- To encourage children to become confident and competent people
- To strive for a peaceful world.

Funding

Children are a worthwhile "investment". Children's libraries need a budget to maintain and improve the quality of materials and services offered to the public.

Standard budgets can be supplemented with outside sources of funding, such as:

- government grants (for special programs and new initiatives)
- cultural organisations (for music, dance, drama, arts, historical and ethnic presentations)
- publishers (for visits by authors or illustrators and for other give-aways)

- sponsorship (local businesses and volunteer organisations to support specific events)
- non-governmental agencies
- matching funds.

Materials

Children's libraries should include a variety of developmentally appropriate materials in all formats, including cassettes), toys, learning games, computers, software and connectivity.

Selection criteria

Building collections and services, librarians should choose materials which are:

- high quality
- age appropriate
- current and accurate
- a reflection of a variety of values and opinions
- a reflection of local community culture
- an introduction to the global community.

Space

Children of all ages should find the library an open, inviting, attractive, challenging and non-threatening place to visit.

Ideally, a children's service needs its own library area, which must be easily recognisable (e.g. special furnishings, decorations and colours) and distinct from other parts of the library.

Libraries offer a public space where children can meet each other or can meet others in cyber-space.

Services

Children's services should be taken as important and treated equally with those for adults.

Children's libraries should meet the information, cultural and entertainment needs of the community's children by:

- lending a variety of materials
- offering information and reference services
- helping children select materials
- involving children in the selection of materials and development of library services
- offering training in library skills and information literacy
- doing motivating activities (reading promotion)
- offering creative programming and storytelling
- educating parents and caregivers
- providing reference and training for caregivers, pre-school teachers, school teachers and librarians
- co-operating with and supporting community organisations and institutions.

Networking

A network with other organisations and institutions in the local community is important and beneficial.

- Investigating the information and cultural needs of the community and trying to match those needs with library resources insures that local institutions do not compete but co-operate to the benefit of children.
- Schools are important partners. The school library provides support for the educational process and the children's library deals with self education and leisure reading.
- Healthcare centres, day-care centres, kindergartens and other caregiving places are institutions which are necessary and welcome partners, especially in reading promotion activities for children, parents and professionals.

Publicity

A positive, public profile for children's libraries is most important as competition for a child's time and attention grows.

Reading and literacy are necessary skills in order to communicate and their value must be constantly reinforced.

Human resources

Effective and professionally run children's libraries require trained and committed children's librarians.

Desired skills include:

- enthusiasm
- strong communication, interpersonal, team working and problem-solving skills
- the ability to network and co-operate
- the ability to initiate, be flexible and be open to change
- the ability to analyse user needs, plan, manage and evaluate services and programs
- an eagerness to learn new skills and develop professionally.

Children's librarians also need a knowledge and understanding of:

- child psychology and development
- the theories of reading development and the promotion
- artistic and cultural opportunities
- literature for children in books and related media.

Management and evaluation

It is important that those who manage children's services participate in the planning process for the library as a whole, to insure an awareness and support for children's services in the overall goals and long term plans of the library.

Reliable performance information is a necessary tool for evaluation and Improvement.

- collect statistics related to resources, staff, services, circulation, activities, etc., to provide data for planning, showing accountability and making informed management decisions
- measure staff performance based on standardised competencies.

Section three

Seeking your contribution!

- The Standing Committee of the Libraries for Children and Young Adults Section wants your assistance.
- Please, join the Section and send your “best practices” examples to be included on the Section’s part of IFLA’s web page.
- Please send information to the Committee Chair or Information Co-ordinator for editing and inclusion.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

The background text to the Guidelines for Children's Libraries Services

Prepared as a basic information during the process of developing The Guidelines
published in December 2003

Libraries for Children and Young Adults IFLA Section

The text is prepared by the working group including: Lars Aagaard (Denmark), John Dunne (UK), Kathy East (US), Leikny Haga Indergaard (Norway), Susanne Krüger (Germany), Olga Maeots (Russian Federation), Rita Schmitt (Germany) and Ivanka Stricevic (Croatia) with an inputs from all Standing Committee members 1999-2003 and in collaboration with Marian Koren (The Netherlands) and Donna Saxby (The Netherlands)

SECTION ONE

Introduction

No-one should doubt the importance of children's libraries to children and their families all over the world. They are often the first encounter with life long

learning, introducing the readers and learners of the future to an exciting, rich and varied resource. Every child should be familiar and comfortable with their local library, and despite international variations, there are basic ideas and good practice that all children's library professionals can follow. The 21st century has brought many challenges and many opportunities; it is up to the managers and practitioners of public library services to make sure that children have the best start in their reading and learning lives. The children's librarian must plan, market, implement and evaluate activities and services to children of all ages, based on their development and interests, and the objectives of the library.

Mission and Goals

"The special responsibility of the children's library is to meet the needs of children. If children can be inspired at an early age by the excitement of finding knowledge and by works of the imagination, they are likely to benefit from these vital elements of personal development throughout their lives, both enriching themselves and enhancing their contribution to society. Children can also encourage parents and other adults to make use of the library. It is also important that young people who experience difficulty in learning to read should have access to a library to provide them with appropriate material." (from: *The Public Library Service - IFLA/UNESCO Guidelines for development, 2001*)

The children's library equips children with lifelong learning and literacy skills enabling them to participate in society. "By providing a wide range of materials and activities, public libraries provide an opportunity for children to experience the enjoyment of reading and the excitement of discovering knowledge and works of the imagination. Children and their parents should be taught how to make the best use of a library and how to develop skills in the use of printed and

electronic media. Public libraries have a special responsibility to support the process of learning to read, and to promote books and other media for children. The library must provide special events for children, such as story telling and activities related to the library's services and resources. Children should be encouraged to use the library from an early age as this will make them more likely to remain users in future years. In multilingual countries books and audio-visual materials for children should be available in their mother tongue." ((from: *The Public Library Service - IFLA/UNESCO Guidelines for development, 2001*)

Goals for services for Children

- To facilitate the basic library principle of the right of every individual to information, literacy, cultural development, lifelong learning and creative programmes in leisure time.
- To provide children with open access to adequate resources and media, and in addition provide cultural and recreational programmes, oriented towards reading and literacy. Children's libraries hereby respond directly to children's rights and create conditions for their optimal development
- To provide various activities for children and their parents or carers, children's libraries provide opportunities, outside the school or family environment, for learning about the rights and responsibilities, for acquiring skills necessary in the promotion and protection of rights and freedoms, as well as for living in conditions that reflect such rights and responsibilities.

Goals of the Guidelines

The purpose of these new Guidelines is to inform decision makers, to give guidance to the international library community about children's needs and

rights on information, literacy and reading and to help public libraries implement high quality children's services. They are aimed at practising librarians, library administrators and decision makers, and the students and lecturers of library and information faculties.

SECTION TWO

Definition of target group

The children's library must serve all citizens and groups. No-one is too young to be a library user. Target groups coming into the children's library, either individually or in groups, include:

- babies/toddlers
- pre-school children
- elementary/primary school children (age 5-10)
- "older" children (age 11 - 14)
- young people with reading, learning and developmental difficulties
- parents and other adults working with books / media and children
- families

Needs of target group

The *UN Convention on the Rights of the Child* is the basis for defining the rights of the child in the context of children's libraries. It stresses the right of every child to the development of his/her full potential, the right to free and open access to information, materials and programmes, under equal conditions for all, irrespective of age, race, sex, religious and national background, language or social status (particularly Articles 1, 2, 4, 13,14, 17, 23, 28, 29, 30, 31, 42).

Children's libraries promote the rights of the child, through different activities designed for children and adults. Activities for children include exhibitions, promotions of books and other media dealing with the rights of the child, workshops, reading and literacy sessions/programmes and other leisure time activities. Children's libraries should be the place where children meet and communicate freely, where they develop their potential creatively and where they learn, apply and expand their rights and responsibilities.

Free and varied activities in children's libraries require modern approaches, such as small-group activities, work in pairs, role-playing, guided fantasies, discussions, team and co-operative work, etc. Such methods and strategies help children acquire knowledge and skills for free and non-confrontational communication and co-operation.

Children's libraries can be an important factor in the development of democracy in a society. They should empower children for active participation. Through early access to information and books, creative contacts with peers and pursuing interests in the library, the child learns how to live with others, how to protect their own rights while respecting the rights of others.

Materials

According to UNESCO's Manifesto for Public Libraries, one of the public libraries' most important tasks is "to support and participate in activities and programmes for the development of reading and writing skills within all age groups".

Children of all ages should find the library an attractive place to visit. The library is important to parents, who can bring their babies to a source of local culture, where they join other parents, create networks, gain information on childcare, children's psychology, and children's cultural needs. Many parents use the children's library before the birth of their child. It is now well known, that rhythm, tunes, lullabies etc for the unborn baby can aid their later development.

As the child grows, the library becomes an important place for interacting with other children. At the same time parents see materials which help to build the linguistic skills needed for evolving competencies in telling, imagining, understanding, reading, and being a social person.

Easy texts for early reading, adapted for the child for their level of development, are of major importance. A child cannot be too prepared for the formal learning which starts at school.

Children in the early stages of school, from first to third grade, enjoy with playing and learning. Libraries, which provide both experiences, are essential for children and their parents.

When children start to investigate on their own, they are curious about everything, from the tiny insect under a microscope to distant galaxies and dinosaurs of long ago. The library is there as a source of information for everything.

During adolescence the opinion of peers is of major importance. The library offers a meeting place which is neither school, nor home. Furthermore, the

young person finds materials to prepare them for the major transformation and personal growth to come.

Adults visit the children's library on both personal (as parent or carer) and professional (teacher or health visitor for instance) levels. Adults with learning difficulties also often use children's libraries, where they find materials matching their own level of ability.

Information and communication technology

Offering access to the Internet is probably only the first step for libraries into the information age. As technology develops, what will remain is the need of the public to find information and educate itself, to interact, to play and to add to personal growth. The need for the fundamental library skills of finding and citing and presenting will also continue. Libraries offer a public space, where children and young adults meet each other-in both cyber-space and in real library accommodation. They search, they find and they help each other, they interact.

It is a goal for the libraries of the world that children are able to access the internet as freely as possible. It is also important that libraries protect the younger and more vulnerable members of the public from being confronted with inappropriate information and images, this is a matter of protecting their privacy. Information from the internet should aim to be comparable with any other source of information - and in some cultures it may be the first and primary source.

In any library, the internet can be the first and dominating supplier of information. It is available to let users find resources directly and for ordering resources in book-form and other media. The role of the children's librarian is to educate and support their young audience.

Librarians must organise access to internet resources according to the needs of their public. Books, magazines, videos, audio and music, which often answer most frequent questions, add to the functionality of the internet by their ease of transportation and ease of handling by the library. It will be essential for library staff to be able to inform the public about internet resources as well as traditional resources.

Organising internet stations in the library building will demand great intuition; protecting the public from intrusion by unwanted or inappropriate information, whilst offering an undisturbed room for meeting the world through the internet. At the same time offering room for discussion between library users and staff on the immense, impressive and often intimidating amount of possibilities. The role of the librarian as an adviser is very promising!

Services and programmes and library building

The public library must understand the needs of children and provide services to meet them. It has a special responsibility to organise, implement and support library programmes and to promote books and other media as appropriate. The children's library must have suitable space within the public library and the services for children should be treated as equally as those for adults. Although the children's library service and the public library services have common goals, the rights of the child and his/her specific needs require specific approaches.

The development of children's library services within the public library is an overall reflection of the development of the public library itself. No endorsement can be made of a modern updated public library if it does not meet the needs of children and their future by providing adequate services, materials and programmes.

Children's services need their own library area which must be easily recognisable (special furnishings, decoration and colours) and distinct from other parts of the library. The children's library is a place to meet, play and communicate. It is here that its goals are realised, where they come alive. An inviting atmosphere encourages children to use all library resources, to read and linger in the library.

In library buildings, where services for all age groups in the community are housed, children should get an appropriate proportion of the whole library space. The children's library needs to be large enough to accommodate school groups.

Children are not a homogenous target group, they have very different skills, gifts, talents and needs (dependent on their age, cultural background etc) which must be considered in the space planning process and furnishing of the library. As target groups in the children's library cover a wide range of ages and abilities (from babies to adults) both the furniture and design space should suit their different needs.

The furnishings must be flexible (e.g. mobile shelves) and shelving must allow different media to be presented. Shelves should be low (max. height 1.5 metres) throughout the children's section, open boxes for large formats like picture books, and special areas for different age groups. Furnishing should support

communication among children / library users, that children can meet with their peers, this is known as 'Social Furnishing'.

Accessibility of all facilities for disabled children (and pushchairs) is self-evident. Entrance doors of the library building and/or the children's department must be easy for children to open. Bicycle racks should be provided outside the building. The children's library must be a safe place; any risk of accidents, e.g. by staircases, sharp edges of shelves, must be avoided. Staff must be alert to those in the children's area to ensure a safe environment for everyone.

OPACs, Multimedia Workstations, Internet workstations, and a variety of software (to use in the library and for loan) must be provided. The children's department should be equipped with IT facilities with the same priority as the adult section of the library. Libraries must consider legal aspects concerning children's access to the internet which are relevant in their country.

SECTION THREE

Co-operation with other institutions

A good network with other organisations and institutions in the local community is key to the effectiveness of the children's library. The children's librarian can keep the community informed about programmes and events in the library by:

- using bulletins and information boards in the library as well as in schools, hospitals, children's centres, supermarkets, bus stations and all possible meeting places for children and their parents/carers
- making and distributing posters, leaflets, booklists, bookmarks etc.

- supplying newspapers, radio and TV with information about activities and events
- writing newsletters and preparing special articles and programmes about children's reading
- using the internet; a special website is a very effective way to present information.

The children's librarian should investigate the information needs of the community and try to match these needs with library resources. S/he co-operates with schools, hospitals, kindergartens, community centres, museums, art studios etc. Mutual community projects for children involve them in the cultural life of the community. Co-ordination ensures that local institutions do not compete but co-operate to the benefit of children. Special programmes may also be created for parents and children with special needs (disabled, cultural minorities, at risk groups).

Schools are one of the most important partners for the children's librarian. Co-operative planning between school libraries, schools library services and the children's library can better meet the needs and interests of users. While the school library and schools library services provides information support for the educational process, the children's library deals more with self education and leisure reading. The children's librarian should provide various special programmes for the benefit of schools such as:

- library visits
- library orientation programmes
- information literacy
- reading promotion
- lending services

- cultural programmes
- homework clubs
- author/storyteller visits

The children's librarian can also provide reference services and training for teachers and school librarians including booktalks, reference and information assistance. Where there is a Schools Library Service, some of this work would be undertaken by the Schools Library Service perhaps in partnership with the Children's Library Service. To develop new projects and services, the children's librarian can attract volunteers and sponsors from the local community (e.g.: social services, local companies, publishers). Partnership and co-operation in mutual projects is extremely important and could be carried out on the principle of matching funds.

SECTION FOUR

Planning

Children's libraries need an annual budget to ensure they develop and grow. This budget should provide for the purchase of books and other resources including magazines, audio visual and computer games etc.

Children's library budgets can be linked to the percentage of children in the overall population. Therefore, if the child population of the community served is 20%, the proportion of money spent on children's books and other resources should be the same (i.e.20% of the total library budget).

Different types of books and resources will be required for babies/toddlers, pre-school children, elementary/primary school children (age 5-10), and older children (age 11-14). Each age range has different needs and expectations. The amount spent on these will vary depending according to the profile of the local community and the use made of the library, e.g. a library service with a very young community will need more pre-school materials. It is important to get the balance of stock correct as this influences the use made of the library.

A popular children's library will probably lend more fiction than information materials, e.g. 60% fiction and 40% information, and this should be reflected in the purchase of new items. Every children's library should have the widest range of new materials possible, however it is also important to spend a proportion of the budget on replacing titles which have been worn or lost.

Children's librarians also need access to other budgets for items such as furniture and equipment. Computers are increasingly prevalent in children's libraries, and must be budgeted for. Money also needs to be allocated for guest speakers and performers.

Standard budgets can often be supplemented with outside sources of funding such as:

- Government grants - these are often targeted at specific projects, e.g. literacy and libraries
- Cultural organisations - they will often support book events such as author and illustrator visits
- Publishers - children's publishers will often provide their own authors or illustrators free of charge for library events, plus free promotional materials

- Sponsorship - local business companies are often interested in sponsoring specific events, e.g. summer reading programmes, book weeks etc.

The best way of achieving a successful budget proposal for the children's library is to prepare an annual report on what is required. This requires preparation of evidence, and generally speaking the more detail that can be included, the more likely the budget is to be accepted.

For a rolling annual programme of purchasing, the following questions should be addressed:

- what areas of stock do you wish to target?
- how many books and other resources do you wish to purchase?
- how much will they cost?

In the future more project work is likely to be undertaken and with much more creative financing than previously. Children are a worthwhile investment. The use of both state and private funding in ordinary operating projects must be used increasingly to reach increasingly high targets.

Desirable characteristics for staff & Education and training

Effective and professionally run children's libraries require trained and committed children's librarians. The children's librarian is the advocate of children in the library, the child is the focus of all his/her activities.

In order to have committed trained professional children's librarians, there must be education and training in all areas of the service. IFLA supports efforts to organise basic and continuing courses in library services for children and young adults. Children's librarianship should be part of the curriculum of any public library education programme.

Personal skills:

- enthusiasm for working with children and books
- good communication, interpersonal, team working and problem solving skills
- ability to network, to make contacts, integrate, and co-operate
- ability to initiate, to be flexible and open to change
- eagerness learn new skills and develop professionally

Professional awareness/knowledge of:

- the cultural heritage/literature/media market and media use by children and to be able to communicate about these to children
- theory of reading development and promotion of reading
- IT and media-literacy
- developing services and programmes for different target groups, being aware of community needs and developments
- child psychology and development
- promotion and marketing of services to multicultural communities
- and be a member of relevant professional organisation(s)

Management skills, ability to:

- take responsibility for resources and people whilst supporting library objectives
- organise and manage time effectively
- create confidence and motivate people
- consult and be a active listener
- organise successful events
- present to a variety of audiences
- analyse user needs, and to plan, manage and evaluate programmes

Planning services

Children's librarians should participate in public library management meetings whenever questions of the services for children are discussed.

When discussing financial policy and managing the budget for children's services, the children's librarian (or children's services co-ordinator) should be directly involved. This is particularly important when the resources are limited and when the priorities are defined by the public library as a whole.

The goals and objectives of children's library services should be developed by children's librarians for approval by the management team. The children's librarian has a particular responsibility for the components of the service for children and should ensure that there is a child-oriented approach.

Plans must be in line with national regulations and guidelines for library work and be based on factual knowledge of the local community including population demographics, education, voluntary teams and associations, business and trade organisations, infrastructure and residential patterns. They may also be related to more comprehensive municipal plans, and co-ordinated with plans within related fields such as culture, social services, education and language services.

It is important that those who manage children's services participate in the planning process for the library as a whole, to ensure an awareness and support of children's services in the overall goals and long term plans of the library.

Monitoring the needs of current and potential users of the children's library (community needs analysis) should be done by the children's librarian. It is different from the monitoring done for services for adults (oriented directly on

users) because often parents and carers decide how small children use the library.

A children's librarian must develop goals for the department along with measurable objectives. The goals should support and complement overall library goals. An annual review of these goals and objectives helps to develop priorities for the next planning cycle.

Children's librarians should participate in selection of new staff for children's library services. A children's department manager must write accurate job descriptions for all staff within the department. The descriptions should be based on standardised competencies. The job description is the basis for interview questions when new staff are hired. In-service training should be planned and/or co-ordinated by children's librarians.

Evaluation of services

Regular assessments of results, evaluating objectives and use of resources are essential. If for example the library should choose to put a special focus on children who are in the "read alone" stage (1st- 2nd grade), the budgets, the competence of the employees, choice of material, and activities for this group must be targeted. This would necessarily affect the service to other groups during the period in which this group is being prioritised.

Reliable performance information is a necessary tool for evaluation and improvement. The collection of statistics related to resources, staff, services, circulation, activities etc. will provide data for planning, show accountability, and assist informed management decision-making.

The following key performance indicators may be used to evaluate and monitor the achievement of the library's objectives:

Usage indicators

- Total library visits per capita / visits to children's library per capita
- Membership as a percentage of the population/child population
- Loans per capita / per child
- Total number of children attending activities
- Loans per item or per opening hour

Resource indicators

- Total book stock per capita / children's books per child
- Provision of terminals/personal computers per capita / per child
- Provision of on-line public access computers (OPACs) per capita /per child
- Total number of activities for children

Human resource indicators

- Ratio of full time equivalent (FTE) staff to population
- Ratio of full time equivalent (FTE) staff to library use

Qualitative indicators

- User satisfaction surveys
- Feedback - complaints/comments/compliments

Cost indicators

- Unit costs for functions, services and activities
- Staff costs per functions, e.g. books processed, programmes
- Total costs per capita, per member, per visitor, per service point etc.

Comparative indicators

- Benchmark statistical data against other relevant and comparable library services, internationally, nationally and locally.

Market research

To assess the results and form guidelines for the development of children's services, children also should be invited to express their opinion, either on an individual basis through interviews, or organising children's panels. In addition to the collection and analysis of statistics, the undeclared needs of non-users need to be established, by carrying out market research including the use of focus groups and community surveys. Where reliable population statistics are not available it becomes more difficult to develop reliable performance indicators. Use can be made of estimated population totals, the comparison of costs with user and visitor statistics and benchmarking with other libraries with similar characteristics. NB: Performance Indicators: ref. the new *Guidelines for Public Libraries* (chapter 6.10.3)

SECTION 5

Marketing

The children's library is one product within the library sector that is particularly easy and rewarding to promote. Parents and carers all wish for children to be clever, creative and eager to learn and libraries can play an important part in that process. As long as reading is a necessary skill in order to communicate in an enlightened society, the children's library has an important role. Books provide concrete knowledge and give experiences of emotional

involvement. The library can interact directly with children by offering them a place to stay; a place where it is possible to ask a librarian for assistance if required, but where they can be also left to explore the library by themselves or with their peers.

To display books and make materials available is not enough in order to promote reading and children's services. When wishing to promote what the library has to offer to children and young people, it is important to develop a network around the children and youngsters through all the adults who are in contact with them. Teachers, pre-school teachers, health care workers and parents are obvious choices. There are plenty of leisure activities, establishments and societies to choose from. Through thorough and professional collaboration with these groups, the children will experience literature and reading from a variety of sources.

The future for public libraries whether they are dealing with children, adults, families lies in co-operation. Without real co-operation with other governmental and private institutions it is impossible to attract new customers and promote reading and the use of libraries. Good co-operation with others will enable the children's library to stand a better chance in the fight for good resources. Networking and co-operation provide an automatic way of publicising the library.

Publicity ranges from simple techniques like leaflets advertising opening hours and services, to more sophisticated methods like marketing programmes and the use of web-sites to promote the children's library services and activities. It is necessary to work constructively with good marketing products which have both good aesthetics and content. To have a public profile is more important now than ever, as there are ever more arenas and increasingly intense competition.

Libraries should aim to have a presence on the internet and in local shops, museums, swimming pools and public transport. They should also have a presence within the local council itself through schools, kindergartens and council publications etc.

Those employed in children's libraries should be able to document all aspects of the service through text, figures and pictorial representation. This work could include project reports and it is also important that such documentation reaches the trade environment and beyond. As with any profession, librarians cannot do everything and the use of journalists or other writers may be a sound investment when wishing to draw attention to successful activities and projects.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αγγελοπούλου Βιτώ (1994) *Φιλαναγνωσία και παιδική λογοτεχνία*. Αθήνα, Δελφίνι.

Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο. Διαθέσιμο στο: <http://www.thessalonikicity.gr/ekdiloseis/baforouleio_old/Sep-Oct-2005.htm> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Δαράκη Π. (1988) *Λαϊκές βιβλιοθήκες*. Αθήνα, Gutenberg.

Δήμος Αμπελοκήπων: παιδικές βιβλιοθήκες. Διαθέσιμο στο: <<http://www.ampelokiroi.gr/content.php?storyID=46>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Δήμος Θεσσαλονίκης. Διαθέσιμο στο: <<http://www.thessalonikicity.gr>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Δήμος Καλαμαριάς: βιβλιοθήκες. Διαθέσιμο στο : <<http://www.kalamaria.gr/main.php?cat=6&suba=20>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Ελληνικές βιβλιοθήκες. Διαθέσιμο στο : <<http://www.libver.gr>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Θανοπούλου Κατερίνα (1979) *Η παιδική βιβλιοθήκη*. Διαβάζω, 4(7).

Καθημερινή. Καλή προοπτική για τις Παιδικές και Εφηβικές Βιβλιοθήκες. Διαθέσιμο στο: <http://www.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_columns_844009_05/12/2006_207724> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Καββαδία-Χατζοπούλου, Έλγκα (1989) *Παιδικές βιβλιοθήκες*. Αθήνα, Κέντρο παιδικού και εφηβικού βιβλίου.

Λάζος, Χ.Γ. (1989) *Παιδικές βιβλιοθήκες: σεμινάρια*. Αθήνα, Κέντρο παιδικού και εφηβικού βιβλίου.

Μητρώο Οργανισμών και Φορέων Δημοσίου. Διαθέσιμο στο: <<http://194.29.50.3:82/services.asp?SerID=000000000002316.EL>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Οικονόμου Βασίλης (1998) *Οι βιβλιοθήκες και ο ρόλος τους*. Αθήνα, Ατραπός.

Οικονόμου Λουκάς (1993) *Η λογοτεχνία στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*. Σύγχρονη εκπαίδευση, 68 (3).

Παιδική βιβλιοθήκη Αιγάλεω. Διαθέσιμο στο: <<http://www.egaleolib.gr/index.php?page=142>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Παιδική βιβλιοθήκη Σερρών. Διαθέσιμο στο: <<http://www.serrelib.gr/paidiki.htm>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Παιδική βιβλιοθήκη Ξάνθης. Διαθέσιμο στο: <http://www.ixanthi.gr/stegi/p_vivliothiki/main_pvivliothiki.htm> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Παιδικές βιβλιοθήκες. Διαθέσιμο στο: <http://www.eett.gr/gr_pages/telec/Koin_Synisfora/vodafone/Vodafone-Paidi.htm> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Παιδικές βιβλιοθήκες του Δήμου Καρδίτσας. Διαθέσιμο στο: <<http://karditsa-net.gr/2007/history/libraries.htm>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Παππάς, Θεόδωρος (2002) *Η μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες*. Αθήνα, Καρδαμίτσα.

Παρασκευόπουλος, Ιωάννης (1993) *Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας*. Αθήνα, χ.ο.

Πελώνη, Αριστοτέλια (2005) *Λουκέτο στις παιδικές βιβλιοθήκες*. Διαθέσιμο στο: <http://www.tanea.dolnet.gr/print_article.php?e=A&f=18280&m=P24&aa=1> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Σέλλα, Όλγα (2005) *Παιδικές βιβλιοθήκες: μια παλιά πονεμένη ιστορία*. Διαθέσιμο στο: <http://www.kathimerini.gr/4dcgi_articles_civ_100024_07/07/2005_149561> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Σωτηροπούλου Μαρία (1993) *Παιδικές και σχολικές βιβλιοθήκες*. *Διαδρομές*, 30(5).

Χριστογιάννη, Ελένη (2005) *Ψηφιακές Βιβλιοθήκες για παιδιά*. Διαθέσιμο στο: <http://dlib.ionio.gr/ctheses/0405tab522k/Christogianni_ICDL.ppt> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Χώροι Ιστορική Έρευνας. Διαθέσιμο στο: <<http://www.eled.auth.gr/historia/topiki%20topio.htm>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Φαρρού, Μάγδα Κ. (2004) *Επιστημονική έρευνα: θεωρία και εφαρμογές στις κοινωνικές επιστήμες*. Αθήνα, Τυπωθητώ.

ALA: American Library Association. Διαθέσιμο στο: <<http://www.ala.org>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Ariadne. Διαθέσιμο στο: <<http://www.ariadne.ac.uk>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Benson, Allen C. (2000) *The south shore memory project: children building digital libraries*, 57 (2).

Children' s libraries. Διαθέσιμο στο: <<http://www.cwfa.org/articles/1996/CWA/pornography/index.htm>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Elliot, Eileen (2005) *Marketing the school library*, 44 (1). Διαθέσιμο στο: <<http://www.ifla.org/VII/s10/iray/admin.htm>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Guogo, Ning (1996) *Development for the Undertaking of Children's Library in China*. Διαθέσιμο στο: <<http://www.ifla.org/IV/ifla62/62-guon.htm>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

HEAL link. Διαθέσιμο στο: <<http://heal-link.gr>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

ICDL: International Children's Digital Library. Διαθέσιμο στο: <<http://www.icdl-books.org>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

IFLA: International Federation of Library Associations. *Guidelines for Children's Libraries Services*. Διαθέσιμο στο: <<http://www.ifla.org/VII/s10/pubs/ChildrensGuidelines.pdf>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

IFLA: International Federation of Library Associations. *The background text to the Guidelines for Children's Libraries Services*. Διαθέσιμο στο: <<http://www.ifla.org/VII/s10/pubs/guidelines-background-en.pdf>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Leguem, Georgia (1999) *Offre et usages des cédéroms en bibliothèque jeunesse: la médiathèque des enfants de la cite sciences et de l'industrie*, 44 (3). Διαθέσιμο στο: <<http://www.enssib.fr/bbf/bbf-99-3/08leguem.pdf>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Meyer, David, Princiotta, Daniel and Lanathan, Lawrence (2002) *The summer after kindergarten: children's activities and library use by household socioeconomic status*, 6 (3). Διαθέσιμο στο: <http://www.nces.ed.gov/programs/quarterly/vol_6/6_3/3_1.asp> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Rydsjö, Kerstin (1999) *Les bibliothèques pour enfants en Suède*, 44 (3). Διαθέσιμο στο: <<http://www.enssib.fr/bbf/bbf-99-3/resu99-3an.html>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

SearchKids. Διαθέσιμο στο: <<http://www.cs.umd.edu/hcil/kiddesign/searchkids.shtml>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Starbucks. Διαθέσιμο στο: <http://www.starbucks.com.gr/_About+Starbucks/_Press+Room%CE%A4%CE%B1+Star...> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

StoryPlace. Διαθέσιμο στο: <<http://www.storyplace.org>> [Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

Vodafone. Διαθέσιμο στο: <http://www.vodafone.gr> [Τελευταία πρόσβαση Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].

White, Jane, Anthony, Jessica, Carlson-Weeks, Ann and Druin, Allison (2004) *The international children's digital library: exploring digital libraries for children*, 42 (2). Διαθέσιμο στο: <http://www.vnweb.hwwilsonweb.com/hww/results..../results_single_fulltext.jhtml> [Τελευταία πρόσβαση Τελευταία πρόσβαση 07 Ιουνίου 2007].